

موضوع : دستورالعمل نحوه نگارش و درست نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی

آخرین بازنگری : ۱۴۰۰/۰۳/۳۰

تعداد صفحات : ۱۲۴

شماره بازنگری : ۲

کد مدرک : IRNA-NA-I03-Rev2

محل مهر اعتبار

همکار گرامی:

این سند جزء مدارک رسمی سازمان و تحت کنترل گروه تشکیلات، بهبود سیستم‌ها و روش‌ها می‌باشد. خواهشمند است ضمن نگهداری و استفاده مناسب از این مدرک، از تهیه و توزیع هرگونه رونوشت از آن جداً خودداری فرمایید. در صورت نیاز به هرگونه کپی یا تغییر در محتوای این مدرک با واحد گروه تشکیلات، بهبود سیستم‌ها و روش‌ها هماهنگی فرمایید. از واگذاری این سند به افراد غیر مجاز خودداری نمایید.

تأیید کنندگان

امضاء

سمت

نام و نام خانوادگی

ردیف

رئیس گروه برنامه‌ریزی و نظارت و ارزشیابی	حسن سلامی	۱
مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی، نوسازی و تحول اداری	احمد فرهانی	۲
معاون خبر	محمدرضا نادری‌گیسور	۳
مدیرعامل	محمدرضا نوروزپور	۴

تهیه کننده :

گروه تشکیلات، بهبود سیستم‌ها و روش‌ها

خردادماه ۱۴۰۰

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

مقدمه

از دیدگاه کارشناسان حوزه‌های خبر، روزنامه‌نگاری و ارتباطات، هدف کلی از هر خبر و گزارش (خبری، تفسیری، تحلیلی، تشریحی یا توصیفی) انتقال پیام و ایجاد یک مفهوم و معنا در ذهن و اندیشه طرف مقابل یا مخاطب است. مهمترین رسانه جمعی ایران یعنی "ایرنا" به عنوان خبرگزاری مادر و دارای پیشینه‌ای روشن و بلند، با هدف انتقال خبرها، گزارش‌ها و پیام‌های خود درباره رویدادهای گوناگون، با مخاطبان ارتباط برقرار می‌کند و خبرنگاران و گزارشگرانی که بخش مهم تولیدهای ایرنا را تامین می‌کنند در این پیام‌رسانی نقش مهم و موثری به عهده دارند. برای آن که خبر، گزارش و پیام به شکل اساسی و مطلوب به همه مردم منتقل شود و گیرنده یا مخاطب همان مفاهیم مورد نظر ایرنا (ارسال کننده) را دریافت کند باید روش اصولی، نگارش درست و آموزش منطقی را در پیش گیرد. بر همین اساس با مساعی گروه برنامه‌ریزی، نظارت و ارزشیابی اخبار جهت ایجاد وحدت رویه در نگارش صحیح سازمانی "دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی" به شرح زیر تدوین شده است.

ماده ۱: هدف

- به منظور وحدت رویه و یکسان‌نویسی در خروجی‌های سازمان.
- ایجاد هماهنگی در روش‌های انجام کار.
- جلوگیری از به کارگیری سلیقه‌های شخصی.
- ضابطه‌مند نمودن و یکسان‌سازی.

ماده ۲: مشمولین

کلیه کارکنان سازمان در رده‌های مختلف شامل معاونان و مشاوران مدیرعامل، مدیران کل، مدیران و معاونان آنان، رؤسا و سرپرستان ادارات، سردبیران و کارشناسان مسئول، کارشناسان و سایر کارکنان.

ماده ۳: واحد مجری

گروه برنامه‌ریزی و نظارت و ارزشیابی خبر مسئولیت نظارت و گزارش نحوه اجرای مفاد دستورالعمل فوق را دارد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ماده ۴: نحوه انجام کار

شماره یکم:

قاعده‌های دستوری

*نحوه جمع بستن کلمه‌ها

علامت جمع در زبان فارسی "ها" و "ان" است. جمع بستن کلمه‌های فارسی با علامت‌های جمع مذکر و مونث سالم زبان عربی (ون، ین، ات) درست نیست.

شیوه پذیرفته‌شده در همه زبان‌ها به گونه‌ای است که وقتی واژه بیگانه‌ای به دنیای واژگان آنها وارد می‌شود با نزدیک کردن آن واژه به فرهنگ خود، آن را به شکلی، بومی می‌کنند.

*** افزودن «ات» عربی و «جات» بی‌هویت به برخی واژه‌های فارسی و عربی درست نیست.

بنویسیم	بنویسیم
کارخانه‌ها، پیشنهادها	کارخانجات، پیشنهادات
تراوش‌ها، گرایش‌ها	تراوشات، گرایشات
سفارش‌ها، بازرسان	سفارشات، بازرسی‌ن
باغ‌ها، سبزی‌ها	باغات، سبزیجات
حواله‌ها، مجله‌ها	حوالات، مجلات
آزمایش‌ها	آزمایشات
داوطلبان	داوطلبین
مجروحان	مجروحین

• جمع بستن کلمه‌های فارسی و عربی به شکل مکسرعربی نیز پسندیده نیست:

بنویسیم	بنویسیم
کتاب‌ها، فقیران	کتب، فقرات
عارفان، شاعران	عرفا، شعرا
عاقلان، سفیران	عقلا، سفرا

بهتر است واژه‌های عربی را نیز با نشانه‌های جمع فارسی جمع ببندیم:

بنویسیم	بنویسیم
مستضعفان، مستکبران	مستضعفین، مستکبرین
مستولان، روحانیان	مستولین، روحانیون
حاضران	حاضرین

• میدان واژه‌ای فارسی است پس نوشتن میادین هم غلط است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نکته: در موردهای زیر کلمه‌ها فقط با "ها" جمع بسته می‌شوند:

- "جامدها (جمادات)" مانند کوه‌ها، سنگ‌ها، گنج‌ها و...
- "اسم‌های معنی" مانند هنرها، شادی‌ها، رازها و...
- "اجزای رستنی" مانند شاخه‌ها، برگ‌ها و...
- "فرآورده‌های حیوانی و گیاهی" مانند گیل‌ها، سیب‌ها، میوه‌ها و...
- "اعضای فرد بدن" مانند گردن‌ها، سرها و...
- "مایعات" مانند آب‌ها، شیرها، باده‌ها، شربت‌ها و...
- سایر اسم‌ها را می‌توان با "ها" و "ان" جمع بست. مانند درختان-درخت‌ها / مسلمانان-مسلمان‌ها / روزگاران-روزگارها و....

قاعده:

- کلمه‌هایی که به "های غیرملفوظ" ختم می‌شوند موقع جمع بستن با "ان"، های غیرملفوظ به "گ" تبدیل می‌شود. مانند: بنده - بندگان / تشنه - تشنگان / خسته - خستگان / شیفته - شیفتگان و ...
- تاکید: های غیر ملفوظ این گونه کلمه‌ها موقع جمع بستن با "ها" حذف نمی‌شود و "ها" جدا از کلمه نوشته می‌شود. مانند: نامه‌ها-جامه‌ها، ریشه‌ها و
- پیوسته‌نویسی کلمه‌های مرکب
- وقتی از ترکیب دو یا چند واژه، واژه جدیدی شکل می‌گیرد بر اساس اصل "حد و استقلال کلمه" آن واژه باید سرهم نوشته شود. به طور مثال کلمه صاحب‌دل اگر جدا نوشته شود با کسره اضافه صاحب دل خوانده می‌شود (کسی که دارای دل است) اما صاحب‌دل معنای سالک و عارف می‌دهد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

این قاعده با هدف آسان‌خوانی و رعایت زیبایی کلمه استثناهایی به شرح زیر دارد:

بنویسیم	نویسیم
مصلحت‌بین	مصلحت‌بین
خوش‌اخلاق	خوش‌اخلاق
پاک‌ضمیر	پاک‌ضمیر
حقیقت‌جو	حقیقت‌جو
خوش‌برخورد	خوش‌برخورد
اصلاح‌طلب	اصلاح‌طلب
آیین‌نامه	آیین‌نامه
کم‌مصرف	کم‌مصرف
مردم‌شناسی	مردم‌شناسی
ایران‌شناسی	ایران‌شناسی
روان‌شناسی	روان‌شناسی

نکته:

- در صورت هم‌مخرج بودن حرف پایانی جزء اول و حرف آغازی جزء دوم، دو کلمه جدا از هم ولی بدون فاصله نوشته می‌شود مانند: آیین‌نامه - پاک‌کن - کم‌مصرف و
- اگر جزء دوم کلمه با "آ" آغاز شود تابع دو اصل آسان‌خوانی و آسان‌نویسی است مانند غول‌آسا - رهاورد و
- کلمه‌های مرکبی که جزء دوم آنها با "ا" شروع می‌شود جدا از هم و بدون فاصله نوشته می‌شوند. مانند: هم‌اتاق - هم‌اکنون - هم‌اسم - خوش‌اخلاق و

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

- در مصدرهای مرکب، دو جزء جدا نوشته می‌شوند. مانند چشم‌داشتن - دل‌دادن - اما هنگامی که از این مصدرها کلمه مرکبی حاصل شود سرهم نوشته می‌شود مانند دل‌داده و ...
- * انواع مختلف پسوندها (مند، خوار، وند، سا، سان و) به کلمه‌های قبلی می‌چسبند مانند دولتمرد، گل‌سا، آيسان و.... مگر در مورد کلمه‌هایی که به‌های غیر ملفوظ ختم می‌شوند مانند علاقه‌مند - اندیشه‌مند و ...
- کلمه‌های مرکبی که باید جدا نوشته شوند: ترکیب‌های اضافی مانند شورای عالی - صرف‌نظر - دست‌کم - سیب‌زمینی - آب‌میوه - آب‌لیمو - حاصل‌ضرب
- جزء دوم با الف آغاز شود: دل‌انگیز - کم‌احساس
- مرکب‌های اتباعی و متشکل از دو جزء مکرر مانند: پول‌مول - تک‌تک - سنگین‌رنگین
- مصدر مرکب و فعل مرکب : سخن‌گفتن - سخن‌گفتم

مطابقت فعل با فاعل

- هرگاه فاعل یا کننده کار جاندار باشد (انسان یا جانور) فعل باید از فاعل تبعیت کند :
- آموزگار آمد - آموزگاران آمدند
- گوسفند گم شد - گوسفندان گم شدند
- در صورتی که فاعل بی‌جان باشد فعل را هم می‌توان مفرد نوشت هم جمع. مانند درختان سبزند. گلها باز شد.
- برای اسم جمع، فعل به صورت مفرد می‌آید : ملت قیام کرد. کاروان به راه افتاد.
- کلمه مردم از این قاعده مستثنی است و فعل آن همیشه جمع است : مردم در مصرف برق صرفه جویی کنند.
- هرگاه تعداد فاعل نامشخص باشد مانند برخی، عده‌ای ... فعل به صورت جمع می‌آید :
- عده‌ای آداب معاشرت را رعایت نمی‌کنند.
- به ترکیب صفت و موصوف ترکیب وصفی و به ترکیب مضاف و مضاف‌الیه ترکیب اضافی می‌گویند. در هر دو ترکیب جزء اول به وسیله کسره با جزء دوم رابطه برقرار می‌کند : مرد نیکوکار. مطرب عشق.
- نکته : در این ترکیب‌ها هرگاه مضاف یا موصوف به مصوت "ا" و "و" ختم شود کسره به ی تبدیل می‌شود: روی زیبا - دانای روزگار.

- ** نکته :** آخر کلمه باید صدای او (u) بدهد تا کسره تبدیل به ی شود. اگر صدای اُ (o) یا واو (w) داد، ی نمی‌گیرد مثل جلو پنجره که «جلوی پنجره» نوشته نمی‌شود. یا «کتاب نو احمد» که «کتاب نوی احمد» غلط است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

حذف فعل به قرینه

در زبان فارسی برای پرهیز از تکرار، فعل به شرط وجود قرینه حذف می‌شود. این قرینه ممکن است لفظی یا معنوی باشد. لفظی: فعل یک بار می‌آید و در جمله بعد یا قبل حذف می‌شود. مانند: همان آش است و همان کاسه (است). یا: دو نماینده مجلس مسکوت ماندن طرح تشکیل و فعالیت احزاب را مطرح و نمایندگان نیز آن را تصویب کردند. در مثال‌های بالا فعل "است" و "کردند" حذف شده که به فصاحت، روانی و کوتاهی جمله کمک کرده است.

معنوی: فعل در جمله نمی‌آید اما از معنای جمله می‌توان به معنای آن پی برد. مانند: از همگان بی‌نیاز(*) و بر همه مشفق(*).

نکته مهم: چنانچه حذف در جمله بدون قرینه انجام شود یا قرینه‌ها روشن نباشد نه تنها به کوتاهی جمله کمک نمی‌کند بلکه باعث ابهام و نارسایی معنای جمله نیز می‌شود. مانند: ماموران پلیس ویژه، ساختمان را محاصره، گروگان‌گیران را دستگیر و به زندان فرستادند. در اینجا فعل "کردند" بدون هیچ قرینه لفظی یا معنوی حذف شده است. یعنی به قرینه فعل "فرستادند" نمی‌توان فعل "کردند" را حذف کرد زیرا از یک جنس نیستند.

درست جمله بالا چنین است: ماموران پلیس ویژه، ساختمانی را محاصره، گروگان‌گیران را دستگیر کردند و به زندان فرستادند. * گاهی حتی فعل اول منفی و فعل دوم مثبت است اما فعل منفی اول حذف و مفهوم جمله کاملاً دگرگون می‌شود برای نمونه: سفر مقام کره‌ای به ایران لغو و تفاهم‌نامه دو جانبه رسیدگی نشد. که در واقع درست آن چنین است: سفر مقام کره‌ای به ایران لغو شد و تفاهم‌نامه دو جانبه پیگیری نشد.

تاکید: در موردهایی که دو فعل مشابه در یک جمله به کار می‌رود، فعل نخست حذف می‌شود.

مثال: حسین به خانه علی وارد می‌شود و مشمول فهرست مهمانان می‌شود.

شکل درست: حسین به خانه علی وارد و مشمول فهرست مهمانان می‌شود.

***تاکید: در چند سال اخیر شیوه غلطی برای این موردها به کار گرفته شده که فعل نخست را به شده تبدیل می‌کنند و می‌نویسند: حسین به خانه علی وارد شده و مشمول فهرست مهمانان می‌شود. این شیوه نادرست است زیرا زمان فعل تغییر می‌کند و محتوا نیز عوض می‌شود.

نوشتن همزه در زبان فارسی

همزه در زبان فارسی فقط در اول کلمه واقع می‌شود و هرگز در وسط یا آخر آن قرار نمی‌گیرد اما در زبان عربی همزه در اول، وسط و آخر کلمه‌ها نیز می‌آید. همه مشکل‌های ناشی از نوشتن همزه نیز از همین‌جا ناشی می‌شود. در زبان فارسی نوشتن همزه با هیچ مشکلی روبه‌رو نیست زیرا همیشه در اول کلمه می‌آید و به صورت الف ممدود (آ) نوشته می‌شود.

در مورد همزه توجه به نکته‌های زیر ضروری است:

۱- اگر همزه در اول کلمه باشد به صورت الف نوشته می‌شود. مانند استغفار، ایمان

۲- اگر در آخر کلمه باشد و بعد از مصوت بلند "ا" قرار بگیرد نه نوشته و نه خوانده می‌شود. مانند انشا- املا- الفبا- اطبا- اعضا
یادآوری: کسره اضافه در کلمه‌های بالا تبدیل به "ی" می‌شود. مانند طبای حاذق- اعضای گروه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

*حذف همزه پایانی در دو مورد جایز نیست.

اول: پس از صامت مانند جزء - شیء

دوم: زمانی که حذف همزه آخر موجب بدخوانی می‌شود مانند سوء- ماء که اگر همزه آخر را حذف کنیم با کلمه‌های سو و ما اشتباه می‌شود.
۳- کلمه‌هایی که همزه وسط یا آخر دارند مربوط به زبان فارسی نیستند پس نباید در وسط کلمه‌های فارسی همزه نوشته شود و باید از "ی" استفاده شود.

فنیسیم	بنویسیم
بفرمائید- آئین	بفرمائید- آیین
روشنائی- پائین	روشنایی- پایین
دانائی- سائیدن	دانایی- ساییدن

۴- همزه در وسط و آخر کلمه‌های عربی به شکل "ء"، "ا"، "و"، "ئ" نوشته می‌شود.

الف- همزه بعد از مصوت کوتاه روی پایه الف یعنی به صورت "ا" نوشته می‌شود. مانند تادیب- تاثیر

ب- همزه بعد از مصوت روی پایه "ی" یعنی به صورت "ء" نوشته می‌شود. مانند : تبرئه- تئاتر

نکته : بر اساس این رسم‌الخط واژه هیات با هر معنایی (نجوم-شکل و قیافه-گروه) به صورت هیات نوشته می‌شود.

ج- پیش از مصوت بلند "و" : شئون، رئوس، رئوف، مسئول، مرئوس و ...

و- همزه در آخر کلمه با صدای _ به ی تبدیل می‌شود: ابتدای، انقضای، احیای، اجزای

ی- همزه در آخر کلمه وقتی حرکت نداشته باشد حذف می‌شود، ابتدا، انتها، انقضا، احیا، اجزا

۵ - هرگاه بعد از حرف "ا" قرار گیرد می‌توان در زبان فارسی آن را به شکل "ی" نوشت. مانند نایب، وسایل- کاینات

در موردی‌هایی هم بنا بر اصل تطابق مکتوب با ملفوظ همزه بعد از مصوت "ا" به صورت "ء" نوشته می‌شود. مانند : قائم. قائمه.

۶ - همزه در کلمه‌هایی که از زبان‌های بیگانه به فارسی آمده‌اند روی پایه "ی" نوشته می‌شود. مانند : لائوس. کاکائو- سؤل

۷ - اگر حرف پیش از همزه مفتوح یا ساکن و پس از آن حرف "ا" باشد به صورت "آ" نوشته می‌شود. مانند : قرآن- مآخذ- مرآت

۸ - هرگاه همزه میانی پس از "ا" قرار گیرد و حرکت فتحه داشته باشد به صورت "ء" نوشته می‌شود. مانند: برائت- دنائت

سه نکته :

- به جای الله در خبرها ... نیاید. در همه موارد الله باشد. بنابراین اله هم نباید به جای الله نوشته شود. به طور مثال خلیفه‌اله غلط است و باید نوشت: خلیفه‌الله. مشتق‌های این کلمه هم به صورت خلیفه‌الهی غلط است و خلیفه‌اللهی درست است.

- علامت‌های تعجب و سوال برای تیتیر خبر، گزارش، مقاله، تفسیر، تحلیل و تیتیر برخی مصاحبه‌ها می‌تواند به کار رود.

- نقطه در پایان تیتیر جایگاهی ندارد و کاربرد آن معمول نبوده و نیست؛ اگرچه برخی معدود رسانه‌های خارجی انتهای تیتیر نقطه می‌گذارند، اما رویه معمول در رسانه‌های کشورمان گذاشتن نقطه است و در این رسم‌الخط نقطه در تیتیر پذیرفتنی نیست.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره دوم:

- واژه‌ها و نام‌ها از جمله نام رئیس جمهوری کره جنوبی در خبرها و گزارش‌های ایرنا به ۲ شکل نگارش شده: الف - پارک گئون‌هی و ب - پارک گئون‌های که شکل نخست، دقیق و درست‌تر است.

پارک گئون‌هی (به کره‌ای: 박근혜) (به انگلیسی: Park Geun-hye)
(تلفظ بین‌المللی: Park Geun-hye) (تلفظ کره‌ای: [pak.kʌnh(j)e])
نامبرده روز یکشنبه دوازدهم اردیبهشت ۹۵ وارد تهران شد.

درست

پارک گئون‌هی / رئیس جمهوری کره جنوبی

ماتئو رنتزی / نخست‌وزیر ایتالیا

پرتوریا / پایتخت اجرایی آفریقای جنوبی

آپارتاید

خلیج فارس

مقتدا صدر / رهبر جریان صدر (فارسی‌تر است)

استان یا ایالت کرالا در هند

اقدام‌های بی‌ثبات کننده

هلاکاشمید (به تلفظ انگلیسی درست است)

مونوکسید کربن

فناوری

نارندرا مودی / نخست‌وزیر هند

نامبرده روز یکشنبه دوم خرداد ۹۵ وارد تهران شد.

نادرست

~~پارک گئون‌های / پارک گئون‌های~~

~~ماتئو رنتزی~~

~~پرتوریا~~

~~آپارتایت~~

~~خلیج همیشه فارس~~

~~مقتدی صدر (عربی است)~~

~~ایالت کرالا~~

~~اقدامات بی‌ثبات ساز~~

~~هلاکاشمیت (تنها به تلفظ آلمانی درست است)~~

~~مونوکسید کربن~~

~~فن آوری~~

~~نارندرا مودی / ناندرا مودی~~

درست

عبدالفتاح السیسی / رئیس جمهوری مصر

حیدر العبادی / نخست‌وزیر عراق

سلیم الجبوری / رئیس مجلس عراق

نوری المالکی / نخست‌وزیر پیشین عراق

فواد معصوم / رئیس جمهوری عراق

درست: مقتدا صدر / رهبر جریان صدر یا رهبر مذهبی جریان صدر.

نادرست: ~~مقتدی صدر رهبر معنوی جریان صدر~~ تنها پیامبران، امامان معصوم (ع) و عارفان حقیقی می‌توانند «رهبر معنوی» باشند.

درست: رجب طیب اردوغان / رئیس جمهوری ترکیه و مؤسس حزب عدالت و توسعه.

نادرست: ~~رجب طیب اردوغان / رهبر طبیعی حزب عدالت و توسعه~~

درست: آستراخان / نام شهری در روسیه و مرکز استانی به همین نام.

به زبان تاتار Ästerxan: روسی Астрахань؛ انگلیسی Astrakhan

نادرست: ~~آستراخان / استراخان / استارخان~~

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

درست: فانگ فوی هوی / رییس ستاد کل ارتش چین

ویکی پدیا : Fang Fenghui

房峰輝
Traditional Chinese

نادرست: فانگ فن خوبی / فان فونگ هوی / فن فاینهای

(فرانسوی Bernard Cazeneuve) ، Bernard Cazeneuve « انگلیسی. منبع: ویکی پدیا

درست: برنار کازنو / وزیر کشور فرانسه

نادرست: برنارد کازنو / برنار کزنوو / برنار کازنو / برنار کازینو.

درست: جاستین ترودو / نخست‌وزیر کانادا

- جاستین پیر جیمز ترودو (به فرانسوی: Justin Pierre James Trudeau) منبع: ویکی پدیا

نادرست: جاستین تردو / جاستین تیروودو

درست: استفان دیون / وزیر امور خارجه کانادا (انگلیسی Stéphane Dion) منبع: ویکی پدیا

نادرست: استفان دیون / استفان دویون

درست: استفان دی‌میس‌تورا - استفان دیمیس‌تورا / نماینده ویژه سازمان ملل در امور سوریه.

(انگلیسی Staffan de Mistura) منبع: ویکی پدیا.

نادرست: استفان دی میستورا / استفان دمیستورا / استفان دومیس‌تورا / استفان دیمیس‌تورا.

درست: توافق‌نامه‌ی شنگن (به انگلیسی Schengen Agreement) منبع: ویکی پدیا

نادرست: روآدید شنگن - توافق‌نامه شنگن

درست: حسین جابری انصاری

نادرست: حسن جابری انصاری / حسین جابر انصاری

درست: خاندان سعود. آل سعود (عربی)

نادرست: خاندان آل سعود

درست: حمیدرضا گنگوڑهی / آموزگار فداکار سیستانی. گنگو، اسم خاص یک مکان است و «زهی» یعنی «زاده». زاده‌ی گنگو.

نادرست: حمید گنگوڑهی / رضا گنگوڑهی / گنگو زهی

درست: بیت‌الله رضایی / مدیرعامل باشگاه سایپا.

نادرست: بیت‌الله رضایی

درست: کارت سبز

نادرست: گرین‌کارت

درست: رسمی / به طور رسمی

نادرست: رسمیا

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

درست: گورِ جمعی

نادرست: گورِ دسته‌جمعی / چون دسته همان جمع است.

درست: کوتاهی

نادرست: قصور

قصور دولت دهم در خرید اوراق خزانه امریکا غیرقابل انکار است.

درست: هشدار به ...

نادرست: هشدار نسبت به

هشدار سازمان هواشناسی نسبت به سیلابی شدن رودخانه ها و مسیل ها.

درست: ژان مارک آیرو / وزیر امور خارجه پیشین فرانسه.

نادرست: ژان ماک آیرو / جان مارک آیرو / وزیر خارجه پیشین فرانسه.

***ژان مارک آیرو یا ژان مارک اِرو به فرانسوی: (Jean-Marc Ayrault) (زاده ۲۵ ژانویه ۱۹۵۰) میلادی) سیاست‌مدار فرانسوی از حزب سوسیالیست و وزیر امور خارجه فرانسه است که از تاریخ ۱۵ ماه مه ۲۰۱۲ تا ۳۱ مارس ۲۰۱۴ میلادی نخست وزیری فرانسه را برعهده داشت. او پیش از نخست‌وزیری به مدت ۲۳ سال (از ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۲) شهردار شهر نانت در این کشور بود. [۱].

تاریخ انتصاب: ۱۱ فوریه ۲۰۱۶ میلادی

نام وی در "ویکی‌پدیا" نیز به ۲ صورت نگارش شده: ژان مارک اِرو – ژان مارک آیرو

*** نام درست نخست وزیر و وزیر امور خارجه هند

- (Narendra Damodardas Modi) نارندرا مودی "نخست وزیر. به انگلیسی "

- "سوشما سواراج" وزیر امور خارجه. به انگلیسی - Sushma Swaraj

*جامعه یا شبکه جهانی ارتباطات مالی بین بانکی (SWIFT): سوئیفت**

به انگلیسی Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication

یک انجمن تعاونی غیرانتفاعی است که در ماه مه ۱۹۷۳ میلادی توسط ۲۳۹ بانک از پانزده کشور اروپایی و آمریکای شمالی راه‌اندازی گردید و هدف از آن جایگزینی روشهای ارتباطی غیر استاندارد کاغذی و یا از طریق TELEX در سطح بین‌المللی با یک روش استاندارد شده جهانی بود.

ضرورت دارد در خبرها و گزارش‌های ایرنا پس از نام سوئیفت، توضیح آن در کمانه () بیاید.

* انجمن بین‌المللی دانشگاه‌های جهان (IAU)

*اتحادیه بین‌المللی دوچرخه‌سواری (UCI)

*سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

درست

کوریره دِلا سِرا / روزنامه ی مشهور ایتالیایی

شِورولت / نام خودرو معروف آمریکایی

حزب عدالت و توسعه در ترکیه / به رهبری نخست وزیر این کشور

رییس جمهوری

جمهور یعنی مردم. رییس جمهور یعنی رییس مردم. حال آن که او رییس مردم نیست و نخواهد بود. او رییس نظام یا سیستمی است به نام

«جمهوری». از این رو «رییس جمهوری» درست است.

خداحافظی

خداحافظی فرهنگیان با بازنشستگی پیش از موعد

از کار، ممنوع شدن

نادرست

کوریر دلا سِرا

شورولت

حزب اعتدال و توسعه

رییس جمهور

خدافظی

ممنوع الک کار شدن

✱ نام رییس کمیسیون سیاست خارجی مجلس پاکستان و عضو حزب حاکم مسلم لیگ

– شاخه نواز :

درست: نزهت صادق

نادرست: نزهت صادق (واژه نذمت در رسم الخط فارسی و عربی معنا ندارد و نادرست است).

«نزهت» به معنای خرمی، شادی و طرب است.

**AFC Bournemouth is a professional football club based in Bournemouth, Dorset, that plays in the Premier League, the top tier of the English football league system, Formed in 1890 as Boscombe St. John's ... Wikipedia

✱ نام تیم فوتبال انگلیس "بورنموث" درست است. این تیم در لیگ برتر انگلیس بازی می کند.

– "پورتموث" نام یک تیم دیگر در فوتبال انگلیس است. این تیم در لیگ دسته ۲ بازی می کند.

Portsmouth Football Club / 'pɔːtsməθ/ is a professional association football club based in the city of Portsmouth, Hampshire, England. The team play in League Two, the fourth tier of English football. Wikipedia

نمی توان نام ۲ تیم بالا را به جای هم نوشت.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره سوم:

✳ نام نخست‌وزیر مستعفی ترکیه :

درست: احمد داوود اُغلو

منبع : ویکی پدیا

احمد داوود اُغلو به ترکی استانبولی (Ahmet Davutoğlu) زاده‌ی قونیه، ۱۹۵۹ از سیاستمداران و دیپلمات‌های ترک و نخست‌وزیر ترکیه بود.

✳ نام نخست‌وزیر جدید ترکیه و رهبر حزب عدالت و توسعه این کشور :

در خبرگزاری‌ها و تارنما (سایت) های خبری به صورت " بن علی ییلدیریم " (Binali Yildirim) متولد بیستم دسامبر ۱۹۵۵ میلادی در شهر رفاهیه ترکیه و "بن علی ییلدیریم" نگارش شده است.

نادرست: ~~بن علی ییلدیریم~~ ~~بینالی ییلدیریم~~ ~~بینالی ییلدیریم~~

درست : بینالی ییلدیریم – بینالی ایلدیریم

✳ نام رئیس جمهوری کرواسی:

درست: کولیندا گرابار کیتاروویچ

Kolinda Grabar-Kitarović is a Croatian politician serving as the fourth President of Croatia since 19 February 2015. She is the first woman to be elected as the President of the Republic, as well as the youngest, aged 46. Wikipedia

نادرست: ~~کالیندا گرابار کیتاروویچ~~ ~~کولیندا گرابار کیتاروویچ~~

✳ نام کشور نیوزیلند

نیوزیلند کشوری در جنوب غربی اقیانوس آرام است. انگلیسی New Zealand

درست: نیوزیلند / وزیر امور خارجه ی نیوزیلند در تهران (تیر)

نادرست: ~~نیوزلند~~ ~~زلاند نو~~

✳ رهبر جدید طالبان افغانستان

درست: هبت الله آخوندزاده

درست: مناطق آزاد کشورهای حاشیه اقیانوس هند (آیورا)

نادرست: ~~مناطق کشورهای حاشیه اقیانوس هند (آیورا)~~ ~~یورا~~

درست: اتحادیه بین المللی دو و میدانی (یاف)

نادرست: ~~اتحادیه بین المللی دو و میدانی~~ ~~اتحادیه دو و میدانی (یاف)~~

درست: افراد مسن / پیران

نادرست: ~~افراد مسن سال~~

درست: شهر ارز روم ترکیه

نادرست: ~~شهر ارض روم ترکیه~~

درست: علاقه / علاقه‌مند / علاقه‌مندی

نادرست: ~~علاق~~ ~~علاقه‌مند~~ ~~علاقه‌مندی~~

درست: قِل / کلاه ابریشمی او به کنجی قِل خورده بود.

نادرست: ~~غِل~~

درست: غَل و غَش – کینه و غرض. بی‌غل و غش – بی‌کینه و غرض

نادرست: ~~قَل و غَش~~ ~~قَل و قش~~

درست: غُلُل

نادرست: ~~قُلُل~~

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

آب زلال چشمه، غلغل دلپسندی دارد. یک کتری آب معدنی را روی بخاری می‌گذارم و چیزی نمی‌گذرد که غلغل خوشایند کتری بلند می‌شود.

درست: غُلْغُلَه / جلو وزارت کشور از جمعیت معترض، غلغله بود. نادرست: قُلْغُلَه

درست: باتون. نادرست: باتوم

پلیس دست دراز کرد تا مطمئن شود هفت تیر، باتون و دستبند را با خود دارد.

درست: خُرُوف / نادرست: خوروف / خوروف

طولی نکشید که خروپف ناشی از خرسندی‌اش بلند شد.

درست: حلقه‌ی گم شده نادرست: حلقه مفقوده

شادی، حلقه‌ی گم شده در سلامت روان جامعه‌ی ایران است.

درست: معنایش / تعامل و تقابل مجلس با دولت در مجلس نهم معنایش وارونه شد. نادرست: معنای‌اش

*مطابق فرهنگ‌نامه و لغت‌نامه‌ی «ویکی‌پدیا»، دومینیک درست است نه دومینکن.

جمهوری دومینیکن کشوری است در بخش شرقی جزیره هیسپانیولا در دریای کارائیب پایتخت آن سانتو دومینگو است.

Dominican Republic

*نویسیم

*بنویسیم

دومینکن

دومینکن

امرار و معاش

امرار معاش

کیف / کیف

کی‌یف

اکراین

اوکراین

کوزینسکی

کوزینسکی / کاندیدای ریاست جمهوری پرو

(wikipedia) Pedro Pablo Kuczynski Godard

تایمز مالی

فایننشال تایمز

میکانیک، میکانیکی / بیل میکانیکی

مکانیک، مکانیکی / بیل مکانیکی

مذکور / فوق‌الذکر

یادشده

مقابله (مقابله یک واژه ی عربی است به معنای مصاحبه).

رویاری

پیشنهادات

پیشنهادها، نظرها

گزارشات

گزارش‌ها

تهاجمات

حمله‌ها، یورش‌ها

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

طرق	راه‌ها، شیوه‌ها
استاتوس	یادداشت، نکته، توضیح
پروپوزال	طرح‌نامه
آیتم	موضوع، عنوان
لوح	سطح، حد، اندازه
پاورپوینت	پرده‌نگار
کمپین	پویش / کارزار تبلیغاتی
بلیط	بلیت / بلیت ۱۹ مسابقه جام جهانی بیش از ۲ میلیون دلار فروخته شد
درصیت	به همراه / سفر هیات اقتصادی ایران به همراه محمد جواد ظریف به لهستان
* بنویسیم: همدردی کرد / رئیس جمهوری ایران با خانواده قربانیان عملیات دهشت افکنی (تروریستی) در قزاقستان، همدردی کرد. * بنویسیم: ابرار همدردی کرد: واژه ی «ابرار» زاید و اضافی است. بنویسیم: همسران / حکم رهبر انقلاب علیه اهانت به همسران پیامبر اسلام (ص). بنویسیم: زوجات بنویسیم: افرادی که سخنرانی آنان ممنوع شده است. بنویسیم: افراد ممنوع سخنرانی	
شماره چهارم	
* بنویسیم	* بنویسیم
آیت الله شیخ عیسی قاسم	شیخ عیسی احمد قاسم
برای هر شخصی بدون در نظر گرفتن معیارهای حوزه ی علمیه و نظر مراجع، نمی توان عنوان «آیت الله» را به کار برد. شیخ عیسی قاسم عالم برجسته و رهبر شیعیان بحرین و یکی از رهبران انقلاب این امیرنشین است. (ویکی‌پدیا)	
طبقات	تبعات / تبعات سیاسی و اقتصادی خروج انگلیس از اتحادیه اروپا
انگلستان	انگلیس (نام کشوری به پایتختی شهر لندن)
انگلستان شامل انگلیس، ولز، ایرلند شمالی و اسکاتلند است.	
آزادی‌های مشروع	آزادی‌های مشروع / گسترش آزادی‌های مشروع اولویت قوه مجریه است.
پشت حمایت / عربستان پشت حمایت بسیاری از گروه‌های	حمایت کردن / عربستان از گروه‌های تروریستی حمایت می‌کند.
تروریستی قرار دارد.	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

عدم پابندی

پایبند نبودن

عدم توانایی

ناتوانی

عدم امکان

ممکن نشدن یا ممکن نبودن

عدم وجود

نبود / فقدان

بر علیه / بر ضد

علیه / ضد

اراضی مزروعی / اراضی کشاورزی

زمین‌های کشاورزی

* به نام / جارچی‌ها در تبریز در ماه رمضان با صدای وسیله‌ای به نام قره‌نی مردم را در سحر بیدار می‌کردند.

* بنام / بنام یعنی معروف و مشهور. فردوسی؛ حماسه سُرای بنام ایران زمین .
در خبرها و گزارش‌ها، نمی‌توان ۲ واژه‌ی یاد شده را (به نام و بنام) به جای همدیگر به کار برد.
* در نگارش جمله‌ها بهتر است میان ۲ جزء یا ۲ قسمت «فعل ترکیبی» فاصله نیندازیم.

نمونه‌ها:

درست: نیروهای اجتماعی، باز شدن فضای نقد و انتقاد را خواستار شدند

ننویسیم: ~~نیروهای اجتماعی خواستار باز شدن فضای نقد و انتقاد شدند~~

درست: این نشست‌ها تا چه حد توانسته به تحقق اهداف (هدف‌ها) منجر شود؟

ننویسیم: ~~این نشست‌ها تا چه حد توانسته منجر به تحقق اهداف شود؟~~

همین گونه است: متهم کردند، اقدام نمودند و... که نباید میان اجزای فعل ترکیبی فاصله انداخت.

بنویسیم: کازان / پایتخت تاتارستان. در خیلی از رسانه‌های فارسی زبان، به درستی «کازان» نوشته می‌شود.

ننویسیم: ~~کازان~~

جمهوری تاتارستان به تاتاری: (Татарстан) به روسی: (Республика Татарстан, Respublika Tatarstan) یکی از

جمهوری‌های روسیه است. پایتخت تاتارستان شهر کازان است.

Kazan is the capital of the Republic of Tatarstan, Russia.

بنویسیم: جدایی انگلیس از اتحادیه اروپا (برگزیت)

برگزیت Brexit is an abbreviation of "British exit"

ننویسیم: ~~برگزیت~~ (بدون توضیح)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره پنجم:

* ننویسیم

~~بویکو بوریسوف - بویکو بوریسف~~

~~ترکی فیصل~~

~~حقوق‌های نجومی~~

~~گاردریل / عدم گاردریل~~

~~دیتا بیس~~

~~آپلیکیشن~~

~~پسورد~~

~~یوزر~~

* بنویسیم

بویکو بوریسوف / نخست وزیر بلغارستان Boyko Borissov (ویکی پدیا و چند منبع رسانه‌ای).

ترکی الفیصل، رییس پیشین دستگاه اطلاعاتی عربستان یا سازمان اطلاعاتی عربستان.

حقوق‌های نامتعارف / دریافتی‌های غیرمعمول یا فیش‌های حقوقی نامتعارف

حفاظ کنار جاده یا اتوبان / نبود حفاظ کنار جاده

بانک‌های اطلاعاتی

نرم‌افزارهای کاربردی

کلمه عبور

کاربر

ننویسیم: ~~تظاهرات کنندگان / تظاهرات کنندگان در لندن خواستار محاکمه تونی بلر به عنوان جنایتکار جنگی شدند (تیتر خبر)~~

بنویسیم: تظاهر کنندگان / تظاهر کنندگان در لندن محاکمه‌ی تونی بلر را به عنوان جنایتکار جنگی خواستار شدند (عنوان خبر)

* نادرست

~~نامرعی~~

مثال: بیشتر کاربران فضای سایبر، گمنام و نامریی هستند.

~~مخدوش / خدشه‌دار~~

مخدوش / خدشه‌دار

مثال: برخی افراد و جریان‌های تندرو به دنبال مخدوش کردن روابط کشورمان با کشورهای همسایه هستند.

~~اطاق~~

اتاق

~~خانواده‌های~~

خانواده‌های

مثال: حسن روحانی به خانواده‌های داغدار رخداد واژگونی اتوبوس در مسیر سیرجان - شیراز تسلیت گفت.

~~پروتوکل / پروتوکول~~

پروتکل

مثال: در پروتکل مونترال کانادا، بر ضرورت کاستن از پرتوهای (تشعشعات) هسته‌ای تاکید شده‌است.

~~قتل و عام~~

قتل عام / کشتار

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

مثال: تروریست‌ها، انسان‌های بی‌گناه را قتل عام می‌کنند / می‌کشند.

زادبوم یعنی زادگاه / میهن

زاد و بوم

دروازه‌بان

دروازبان

«محسن فروزان» دروازه‌بان پیشین آبی‌های پایتخت به تیم خونه به خونه‌ی مازندران پیوست.

دیده‌بان / دیده‌بان حقوق بشر

دیدبان

* در برخی خبرها، گزارش‌ها و ... به غلط حرف «ق» به جای «غ» می‌آید و برعکس که معنای واژه، دگرگون و اشتباه می‌شود :

* درست

* نادرست

غائله / غائله‌ی کردستان ایران

قائله

غالباً / اغلب

قالباً

مُغرض / افراد و گروه‌های مغرض

مُقرض

غالب

قالب

مثال: فرهنگ غالب، فرهنگ قدرتمند ایرانی است.

قالب به معنای «شکل» باید در جای خود به درستی استفاده شود مانند «قالب‌های خبری».

ترغیب

ترقیب

مثال: انگیزه‌ی مالی او را به حمله‌ی رایانه‌ای برای دسترسی به حساب بانکی شهروندان، ترغیب کرد.

قیمت

غیمت

مثال: قیمت (بهای) نفت در بازارهای جهان کاهش یافت.

حیث / از این حیث، از این جهت

حیس

* حذف فعل به قرینه. فعل زمانی می‌تواند حذف شود که با فعل دوم یکی باشد.

نمونه:

~~نویسیم: تهران - ایرنا - دبیرکل جمعیت اصناف و بازار با تاکید بر اینکه هر مدیر سالم برای کشور یک گنج است، می‌گوید: باید مدیران متخلف مجازات و درستکاران مورد تقدیر قرار گیرند.~~

بنویسیم: تهران - ایرنا - دبیرکل جمعیت اصناف و بازار با تاکید بر این که هر مدیر سالم برای کشور یک گنج است، گفت: باید مدیران متخلف مجازات و درستکاران، تشویق شوند.

یا: باید مدیران متخلف مجازات شوند و از درستکاران قدردانی شود.

~~نویسیم: تهران - ایرنا - نخست‌وزیر بلغارستان از وجود اراده سیاسی برای حرکت مثبت برای منافع دو ملت ایران و بلغارستان خبر داد و گفت: متعهد شدم روسای اروپایی را با مشکلات بانکی آشنا کرده و برای حل مشکلات بانکی کمک کنم.~~

بنویسیم: تهران - ایرنا - «بویکو بوریسوف» نخست‌وزیر بلغارستان از وجود اراده سیاسی برای حرکت مثبت برای منافع ۲ ملت ایران و بلغارستان خبر داد و گفت: متعهد شدم روسای اروپایی را با مشکلات بانکی آشنا و برای حل مشکلات بانکی کمک کنم.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ششم:

*درست

فارغ التحصیلان

هواپیمای مسافربری

الکراده (نام منطقه ای در بغداد)

Al-Karrada is an upper middle class district of the city of Baghdad, Iraq.

الحسکه (نام یکی از استان های کشور سوریه)

Al-Hasakah Governorate is a governorate in the far north-east corner of Syria

نیروهای بسیج مردمی عراق (الحشد الشعبی)

حشد الشعبی / حشد شعبی

نکته: نام‌های اشاره شده در بالا، اسم خاص و «معرفه» هستند و باید با الف و لام (ال) بیایند.

*خلیج (فارس): فقط در نقل قول‌های مستقیم به نقل از یک شخص حقیقی یا حقوقی عربی یا یک رسانه‌ی عرب زبان که «خلیج فارس» را قبول ندارد باید در خبرهای مطبوعاتی و ویژه ایرنا کلمه‌ی «فارس» را در میان کمانک یا پرانتز قرار دهیم.

*شط‌العرب (اروندرو): فقط در نقل قول‌های مستقیم به نقل از یک شخص حقیقی یا حقوقی عربی یا یک رسانه‌ی عرب زبان که به جای اروندرو از «شط‌العرب» استفاده می‌کند باید در خبرهای مطبوعاتی و ویژه ایرنا کلمه‌ی «اروند رود» را در میان کمانک یا پرانتز قرار دهیم.

*درست

شبکه‌ی جهانی آموزش و پژوهش‌های علمی (یوسرن)

یوسرن

واردشدن خسارت

ایراد خسارت

بنیانگذار انقلاب اسلامی

بنیانگذار انقلاب...

ورای

فرای

نمونه‌ی درست: ورای حکم اعدام که موضوع روشنی است، ما با منطق انتقامجویی مخالفیم.

خاستگاه

خواستگاه

نمونه ی درست: خاستگاه ورزش رزمی «موی تای» کشور تایلند است.

بستری شدن

بستری

نمونه‌ی درست: پس از بستری شدن کودک زخمی، کار درمان او آغاز شد.

ضرب الاجل

ضرب العجل

نمونه‌ی درست: من ضرب الاجل تعیین شده از طرف «چاوش اوغلو» وزیر امور خارجه‌ی ترکیه را نمی‌پذیرم.

تل اوپو

تلاوپو

واژگونی اتوبوس

سرنگونی اتوبوس

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

* بنویسیم	* ننویسیم
استفاده شد / استفاده کردند	مورد استفاده قرار گرفت یا ... قرار دادند
بررسی شد / بررسی کردند	مورد بررسی قرار گرفت یا ... قرار دادند
تجدید نظر کردند یا شد	مورد تجدید نظر قرار گرفت یا ... قرار دادند
تاکید شد یا تاکید کردند	مورد تاکید قرار گرفت یا ... قرار دادند
اجرا کردند یا شد	به مرحله‌ی اجرا در آوردند
* همزه ساکن آخر واژه‌های معدود عربی که نمونه‌هایی از آن را پایین‌تر آورده‌ایم در تلفظ فارسی‌زبانان حذف می‌شود. این گونه کلمه‌ها، وقتی که مضاف یا موصوف واقع شوند، قاعده اسم‌های مختوم به "الف" در فارسی در مورد آنها جاری و همزه به «ی» تبدیل می‌شود. پس:	
* بنویسیم	* ننویسیم
اهدای جوایز	اهدأ جوایز
ایفای نقش	ایفا نقش
ارضای غریزه	ارضا غریزه
امحای سلاح شیمیایی	امحا سلاح شیمیایی
ارتقای مهارت‌های انسانی / ارتقای اعضای هیات علمی	ارتقا مهارت‌های انسانی
القای بهره‌وری	القأ بهره‌وری
ابتدای کار	ابتداء کار
انتهای راه	انتهاء راه
املای درست	املاء درست
اقتضای وقت یا زمان	اقتضا وقت یا زمان
سوءظن	سؤظن
سوءتفاهم	سؤتفاهم
سوءسابقه	سؤسابقه
سوءاستفاده	سؤاستفاده
اثرات سوء	اثرات سؤ
نکته: پنج عبارت بالا چون هر ۲ جزء عبارت، واژه‌های عربی هستند از این رو باید با همزه بیاید.	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

*نویسیم وزارت نیرو ایران نمونه ی درست: وزارت نیروی ایران و صندوق ضمانت صادرات انگلیس تفاهم‌نامه‌ی همکاری امضا کردند. اعضای باند سرقت سینای همدان نمونه ی درست: عضو هیات علمی گروه حقوق دانشگاه بوعلی سینای همدان به خبرنگار ایرنا گفت: ... گفت‌وگو اختصاصی نمونه‌ی درست: «حسن روحانی» رئیس جمهوری اسلامی ایران دوشنبه پنجم مرداد ۱۳۹۵ خورشیدی در گفت‌وگوی اختصاصی با شبکه‌ی یک سیما، تاکید کرد که بهره‌وری از فرصت‌های برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در سایه‌ی انسجام ملی، اهمیت و ضرورت دارد. شماره هفتم:	*نویسیم وزارت نیرو ایران نمونه ی درست: وزارت نیروی ایران و صندوق ضمانت صادرات انگلیس تفاهم‌نامه‌ی همکاری امضا کردند. اعضای باند سرقت سینای همدان نمونه ی درست: عضو هیات علمی گروه حقوق دانشگاه بوعلی سینای همدان به خبرنگار ایرنا گفت: ... گفت‌وگو اختصاصی نمونه‌ی درست: «حسن روحانی» رئیس جمهوری اسلامی ایران دوشنبه پنجم مرداد ۱۳۹۵ خورشیدی در گفت‌وگوی اختصاصی با شبکه‌ی یک سیما، تاکید کرد که بهره‌وری از فرصت‌های برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در سایه‌ی انسجام ملی، اهمیت و ضرورت دارد. شماره هفتم:
*نادرست پیکرها جمهوری آذربایجان نمونه‌ی درست: در گفتگو با کارشناسان یا در قالب گزارش اهمیت همکاری‌های سه جانبه ایران، روسیه و جمهوری آذربایجان و تاثیر آن بر رخدادهای منطقه بررسی شود. کوزوو شکر گزار مثال: ملت ایران شکر گزار نعمت امنیت و آزادی است. خدمتگزار مثال: در اندیشه‌ی سیاسی اسلام، مسوولان خدمتگزاران کشورند. به‌دور، به‌دست کچ دار و مریض تدوین کنندگان تهیه کننده گان نامبرده گان دل شده گان واژه گان شرمندگی	*نادرست پیکرها جمهوری آذربایجان نمونه‌ی درست: در گفتگو با کارشناسان یا در قالب گزارش اهمیت همکاری‌های سه جانبه ایران، روسیه و جمهوری آذربایجان و تاثیر آن بر رخدادهای منطقه بررسی شود. کوزوو شکر گزار مثال: ملت ایران شکر گزار نعمت امنیت و آزادی است. خدمتگزار مثال: در اندیشه‌ی سیاسی اسلام، مسوولان خدمتگزاران کشورند. به‌دور، به‌دست کچ دار و مریض تدوین کنندگان تهیه کننده گان نامبرده گان دل شده گان واژه گان شرمندگی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

علاقه‌مند	علاقه‌مند
ممنوع شدن فعالیت	ممنوع فعالیت شدن
نمونه‌ی درست: رییس سازمان سینمایی در واکنش به ممنوع شدن فعالیت برخی سینماگران گفت: حق سینمای ایران این همه بدگمانی نیست.	
خواجوی کرمانی	خواجوی کرمانی
آزمایش‌ها	آزمایشات
* بنویسیم	* بنویسیم
رییس‌جمهوری به تهران بازگشت	رییس‌جمهوری وارد تهران شد
ظریف به تهران بازگشت	ظریف از سفر آمریکای لاتین وارد تهران شد
زیرا ایران (تهران)، خانه‌ی حسن روحانی و محمد جواد ظریف است و آنان پس از انجام دادن سفر خارجی، به خانه‌ی خود باز می‌گردند.	
طرح آزمایشی (پایلوت) / طرح آزمایشگاهی (پایلوت)	پایلوت
درمان	علاج
	نادرست: شهروندان کویتی جهت علاج به خارج از این کشور می‌روند.
	درست: شهروندان کویتی برای درمان به خارج از این امیرنشین می‌روند.
سیستم موقعیت‌یاب (جی.پی.اس)	جی پی اس
توقیف شدند	متوقف شدند
	مثال: رویترز گزارش کرد که ۲ مظنون حادثه به وسیله‌ی پلیس، توقیف شدند.
فاضلاب	آب فاضلاب
القیاره	قیاره
	مثال: داعش نیروگاه برق «القیاره» عراق را منفجر کرد.
شرکت سعودی "اوجیه"	شرکت سعودی "اوجر"
	Saudi Oger Limited
	شرکه سعودی أوجیه المحدوده Saudi Oger Ltd (Arabic): اوجیه، is a Saudi construction company,
	Wikipedia
کوینز / به انگلیسی: Queens یکی از مناطق پنج‌گانه نیویورک و از لحاظ مساحت بزرگ‌ترین محله از محله‌های پنج‌گانه کلان‌شهر نیویورک است.	کوینز
غازی عینتاب (ویکی پدیا و رسانه‌های خارجی و داخلی)	قاضی آنتب، غازی آنتب (نگارش دفتر ایران در آنکارا)
غازی عینتاب یا گازی آنتب، (غازیان تپه)، شهری در جنوب شرقی ترکیه است. این شهر مرکز استان غازی عینتاب است. (ویکی پدیا)	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نزدیک	در نزدیکی
نزدیک سفارت ایران	در نزدیکی سفارت ایران («در» و "ی" زاید و اضافی است)
	نمونه : انفجار، نزدیک سفارت ایران در بیروت رخ داد.
به‌رغم	علی‌رغم
تحت الشعاع	تحت شعاع
لازم‌الاجرا	لازم‌الاجرا
(این واژه عربی است و اگر قرار است از آن‌ها استفاده کنیم باید به همین شکل عربی به کار برده شوند.)	
با عنوان / زیر عنوان	تحت عنوان
در هر شرایطی / در شرایطی ...	تحت هر شرایطی
کالبدشکافی	آلت‌نویسی
باستانی	آنتیک
دلخواه	ایده‌آل
خنده‌دار	کمیک
دیواره	پارتیشن
سال‌های گذشته	سنوآت اخیر
سه‌دهم درصد	۳/ درصد
چهار و پنج دهم درصد یا ریشتر	۴/۵ درصد یا ریشتر
داوود رشیدی	داوود رشیدی
	نمونه: «حسن روحانی» رئیس جمهوری اسلامی ایران در گذشت «داوود رشیدی» هنرمند و بازیگر سینما و تئاتر، تسلیت گفت.
شوروی	شوروی سابق
	شوروی، سال‌ها است به گذشته پیوسته و جزو "سوابق" است! از این رو در خبرها و گزارش‌ها نباید از واژه‌ی «سابق» استفاده کرد.
	نمونه‌ی درست: امام خمینی پیام تاریخی خود را به «میخائیل گورباچف» رهبر شوروی صادر کرد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره هشتم:

*بنویسیم: The Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF) گروه اقدام مالی برای مبارزه با پولشویی (اف.ای.تی.اف)

گروه اقدام مالی (FATF) در سال ۱۹۸۹ میلادی توسط کشورهای گروه ۷ شکل گرفت و یک گروه بین دولتی است که هدف آن توسعه و پیشرفت واکنش بین‌المللی نسبت به مساله پولشویی است. در اکتبر ۲۰۰۱، گروه اقدام مالی مأموریت خود را گسترش داد و شامل مبارزه با تروریسم نیز شد. ۳۳ کشور عضو: آرژانتین، استرالیا، اتریش، بلژیک، برزیل، کانادا، چین، دانمارک، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، هنگ‌کنگ، ایسلند، ایرلند، ایتالیا، ژاپن، لوکزامبورگ، مکزیک، هلند، نیوزیلند، نروژ، پرتغال، کره جنوبی، روسیه، سنگاپور، آفریقای جنوبی، اسپانیا، سوئد، سوییس، ترکیه، بریتانیا و ایالات متحده آمریکا.

سازمان منطقه‌ای کمیسیون اروپا و شورای همکاری خلیج فارس نیز عضو آن هستند. ایران به تازگی به آن پیوسته است. (منبع: پورتال وزارت امور اقتصادی و دارایی، دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی).

به طور خلاصه گروه ویژه اقدام مالی به عنوان یک گروه بین دولتی با کارویژه مبارزه با پولشویی و مبارزه با تامین مالی تروریسم مطرح است. *بنویسیم: کنوانسیون بین‌المللی برای مبارزه با پولشویی / اتحادیه بین‌المللی / سازمان بین‌المللی

*بنویسیم: کریم‌اف (اسلام عبدالغنی‌یویچ کریم‌اف) به خط سیریلیک (Ислом Абдуғаниевич Каримов) (۳۰ ژانویه ۱۹۳۸ در سمرقند- ۲ سپتامبر ۲۰۱۶) نخستین رئیس‌جمهوری ازبکستان از زمان فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ تا زمان مرگش در سال ۲۰۱۶ بود. از وی به عنوان یکی از دیکتاتورهای مستبد جهان یاد می‌شود. (ویکی پدیا)

*بنویسیم: اسلام کریموف، کریمف، کریم‌اف

*بنویسیم

*بنویسیم

فوق افراطی‌های راست‌گرا

راست‌گرایان تندرو

نمونه‌ی درست: راست‌گرایان تندرو در برلین به سیاست‌های پناهندگی دولت آلمان اعتراض کردند.

دیتا

داده ها / اطلاعات

جلسه جی ۲۰

نشست گروه ۲۰

جنایت مکه و منا

جنایت در مکه و منا

زیرا مکه و منا که جنایت نمی‌کنند. در آن جا جنایت می‌شود.

نمونه: پویش بین‌المللی (کمپین) به کدامین گناه کشته شدند در آستانه‌ی سالگرد جنایت در مکه و منا، تشکیل شد.

آیین سالگرد آیت‌الله طالقانی

آیین سالگرد درگذشت آیت‌الله طالقانی

حرکت النجباء عراق

حرکت النجباء عراق دبیر این حرکت یا جنبش، شیخ اکرم الکعبی است.

بین‌الدولتی

بین‌دولتی یا بین‌المللی

محجوس

زندانی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه: ۲۲ ایرانی زندانی در جمهوری آذربایجان به کشور برگشتند.

هنر اجرا	پرفورمنس
موتورسوار	راکب موتور
باتلاق	باطلاق
توفان	طوفان (یک واژه قرآنی و با شدت خاصی است مانند طوفان نوح)
بلیت	بلیت
نیکلاس هاپتون / سفیر انگلیس در ایران	نیکولاس هاپتون / هاپتن
اینتلجنس سرویس - سرویس اطلاعاتی (انگلیس)	اینتلجنس سرویس - سرویس هوشمند
اوج مصرف برق	پیک مصرف برق

نمونه‌ی نادرست: پیک مصرف برق بار دیگر از مرز ۴۴ هزار مگاوات گذشت.

نمونه‌ی درست: اوج مصرف برق از ۴۴ هزار مگاوات گذشت. در جمله‌ی نخست «بار دیگر از مرز» زاید یا اضافی است.

*درست

*نادرست

آزادسازی

~~آزادی سازی~~

نمونه: آزادسازی «سِرت» و چشم انداز پیشِ رو / لیبی به کدام سو می‌رود؟

قیمت گذاری	قیمت گزاری
فروگذار	فروگرار
مین گذار	مین گزار
بنیان گذار	بنیان گزار
پایه گذار	پایه گزار

نمونه: حسابی، بنیان‌گذار (پایه‌گذار) علوم و فنون جدید در ایران است.

نماز گزار	نماز گذار
شکر گزار	شکر گذار
خدمت‌گزار	خدمت گذار
سپاس‌گزار	سپاس گذار
خبر گزار (ارایه دهنده‌ی خبر)	خبر گذار
خواب‌گزار	خواب گذار

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

※ پسوند «گزار» از مصدر «گزاردن» به معنی «ادا کردن» و «به جا آوردن امری» و «گذار» از مصدر «گذاردن» و «گذاشتن» به معنی «نهادن»، «چیزی را در جایی قرار دادن» و «ایجاد کردن» وقتی به عنوان پسوند در واژگان ترکیبی قرار می‌گیرند، معانی متفاوتی را افاده می‌کنند و به هیچ وجه نمی‌شود هر کدام را به جای دیگری استفاده کرد.

به عنوان نمونه املاي واژگان ترکیبی «نمازگزار» به معنی «به جا آورنده» یا «اقامه کننده نماز»، «سپاسگزار» یا «شکرگزار» به معنای «به جا آورنده سپاس و تشکر»، «خدمتگزار» به معنای «به جا آورنده و ارایه دهنده خدمت»، «خوابگزار» به معنی «تعبیر کننده خواب»، همچنین املاي واژگان ترکیبی «بنیانگذار» به معنی «کسی که چیزی را بنا می‌نهد»، «فروگذار» به معنی «کوتاهی» یا «قصور در امری»، «مین‌گذار» به معنی نصب یا کاشت مین در زمین» یا «ریختن مین در دریا» فقط به همین صورتی که ارایه شد، درست (صحیح) است و در زبان فارسی شکل دیگری از این واژگان ترکیبی وجود ندارد.

اما در مورد واژگان «هدف» و «سیاست» هر ۲ پسوند «گزار» و «گذار» متناسب با معنای مورد نظر می‌تواند درست باشد، چون هر کدام معنای متفاوتی را افاده می‌کنند. یعنی «هدفگذار» به معنای «کسی است که هدفی را تعیین یا تدوین می‌کند» و «هدفگزار» به معنای «کسی است که برای دستیابی به هدف تلاش می‌کند».

برای نمونه اگر سازمان هوا فضای جمهوری اسلامی ایران قصد داشته باشد تا سال ۱۴۰۰ خورشیدی انسان به فضا اعزام کند می‌توان نوشت: «سازمان هوا فضای جمهوری اسلامی ایران، اعزام انسان به فضا تا سال ۱۴۰۰ را برای خود هدفگذاری کرده است» و در معرفی کسانی که در سازمان هوافضا برای دستیابی به این هدف کار می‌کنند می‌توان نوشت: «هدفگذاران سازمان هوا فضای جمهوری اسلامی ایران همه‌ی تلاش خود را برای اعزام انسان به فضا تا سال ۱۴۰۰ به کار گرفته‌اند».

همین منطق در مورد «سیاستگذار» به معنی «کسی که سیاست را تعیین و تدوین می‌کند» و «سیاستگزار» به معنی «کسی که سیاست تعیین و تدوین شده را اجرا می‌کند» صادق است.

شماره نهم:

※ **نویسیم**

※ **بنویسیم**

مرز مشترک/ در میان کشورها ما مرز غیرمشترک نداریم.

مرز

نمونه ی درست: وضع استان خراسان جنوبی که با افغانستان مرز دارد، بهتر شده است.

پیش از این

قبلاً

شلیک گلوله خمپاره به دمشق

سقوط خمپاره در دمشق

فعل یا مصدر «سقوط» برای اشیای سنگین مانند هواپیما، برج، ساختمان، جرثقیل و ... به کار می‌رود.

ورزشگاه

استادیوم

جذاب ترین

مجنوب‌ترین/ مجذوب یعنی شیفته و فریفته

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه: نمایشگاه ایران در نمایشگاه کتاب بلغراد، جذاب ترین نمایشگاه بود.

به ضرب با

نمونه: جوان آمریکایی با گلوله، پدرش را کشت.

ملفی

خودنگاره

کمپین

پویش (کمپین) / کارزار تبلیغاتی

Motion Graphic (موشن گرافیکی)

گرافیک متحرک

Motion Graphic (گرافیک متحرک) هنر تلفیق حرکت و صوت در رسانه‌های امروزی است. گرافیک متحرک در زمان

حاضر یکی از پر طرفدارترین رشته‌های هنر دیجیتال است که به صورت حرفه‌ای، چندین نرم افزار را در بر می‌گیرد (منبع:

تارنمای گرافیک برتر)

تهدید شده‌اند

با ارباب روبرو شده‌اند

تعطیل شده

به حالت تعطیل درآمده

به سرعت

فوراً

همچنان

کماکان

مانند گذشته

کما فی السابق

وضع درونی، امور درونی

درونیات

راهبردی‌تر

استراتژیک‌تر

یک میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال

۱/۳ میلیارد ریال (مگر در تیر)

چهار و هفت دهم ریشتر

۴/۷ ریشتر

زمین لرزه‌ای به قدرت چهار و هفت دهم در مقیاس امواج درونی زمین (ریشتر).... درست‌تر است نه ۴/۷ زیرا گاهی به دلیل

مشکل فنی، در خبر این ۲ عدد جا بجا می‌شود و هفت و چهار دهم ریشتر خوانده می‌شود که بسیار ویرانگر است!

❖ درست

❖ نادرست

بالعکس / برعکس

بعکس

مرده‌شوی

مردہ شور

نمونه: مرده‌شوی، رضا پهلوی و آن لقب شاهزادگی‌اش را ببرد!

موگرینی

موگرینی

رییس رژیم صهیونیستی

رییس‌جمهوری رژیم صهیونیستی

ایران، رژیم صهیونیستی را یک نظام «جمهوری» نمی‌داند که رییش رییس‌جمهور باشد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پلیس اروپا (یورو پُل) / europol

~~پلیس اروپا (یورو پُل)~~

قافله

~~قافله~~

نمونه: لیگ فوتبال ایتالیا؛ رم از قافله مدعیان جا ماند

سراغ / سراغت

~~سراغ / سراغت~~

نمونه: خواب که به سراغت می‌آید دیگر جا و مکان نمی‌شناسد.

اذعان

~~اذعان~~

نمونه: بسیاری از رانندگانی که به دلیل خواب آلودگی تصادم کرده‌اند اذعان می‌کنند که ابتدا خواب آلوده و خسته نبوده‌اند اما پس از مدت طولانی رانندگی، خواب به سراغشان آمده است.

خسارت‌های اقتصادی

~~تلفات اقتصادی~~

نمونه: بسیاری از شهرها و تاسیسات زیربنایی سوریه از بین رفته و خسارت‌های اقتصادی سنگینی بر این کشور وارد آمده است.

نهاد اجتماعی

~~جامعه اجتماعی~~

سازمان بین‌المللی هوانوردی (ایکائو)

~~سازمان هوانوردی~~

سازمان همکاری اسلامی (OIC)

~~سازمان کنفرانس همکاری اسلامی~~

سازمان جهانی تجارت

~~سازمان تجارت جهانی~~

سازمان جهانی بهداشت

~~سازمان بهداشت جهانی~~

زیرا این سازمان است که جهانی است. از این رو صفت باید پس از موصوف بیاید.

سازمان توسعه و تجارت سازمان ملل (آنکتاد)

~~سازمان تجارت سازمان ملل~~

سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)

~~پیمان آتلانتیک شمالی~~

گفت و گو

~~صحبت~~

نمونه: صحبت نااهل را عذابی است الیم (سعدی). صحبت یعنی «همنشینی» و در خبرها و گزارش‌ها نمی‌تواند به جای "گفت و گو" بنشیند. نمونه: وزیر امور خارجه‌ی ایران با "چاووش اوغلو" گفت و گو کرد.

دست کم

~~دسته کم~~

نمونه: تیم ایران‌جوان بوشهر حریف خود را دست کم گرفت.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره دهم:

* نادرست

* درست

~~ماریانو راجوی~~ / نخست‌وزیر موقت اسپانیا

ماریانو راخوی / نخست‌وزیر موقت اسپانیا

~~لوی ساگو~~ / ~~وزیر خارجه~~ پاراگوئه

الادیو لویزاگا / وزیر امور خارجه پاراگوئه

~~تصویبنامه~~

تصویب‌نامه

~~متناصب~~

متعصب

~~گزاره~~

گزاره

نمونه درست: انسان توسعه‌یافته انسانی است که به «حقوق» و به «وظایف» خودش آگاه باشد. در این ۲ گزاره، «آگاهی» مشترک است.

~~صنعا~~

صنعا

~~شهدا~~

شهدا / شهیدان

نمونه: امروز نگهبانی از یاد شهیدان یک وظیفه است.

~~کسب کار~~

کسب و کار

~~اثابت~~

اصابت

~~شورای عالی عتف~~

شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف)

~~همایش اجرا می‌شود~~

همایش برگزار می‌شود

نمونه درست: در این همایش که با همکاری مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و شورای مفتی‌های روسیه در مسکو برگزار شد بیش از ۲۰۰ عالم (دانشمند) دینی شرکت کردند.

~~درب~~

در

~~پیامد~~

پیامد

~~معموری~~

حافظه

~~ای میل~~

ایمیل / رایانامه

نمونه: رایانامه‌ها یا ایمیل‌های مخفی؛ مانع آخر کلینتون تا کاخ سفید

~~پهاد~~

پهاد

~~متحد الشکل کردن / شدن~~

یکسان‌سازی

نمونه: نایب رییس اتحادیه صنف آرایشگاه‌های زنانه تهران گفت که واحدهای صنفی این اتحادیه در پایتخت یکسان‌سازی می‌شوند.

~~گوئیرش / گوئیرس / گوئرس~~

آنتونیو گوئرش / دبیر کل سازمان ملل متحد

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

*نویسیم

دوپینگ

استفاده ورزشکار از داروی نیروزا و تقویتی پیش از شرکت در مسابقه (فرهنگ فارسی معین) / استفاده فرد از مواد نیروزا پیش از شرکت در هر آزمون، نشست (جلسه) یا هر برنامه‌ای که ماهیت مبارزه و رقابت دارد (نظارت و ارزشیابی).

عدم‌الشفع

سود نداشتن یا ضرر

نمونه نادرست: عدم‌الشفع ده فاز پارس جنوبی برابر با ۱۵ میلیارد دلار می‌شود.

نمونه درست: ضرر تاخیر در راه‌اندازی ۱۰ مرحله (فاز) از پارس جنوبی ۱۵ میلیارد دلار است.

فاز

مرحله

نادرست: وقت آن است که وارد فاز عملیاتی شویم.

درست: وقت آن است که وارد مرحله عملیاتی شویم.

آتلاین

برخط

ژنراتور برق

موتور برق

نمونه: در بسته‌ی کمک‌های وزارت دفاع صربستان به مردم شهر حلب سوریه، موتور برق نیز وجود دارد.

انبار

الانبار

رمادی

الرمادی

رقه

الرقه

محمد بخیتی

محمد البخیتی / عضو شورای سیاسی انصارالله یمن

اسماعیل ولد شیخ

اسماعیل ولد الشیخ / فرستاده ویژه سازمان ملل در امور یمن

عبدربه منصور الهادی

عبدربه منصور هادی / رئیس‌جمهوری مستعفی یمن

دموکراسی

دموکراسی / دمو یعنی مردم و کراسی یعنی حکومت و حاکمیت یا سالار بودن

کمپانی یا شرکت k.l.m

شرکت هلندی کا. ال. ام

سکوی 18b

سکوی بی ۱۸

وارد کردن عبارت‌ها، حروف و واژگان بیگانه در عنوان (تیترا) و چکیده خبر (لید) فارسی، با اصول خبرنویسی و روزنامه‌نگاری سازگار نیست. واژگان لاتین در متن خبر هم باید همراه با توضیح فارسی باشد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه درست: پروازهای شرکت هلندی کا. ال. ام به تهران آغاز شد / سکوی بی . ۱۸ پارس جنوبی با ثبت رکوردی تازه، راه اندازی شد

~~بر سگوتکیه زدند~~ بر سگوتکیه زدند

بر صندلی تکیه می‌زنند و بر سگوتکیه می‌ایستند.

عنوان (تیتراژ) درست: جوانان ووشو ایران بر سگوتکیه نایب قهرمانی جهان ایستادند.

~~نظر / واحد شمارش شتر است~~ تن

نمونه درست: به لطف اگر بخرامد هزار دل ببرد / به قهر اگر بستیزد هزار تن بگشاید (سعدی)

شماره یازدهم:

*** نادرست** *** درست**

~~مراسم‌ها، رسومات، تشریفات، انتخابات‌های~~ / جمع، جمع بسته نمی‌شود / مراسم، رسوم، نذرها، انتخابات

~~ظلم به سویه~~ ظلم بالستویه / ستم برابر.

نمونه: ظلم بالستویه، عدل است!

~~پرفسور~~ پروفیسور

~~باگرام افغانستان~~ بگرام افغانستان (ویکی پدیا)

~~اوباما کر~~ سلامت / طرح اصلاح نظام درمانی آمریکا (اوباما کر)

~~والدای~~ باشگاه سیاسی بین‌المللی (والدای)

~~جوف / استان جوف~~ الجوف / استان الجوف یمن.

نمونه: ارتش یمن محل تجمع نظامیان ائتلاف سعودی را در استان الجوف گلوله باران کرد.

~~البيت اليهودی~~ حزب «خانه یهود» / نام یک حزب فعال در فلسطین اشغال شده (اسرائیل)

~~رودریگو دوترت~~ / رییس جمهوری فیلیپین رودریگو دوترت / رییس جمهوری فیلیپین

~~بیماری‌های ساری~~ بیماری‌های مسری

~~مراسم تودیع و معارفه وزیر آموزش و پرورش~~ مراسم تودیع و معارفه وزیر پیشین و جدید آموزش و پرورش

* «را» مفعولی

بیشتر خبرهای ایرنا در زمینه کاربرد «را»ی علامت مفعول بی‌واسطه دچار اشکال است. در نگارش فارسی امروز، حرف «را» نشانه مفعول صریح (بی‌واسطه) است و پس از مفعول می‌آید. از این رو فاصله انداختن میان مفعول و نشانه‌ی آن نادرست است.

نادرست: رییس‌جمهوری موفقیت تیم ملی کاراته ایران در کسب مقام سومی رقابت‌های جهانی ۲۰۱۶ اتریش را تبریک گفت.

درست: رییس‌جمهوری موفقیت تیم ملی کاراته ایران را در کسب مقام سومی رقابت‌های جهانی ۲۰۱۶ اتریش تبریک گفت.

~~نادرست: مقاله‌ای که در روزنامه نوشته شده بود را خواندم~~

درست: مقاله‌ای را که در روزنامه نوشته شده بود، خواندم.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پس "را" مفعولی بعد از فعل نمی‌آید. بعد از مفعول می‌آید.

نمونه: مجلس نهم ایران نرخ سودی که نصیب شرکت‌ها می‌شد را کاهش داد. (نادرست)

مجلس نهم ایران نرخ سودی را که نصیب شرکت‌ها می‌شد کاهش داد. (درست)

نمونه: مطالبی که از دیدگاه خودش بیان کرده بود را دوباره مطرح کرد. (نادرست)

مطالبی را که از دیدگاه خودش بیان کرده بود، دوباره مطرح کرد. (درست)

* فنویسیم

* بنویسیم

~~جیمز کاسی~~

جیمز کومی / رییس اداره تحقیقات فدرال آمریکا (اف.بی.آی)

~~جبار لعیبی~~ / وزیر نفت عراق

جبار علی حسین اللعیمی / وزیر نفت عراق

~~آیت‌الله العظمی موسوی اردبیلی~~

آیت‌الله موسوی اردبیلی / بهتر است صفت «العظمی» در خبر و گزارش نوشته نشود.

~~تندباد شدید~~

تندباد / تندباد به تنهایی گویای شدت وزش باد است.

~~وقوع انفجار در جنوب بغداد~~

انفجار در جنوب بغداد

~~تقدیر آخوندی از استعفای مدیرعامل راه آهن~~

قدردانی آخوندی از مدیرعامل راه آهن به خاطر استعفا /

از استعفا قدردانی نمی‌شود بلکه از مدیرعامل قدردانی می‌شود.

~~واکنش جهانی به خبر درگذشت فیدل کاسترو~~ / واکنش جهانی به درگذشت (مرگ) فیدل کاسترو / به مرگ فیدل واکنش نشان داده

می‌شود نه به خبر.

~~موکب~~

هیات / دسته

موکب در واقع دسته یا گروهی است که کارهای گوناگون از جمله اداره ایستگاه صلواتی، ایستگاه خدمات رسانی، پزشکی و دارویی و ... انجام می‌دهد.

~~اتحادیه شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی آسیا و اقیانوسیه~~

گروه شرکت‌های سپرده‌گذاری مرکزی آسیا و اقیانوسیه (acg)

شماره دوازدهم

* نادرست

* درست

~~هیات سعودی بلندپایه~~

هیات بلندپایه سعودی / زیرا بلندپایه صفت است برای هیات نه برای سعودی.

نمونه: نقص فنی هواپیمای اختصاصی عربستان در فرودگاه قاهره سفر پنهانی هیات بلندپایه سعودی را به مصر افشا کرد.

~~اورآسیا~~

اوراسیا / زیرا یک کلمه است و الف با کلاه نباید وسط آن بیاید.

~~استارت آپ~~

استارتاپ

استارتاپ به انگلیسی Startup. مخفف startup compnay به معنای شرکت نوپا. طبق تعریف به یک شرکت یا یک سازمان موقت گفته می‌شود که با هدف جستجوی راه حلی برای یک مدل کسب و کار قابل توسعه و تکرار پذیر راه اندازی می‌شود. این نوع شرکت‌ها، تازه ایجاد شده و در مرحله‌ی (فاز) توسعه و تحقیق برای بازاریابی قرار دارند. شرکت‌های نوپا مبتنی بر ایده‌هایی ریسک‌پذیر

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

هستند که مدل کسب و کارشان مشخص نیست و بازار هدفشان نیز در حد فرض است. شرکت‌های نوپا می‌توانند در هر حوزه‌ای ایجاد شوند اما اغلب به شرکت‌هایی گفته می‌شود که رشد سریعی دارند و در زمینه فناوری (تکنولوژی) فعالیت می‌کنند. منبع: ویکی‌پدیا

~~هری هریس فرمانده پاسیفیک~~ «هری هریس» فرمانده نظامیان آمریکا در پاسیفیک (آقیانوس آرام)

Harry Binkley Harris, Jr. is an Admiral in the United States Navy who currently serves as Commander, United States Pacific Command. Wikipedia

~~نشست صورت می‌گیرد~~ نشست برگزار می‌شود

~~شل~~ شرکت نفتی انگلیسی- هلندی (شل)

~~۱۳۰۴ ش~~ ۱۳۰۴ شمسی یا خورشیدی

نمونه: واعظ‌زاده خراسانی در سال ۱۳۰۴ خورشیدی در مشهد متولد شد.

~~کیف~~ کیف

(منبع: سفارت ایران در اوکراین. این نگارش پیش از این و در زمان بحران اوکراین در یکسان‌نویسی آمده است)

~~کنسل / کنسل شدن~~ لغو

نمونه: لغو پروازهای شرکت هواپیمایی ماهان به نجف باعث سرگردانی زائران ایرانی شد.

~~دیرک دروازه~~ تیرک دروازه

~~فیس~~ فدراسیون بورس‌های آسیا و اروپا feas

~~سمات~~ شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه پول در ایران (سمات)

~~سوطن~~ سوءظن / سوء در این جا واژه‌ی عربی است به معنای بد یا بدی یا زشت. از این رو باید با همزه بیاید.

هم چنین:

~~سوء تغذیه~~ سوء تغذیه

~~سوء استفاده~~ سوء استفاده

~~سوء قصد~~ سوء قصد

~~سوء تفاهم~~ سوء تفاهم

~~سوء سابقه~~ سوء سابقه

~~اثرات سوء~~ اثرات سوء

~~* ننویسیم~~ * بنویسیم

~~پلتفرم خودرو~~ طراحی یا سکوی خودرو

پلت فرم یا سکوی خودرو به مجموعه‌ای مشترک از طراحی، مهندسی، عملیات تولید و همچنین اجزای اصلی اطلاق می‌شود. این فناوری به تولید کنندگان اجازه می‌دهد تا با کاهش هزینه‌ها، نمونه‌ها یا مدل‌های متنوعی از خودرو عرضه نمایند. منبع: ویکی‌پدیا

نمونه: سکوی خودرو ملی در دانشگاه علم و صنعت رومانیایی شد (تیترا)

~~بالا ترین دادگاه مالزی~~ عالی‌ترین دادگاه مالزی (منظور دادگاه فدرال است)

نمونه: عالی‌ترین دادگاه مالزی وضعیت رهبر مخالفان دولت این کشور را روشن می‌کند.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پیشران هسته‌ای انگلیسی: nuclear propulsion

پیشران هسته‌ای

مولود چاووش اوغلو / وزیر امور خارجه ترکیه

مولود چاووش اوغلو

قلیچدار اوغلو / رهبر حزب جمهوری خواه خلق ترکیه

قلیچدار اوغلو

قیصریه / برای یک دستمال قیصریه را به آتش نمی‌کشند

قیصریه

میلوش زمان

میلوش زمن

به چکی Miloš Zeman رییس جمهوری چک، اقتصاددان و سیاستمدار جناح چپ، وی از سال ۱۹۹۸ تا ۲۰۰۲ میلادی نخست وزیر بود.

دی‌ماه

دیماه

انیس عامری / انیس العامری

انیس آمری / انیس عمری

(مظنون تونس حمله تروریستی بازار برلین) منبع: رسانه‌های عربی مانند رای‌الیوم، بخش فارسی شبکه العالم

هادی عامری دبیر کل سازمان بدر عراق

هادی آمری

«از سوی»

کاربرد واژه «از سوی» که از آن در بسیاری از خبرهای ایرنا استفاده و تکرار می‌شود، دقیق و درست نیست.

نویسیم: به رغم پذیرش مسئولیت ترور سفیر روسیه از سوی جبهه النصره و متهم شدن وابستگان فتح الله گولن به این اقدام از سوی دولت ترکیه، ائتلاف تروریستی جیش الفتح وابسته به القاعده که از سوی عربستان، قطر و ترکیه حمایت می‌شود، در بیانیه‌ای مسئولیت ترور آنندری کارلوف سفیر روسیه در آنکارا را به عهده گرفت.

نویسیم: به رغم اینکه جبهه النصره مسئولیت ترور سفیر روسیه را پذیرفته و دولت ترکیه وابستگان فتح الله گولن را در این ترور متهم کرده است ائتلاف تروریستی جیش الفتح وابسته به القاعده که مورد حمایت عربستان، قطر و ترکیه است در بیانیه‌ای مسئولیت ترور سفیر روسیه را به عهده گرفت.

نویسیم: استراتژی تخریب و حذف روحانی از سوی مخالفان دولت

بنویسیم: راهبرد (استراتژی) مخالفان دولت برای تخریب و حذف روحانی

به جای تکرار «از سوی» جمله را با فعل معلوم بنویسیم:

نویسیم: هلند می‌گوید در نظر دارد پوشیدن برقع از سوی برخی زنان در این کشور را ممنوع کند.

بنویسیم: دولت هلند می‌گوید در نظر دارد نگذارد زنان برقع بپوشند.

نویسیم: یک کشتی تجاری ایرانی که در خلیج عدن مورد حمله دزدان دریایی قرار گرفته بود در جریان عملیاتی از سوی ناوهای دریایی ارتش ایران نجات یافت.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنویسیم: نیروی دریایی ارتش یک کشتی تجاری ایران را که دزدان دریایی در خلیج عدن به آن حمله کرده بودند، نجات داد.

بنویسیم: ~~او از سوی ماموران امنیتی دستگیر شد.~~

بنویسیم: ماموران امنیتی او را بازداشت کردند.

حَمَات یا حَمَا

~~حما~~

به عربی: حماة حما یکی از شهرهای کشور سوریه است. این شهر مرکز استان حما است. نام این شهر در متون قدیمی پارسی «حما» نوشته شده است اما در خود این شهر و همچنین در نشریات جدید از آن با نام «حما» یاد می‌شود. منبع: ویکی‌پدیا

Hama is a city on the banks of the Orontes River in west-central Syria.

طرح / مرحله

~~فاز~~

جزیره خارگ

~~جزیره خارک~~

خارک مصغر خار، خار کوچک و نیز نوعی خرماي زرد و خشک در جنوب ایران است. خارگ یک جزیره در شمال غربی خلیج فارس است که با بوشهر ۵۷ کیلومتر فاصله دارد. منبع: مصوبه اعضای شورای اسلامی و بخشداری خارگ و نیز پیشنهاد ایرنا (مرکز بوشهر).

بنویسیم

بنویسیم

قرارگاه موقت / جایگاه پشتیبانی و آمادگاه / هیات / دسته موکب در عراق دسته یا گروهی

~~موکب~~

است که کارهای گوناگون از جمله اداره ایستگاه صلواتی، ایستگاه خدمات‌رسانی، پزشکی و دارویی و ... انجام می‌دهد.

در ۸۲ سالگی / از ۵۰ سالگی (سن اضافه است).

~~در سن ۸۲ سالگی / از سن ۵۰ سالگی~~

نمونه: - آیت‌الله هاشمی رفسنجانی نوزدهم دی‌ماه ۱۳۹۵ خورشیدی در ۸۲ سالگی دعوت حق را لبیک گفت. - مردان از ۵۰ سالگی برای سرطان پروستات آزمایش دهند.

شماره سیزدهم

*نادرست

* درست

مایکل فلین / مشاور امنیت ملی آمریکا

~~مایکل فلن~~

مایکل تی. فلین انگلیسی: Michael T. Flynn.

با روی کار آمدن دونالد ترامپ به عنوان رئیس جمهوری آمریکا، فلین برای پست مشاور امنیت ملی ایالات متحده آمریکا انتخاب شد.

منبع: ویکی‌پدیا و برخی رسانه‌های فارسی زبان.

جنبش امل / افواج المقاومة اللبنانية (امل) / گردان‌های مقاومت لبنانی (امل)

~~جبهه امل لبنان~~

جنيه مصر (واحد پول مصر)

~~جنيه مصر~~

پوند مصر یا جنیه(به عربی): 'الجنيه المصري'(به انگلیسی (Egyptian Pound) واحد پول مصر است. منبع: ویکی‌پدیا

پلمب / پلمب شد / بسته شد / تعطیل شد / مهر و موم شد

~~پلمپ~~

بر پایه‌ی فرهنگ فارسی معین پلمب (حرف آخر با باء) درست است. واژه‌ی فرانسوی به معنای: ۱- قطعه سرب یا موم آب شده‌ای که برای جلوگیری از دستکاری و سوءاستفاده به سر پاکت یا در مغازه یا خانه یا مکان دیگری مهر شود، مهر و موم.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

۲- تعطیل کردن و بستن جایی.

نمونه: چرا ضابط قضایی نتوانسته ساختمان پلاسکو را پیش از فروپاشی، پلمب کند؟ / مهر و موم کند؟

بتسی دیواس / بتسی دیواس / وزیر آموزش کابینه ترامپ

(بتی دیواس) انگلیسی (Betsy DeVos): سرمایه‌دار، بازرگان، سیاستمدار و فعال آموزش و پرورش آمریکایی است. چندین سال مسوولیت حزب جمهوری خواه در ایالت میشیگان را بر عهده داشته است. دیواس وزیر آموزش کابینه دونالد ترامپ است. منبع: ویکی‌پدیا

جان اسپیسر / شان اسپیسر / اسپایسر / سخنگوی کاخ سفید

Sean Michael Spicer (born September 23, 1971) is an American political strategist and the current White House Press Secretary and Communications Director for President Donald Trump.[1] منبع

ویکی‌پدیا

ماری جوانا / ماری جوانا

تحت الشعاع / تحت الشعاع (عربی است)

فرقه‌ها / فرقه‌ها

دولت‌ها / دولت‌ها

جان سالم بدر بُرد / جان سالم به در بُرد

نمونه: ایران با «برجام» از آوار سنگین تحریم‌های تاریخ معاصر، جان سالم به در برد.

استارت آپ / استارت‌آپ / شرکت نوپا

شهیندخت ملاوردی / شهیندخت ملاوردی

برنامه مدوّن شده / برنامه مدوّن شده

آتش‌نشانیان / آتش‌نشانی / آتش‌سوزی / جان‌باختگان / یوسف‌نژاد

استخراج اسامی بیمه شدگان / تهیه فهرست بیمه شدگان

اکتشاف در مارس / اکتشاف در مریخ

شیء / شیء

خلا / خلا

نویسیم / *بنویسیم

مراکش / مغرب

مراکش برگرفته از واژه‌ی انگلیسی و نام یک شهر است. مغرب، عربی است و نام یک کشور است و خودِ عرب‌ها از جمله اتحادیه عرب، به کشور یاد شده «مغرب» می‌گویند.

نمونه: مغرب پس از ۳۰ سال به اتحادیه آفریقا بازگشت (تیترا)

ستاریو فرضی / تمرین آمادگی / شبیه‌سازی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه: تمرین آمادگی برای رویارویی با سرقت مسلحانه از بانک در زنجان اجرا شد. (تیترا)

طرابلس / پایتخت لیبی و شهری در شمال لبنان	ترابلس
کوله‌پشتی	کول‌پشتی / کولپشتی
کوله‌بار	کول‌بار / کولبار
کوله‌بر / کوله‌بری	کولبر / کولبری
برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)	توافق هسته‌ای (برجام)

※ واحد پول کشورها

افغانستان : افغانی.

اتیوپی : بیر هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

اسپانیا : یورو. در گذشته پزوتا یا پستا بوده است.

انگلیس : پوند.

اندونزی : کولون.

الجزایر : دینار.

آلبانی : لک.

اسرائیل (رژیم صهیونیستی): شیکل.

استونی : کرون و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

ارمنستان: درام و هر واحد برابر با ۱۰۰ لوما.

اریتره : ناکفا و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

ازبکستان : صوم و هر واحد برابر با ۱۰۰ تیجین.

اردن : دینار و هر واحد برابر با ۱۰۰۰ فلس.

اتریش : یورو. در گذشته شلینگ بود.

جمهوری آذربایجان: منات و هر واحد برابر با ۱۰۰ کوپک.

آرژانتین : پزو و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

آلمان : یورو. در گذشته مارک بود.

آنگولا: کوانزی یا کوانزا هر واحد برابر با ۱۰۰ لوابی.

اسلواکی : کرون هر واحد برابر با ۱۰۰ هالر.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

اسلوونی : تولا و هر واحد برابر با ۱۰۰ استوتین.

آفریقای جنوبی: راند و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

بحرین: دینار و هر واحد برابر با ۱۰۰ فلس.

برزیل: رئال و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

برونئی : دلار برونئی و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

بلژیک : یورو. در گذشته فرانک بلژیک بوده است.

بنگلادش: تاکا و هر واحد برابر با ۱۰۰ پایسا.

بنین: فرانک سی‌اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

اوروگوئه : پزو اوروگوئه هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتسیمو.

اوگاندا : شلینگ و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

اوکراین : هریونیا و هر واحد برابر با ۱۰۰ کوپک.

ایتالیا : یورو. در گذشته لیره ایتالیا بوده است.

ایرلند: یورو. در گذشته پوند ایرلند.

ایسلند : کرون ایسلند و هر واحد برابر با ۱۰۰ آورار.

بوسنی و هرزگوین: مارکای هر واحد برابر با ۱۰۰ فنینگ.

بولیوی : بولیویانو هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

پاراگوئه : گوارانی هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

پاکستان: روپیه هر واحد برابر با ۱۰۰ پایسا.

پرتغال: یورو. در گذشته اسکودو بوده است.

تاجیکستان : سامانی و هر واحد برابر با ۱۰۰ درهم.

تانزانیا : شیلینگ تانزانیا و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

تایلند : بات و هر واحد برابر با ۱۰۰ ساتنگ.

تایوان : دلار جدید تایوان و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

ترکمنستان : منات و هر واحد برابر با ۱۰۰ تنگه.

ترکیه : لیره و هر واحد برابر با ۱۰۰ قروش.

جامایکا : دلار امریکا و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

جیبوتی : فرانک جیبوتی و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

چاد : فرانک سی‌اف و هر واحد ۱۰۰ سانتیم.

چک : کرون و هر واحد ۱۰۰ هالر.

چین : یوآن.

رواندا : فرانک روآندا و هر فرانک ۱۰۰ سانتیم.

روسیه : روبل و هر روبل ۱۰۰ کوپک.

روسیه سفید یا بلاروس : روبل جدید هر روبل معادل ۱۰۰ کوپک.

رومانی : لئو و هر لئو معادل ۱۰۰ بانی.

نیوزیلند: دلار و هر یک دلار معادل ۱۰۰ سنت.

ژاپن: ین.

ساحل عاج : فرانک سی‌اف هر فرانک معادل ۱۰۰ سانتیم.

سريلانكا : روپيه سريلانكا هر روپيه معادل ۱۰۰ سنت.

سنگاپور : دلار سنگاپور هر دلار برابر با ۱۰۰ سنت.

سنگال : فرانک سی اف هر فرانک برابر با ۱۰۰ سانتیم.

سوئد : کرون هر کرون برابر با ۱۰۰ اوره.

شیلی : پزو شیلی و هر پزو برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

سوئیس : فرانک هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

سوریه : لیره هر واحد ۱۰۰ پیاسر.

سومالی : شلینگ سومالی هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

سیرالئون : لئون هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

عراق : دینار و هر واحد برابر با ۱۰۰۰ فلس.

عربستان: ریال و هر واحد برابر با ۱۰۰ هلاله.

عمان : ریال هر واحد برابر با ۱۰۰۰ فلس.

غنا : سدی هر واحد برابر با ۱۰۰ پسوا.

فرانسه : یورو. در گذشته فرانک بوده است.

فنلاند : یورو به جای مارک قبلی.

فیجی : دلار فیجی هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

فیلیپین : پزو فیلیپین هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰	 IRNA 1934 Islamic Republic News Agency خبرگزاری جمهوری اسلامی	موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

قبرس : پوند هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

قرقیزستان : صوم هر واحد برابر با ۱۰۰ تین.

قزاقستان : تنگه هر واحد برابر با ۱۰۰ تین.

قطر : ریال قطر هر واحد برابر با ۱۰۰ درهم.

کامبوج : ریل هر واحد برابر ۱۰۰ سن.

کامرون : فرانک سی اف هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

کانادا : دلار هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

کره جنوبی : دون هر واحد برابر با ۱۰۰ چون.

کره شمالی : دون هر واحد برابر با ۱۰۰ چون.

کاستاریکا : کولون هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتیمو.

کلمبیا : پزو کلمبیا هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

کنیا : شلینگ کنیا هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

کوبا : پزو کوبا هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

کومور : فرانک کومور هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

کویت : دینار کویت هر واحد برابر با ۱۰۰۰ فلس.

گابن : فرانک سی اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

گامبیا : دالاسی هر واحد برابر با ۱۰۰ بوکوت.

گرجستان : لاری هر واحد برابر با ۱۰۰ تتری.

گرانادا : دلار کارائیب شرقی و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

گواتمالا : کتسال و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

گینه : فرانک گینه و هر واحد برابر با ۱۰۰ کائوری.

گینه بیسائو : فرانک سی اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

گینه استوایی : فرانک سی اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

گویان : دلار گویان و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

لائوس : کیپ و هر واحد برابر با ۱۰۰ آت.

لاتویا یا لتونی : لاتس و هر واحد برابر با ۱۰ سانتیم.

لبنان : لیره لبنان و هر واحد برابر با ۱۰۰ پیاسر.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

لوکزامبورگ : یورو در گذشته فرانک بود.

لهستان: زلوتی و هر واحد برابر با ۱۰۰ گروشی.

لیبی : دینار و هر واحد برابر با ۱۰۰۰ درهم.

لیتوانی : لیتاس هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتای.

ماداگاسکار : فرانک هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

مارشال (جزایر) : دلار هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

مالاوی : کواچای مالاوی و هر واحد برابر با ۱۰۰ تامبالا.

مالت : لیره و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

مالدیو : روفیا و هر واحد برابر با ۱۰۰ لاری.

مالزی : رینگیت و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

مالی : فرانک سی‌اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

مجارستان : فورنیت و هر واحد برابر با ۱۰۰ فیلر.

مصر : جنیه و هر واحد برابر با ۱۰۰ پیاسر.

مغرب : درهم و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.

مغولستان : توگریک (طغرق) و هر واحد برابر با ۱۰۰ مونگو.

مقدونیه : دینار و هر واحد برابر با ۱۰۰ دنی.

مکزیک : پزو و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

موریتانی : وگبه و هر واحد برابر با ۵ خمس.

موریس : روپیه و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

موزامبیک : متیکال و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.

موناکو : یورو و در گذشته فرانک فرانسه بوده است.

میانمار : کیات و هر واحد برابر با ۱۰۰ پیا.

واتیکان : یورو در گذشته لیره ایتالیا.

ونزوئلا : بولیوار و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتیمو.

ویتنام : دونگ و هر واحد برابر با ۱۰ هائو.

نامیبیا : دلار و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

نپال : روپیه نپال و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نروژ : کرون و هر واحد برابر با ۱۰۰ اوره.
نیجر : فرانک سی‌اف و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.
نیجریه : نایرا و هر واحد برابر با ۱۰۰ کوبو.
نیکاراگوا : کوردبا و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.
هنک کنگ : دلار هر واحد برابر با ۱۰۰ سنت.
هائیتی : گورد و هر واحد برابر با ۱۰۰ سانتیم.
هلند : یورو در گذشته گیلدر و هر واحد گیلدر برابر با ۱۰۰ یکا بود.
هند : روپیه و هر واحد برابر با ۱۰۰ پایسه.
هندوراس : کمپیرا و هر واحد برابر با ۱۰۰ سنتاوو.
یمن : ریال و هر واحد برابر با ۱۰۰ فلس.
کرواسی : کوتا، هر واحد ۱۰۰ لپتا.
یونان : دراخما هر واحد برابر با ۱۰۰ لپتا.
شماره چهاردهم

*فادرسٔ

*درست

توییت (twitter)	تویتر
جان برکو John Berrow رییس مجلس عوام انگلیس	جان بارکو
رکس تیلرسون، وزیر امور خارجه امریکا / به انگلیسی (Rex Tillerson)	ریکس تیلرسون
بوروکراسی / دیوان‌سالاری	بوروکراسی
ولایت (استان) فراه	ایالت فراه
سارا پیلین (سارا لوییز هیث پیلی) فرماندار پیشین ایالت آلاسکای آمریکا	سارا پیلین، سارا پیلین
	ویکی‌پدیا و بخش فارسی برخی منابع انگلیسی
اکردیته	اکرودیت
دایره	دائرة
خوان (به معنای سفره و مرحله)	خان
نمونه‌های درست:	
الف - بر خوان نعمت بی‌دریغ او نشسته‌ایم. (خوان به معنای سفره)	
ب - خوان آخر بودجه‌ی ۳۲۰ هزار میلیارد تومانی سال ۱۳۹۶ خورشیدی در مجلس (خوان به معنای مرحله).	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

افزون بر این اقدام / علاوه بر این کار / سپس

ضمن (به معنای همزمانی ۲ رویداد)

نمونه‌های نادرست لید:

الف - «محمد علی شهیدی» رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران امروز (شنبه) ضمن حضور در شورای اداری و دیدار با جامعه ایثارگران یزد در افتتاح چند طرح در شهرستان بافق و مهریز شرکت کرد.

ب - شمار زیادی از مردم انگلیس امروز (دوشنبه) در اعتراض به احکام دونالد ترامپ ضمن تجمع در برابر ساختمان سفارت آمریکا به سمت داونینگ استریت لندن راهپیمایی کردند.

پرسش این است که آیا می‌شود ضمن حضور در یک شورا چند طرح هم افتتاح کرد؟ آیا می‌شود ضمن تجمع، راهپیمایی هم کرد؟ اگر همزمانی رویدادها مدنظر باشد، نمی‌شود اما به معنای «در کنار ... یا سپس یا پس از این» درست است. با این توضیح نمونه‌های درست لیدها به شکل زیر است:

الف - «محمد علی شهیدی» رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران امروز (شنبه) پس از حضور در شورای اداری و دیدار با جامعه ایثارگران یزد در آیین گشایش چند طرح در شهرستان‌های بافق و مهریز شرکت کرد.

ب - صدها تن از مردم انگلیس امروز (دوشنبه) در اعتراض به فرمان‌های اجرایی «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا در برابر سفارت این کشور در لندن تجمع و سپس به سمت مقر نخست وزیری (داونینگ استریت) راهپیمایی کردند.

* بنویسیم

دانشگاه آزاد اسلامی

توضیح: اگر کشور دیگری به جز ایران، دانشگاه آزاد اسلامی داشته باشد باید در ترجمه، نام آن کشور پس از اسلامی بیاید.

رستوران‌داری

ترخیص کاران

فرمان‌های ترامپ / فرمان‌های اجرایی ترامپ / دستورهای ترامپ

مقر نخست وزیری انگلیس

ده‌ها یا صدها یا هزاران....

نشان‌دهنده

بارش برف و باران

* ننویسیم

دانشگاه آزاد اسلامی ایران

رستوران‌داری

ترخیص کاران

احکام ترامپ / احکام اجرایی ترامپ

داونینگ استریت

شمار زیادی از معترضان یا تظاهرکنندگان

نشان‌دهنده

بارش نزولات جوی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پاریس سنت ژرمن (در زبان فرانسوی نوشته می‌شود) پاری سن ژرمن (در زبان فارسی خوانده و نوشته می‌شود).

Paris Saint-Germain`

منبع : <http://www.ourage.blogfa.com/post-52.aspx>

((گرامر زبان فرانسه))

نکته : در زبان فرانسه اگر آخر کلمه S داشته باشد آن S خوانده نمی‌شود. با این حساب اسامی و کلمات جمع و مفرد همانند هم تلفظ می‌شوند و در زمان شنیدن کلمات، حروف تعریفی که قبل از آنها می‌آید نشان‌دهنده این است که این اسم یا کلمه مفرد است یا جمع. کلمه paris هم در عبارت پاری سن ژرمن براساس همین قاعده pari خوانده می‌شود. نیز مانند اسکار

<http://poo1atcf.blogfa.com/1394/04>

<http://mockba.blogfa.com/post-4.aspx>

در زبان فرانسه ۶ حروف صدادار (Voyelle) وجود دارد.

(a,e,i,o,u,y) این حروف در آخر کلمه کمک می‌کنند تا حرف قبل از آنها خوانده شود.

این ۶ حرف خود در آخر کلمه خوانده می‌شوند به جز حرف (e) که در آخر کلمه خوانده نمی‌شود. مثل :

کوچک (مونث)-----پُتیتPetite-----

همانطور که دیدید حرف (e) در آخر کلمه کمک کرد که حرف (t) خوانده شود، ولی خودش خوانده نشد.

به جز این ۶ حرف بقیه‌ی حروف بی‌صدا هستند و اگر کلمه‌ای به حرف بی‌صدا ختم شود در آخر کلمه آن حرف بی‌صدا خوانده نمی‌شود. مثل :

کوچک (مذکر)-----پُتیPetit-----

به همین دلیل در کلمه saint نیز همین قاعده صدق می‌کند. به بیان دیگر در کلمه saint چون کلمه t جزو حروف بی‌صدا است خوانده نمی‌شود.

※واحد اشیا، کالا، حیوان و...

آب : بطری به صورت بسته، گالن و لیتر یا مترمکعب به صورت باز.

ابنیه : باب شامل منزل، مسجد، مرکز بهداشتی و ...

آتش سوزی : فقره

آجر سفال : عدد

آجر فشار : در میزان کم عدد و بالا تن

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

آدم و انسان : تن

اسلحه : قبضه

النگو : حلقه

انتخابات : دوره

شتر: نفر

قو: بال

انگشتر نقره و طلا : حلقه

آئینه : جام

باغ : قطعه

بالگرد، جنگنده و هواپیما : فروند

بتون : به صورت اشکال خاص قطعه مانند جدول

برق : شدت جریان ولت مانند ۲۲۰ یا ۱۱۰

برق : وات

بلیت : قطعه

بنزین : لیتر

بیمارستان : باب

پارچه : به صورت متر در میزان کم / توپ یا طاقه در میزان بالا / قواره در برخی موارد مانند چادر مشکی یا کت و شلواری

پتو : تخته

پدافند هوایی : عراده

پرنده شکاری مانند قرقی و عقاب : بهله (بهله به پوستی نیز گفته می شود که پرنده بازان بر روی دست خود می کشند تا هنگام پرواز و نشستن پرنده از چنگال‌های آن در امان باشند).

پرنده : قطعه

پروفیل : شاخه/ به علت تفاوت در اندازه به صورت کیلو فروخته می‌شود.

پرونده : فقره

پشتی : جفت

پل : دهنه

پلاتین: هر ۵۰۰ گرم یک لات

پلنگ، سگ، گرگ : قلاده

پنیر : قالب به صورت معمول که به صورت کیلو فروخته می‌شود

پوتین : جفت

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پوست حیوانات : جلد
تانک : عراده
تخم‌مرغ : دانه و شانه
ترقه : نخ
تریاک : لول
تسبیح : رشته
تسمه برای کولر و موتور : حلقه
تسهیلات اعطایی بانک : فقره
تصادف : فقره
تلفن : پالس
تلویزیون و رادیو و تجهیزات پزشکی : دستگاه
تمبر : قطعه
توپ نظامی : عراده
تونل : دهنه
تیر و کمان : قبضه
تیر آهن : شاخه
تیوپ : حلقه
جزیره به صورت ممتد : رشته
جمله : بار
جنایت و سرقت : فقره
جنگنده : فروند
جهیزیه : فقره
جواهرات : قیراط
جوجه : قطعه
جوراب : جفت
چادر صحرایی و امدادی : تخته
چاقو : قبضه
چاه آب : حلقه
چای : بسته، کیلو
چراغ والور : شعله
چسب نوار کاغذی یا نایلون و پارچه‌ای : حلقه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

چشمه : باب و دهنه

چک بانکی : قطعه و فقره

چکمه : جفت

چوب و درخت و درختچه : اصله

حبوبات : به صورت کیلو یا تن و برخی موارد به صورت کیسه نیز کاربرد دارد مانند ۵ کیسه لپه که بیشتر محاوره‌ای است .

حریق : فقره

حمام : دستگاه مانند ۲۰ دستگاه حمام عمومی و خصوصی که در گذشته در تابلوهای حمام‌های عمومی نوشته می‌شد.

حیوانات : راس به استثنای شتر که نفر است.

خانه : باب

خشاب : تیغه

خمپاره‌انداز : قبضه

خنجر : قبضه

خودرو : دستگاه

خون : واحد (هر واحد معادل ۴۵۰ تا ۵۰۰ سی سی است).

خیمه : تخته

درجه هوا : سانتی گراد و فارنهایت

دزدی : فقره

دستار یا عمامه : طاقه

دستکش : جفت (شامل دستکش کاموا، ظرفشویی، صنعتی ، بنایی)

دستمال : طاقه

دفتر : جلد

دکمه : در میزان کم عدد و در مقیاس بالا ۱۴۴ عدد قرص و ۱۲ قرص یک ماسه

دمپایی : جفت

رادیو : دستگاه

رُب : کیلو و یا حلب

رزمناو : فروند

رنگ : قوطی، لیتر، گالن و کیلو

روغن صنعتی : لیتر، گالن و بشکه

روغن نباتی جامد : قوطی یا حلب

زمان : ثانیه، دقیقه، ساعت، روز، هفته، ماه، فصل، سال، سده (قرن)

زمین : قطعه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

زنجیر : رشته اعم از صنعتی یا زیورآلات

زیرانداز مانند حصیر و بوریا : قطعه

زیردریایی : فروند

ساعت رومیزی و دیواری : دستگاه

سانتریفیوژ : سو

آهن : شاخه که با توجه به تغییر اندازه‌های آن به صورت کیلویی فروخته می‌شود.

سرعت صوت : ماخ معادل ۱۲۲۵ کیلومتر بر ساعت که در چنین زمانی دیوار صوتی شکسته می‌شود.

سرامیک : متر

سرویس بهداشتی : ست

سکه طلا و نقره : قطعه برخی مواقع در قدیم و در محاورات پول سیاه نیز به کار رفته است.

سند مالکیت منزل یا خودرو : جلد (در صورت چند ورق بودن) و برگ در صورت یک ورق بودن

سنگ و انواع قیمتی آن : قطعه و در ابعاد بزرگ تخته

سی چهار (مواد منفجره) : پوند

سیگار : نخ که هر ۲۰ نخ یک بسته و هر ۱۰ بسته یک باکس

سیلو : باب

سیم برق : کلاف و در صورت کشیدن سیم برق از محلی به محل دیگر رشته نیز کاربرد دارد.

سیم خاردار و سیم مفتول : حلقه

شال : طاقه

شتر : نفر

شمشیر : قبضه

شناسنامه : جلد

شیر پاستوریزه : بطری، پاکت و یا کیسه

شیر جنگل : قلاده

شیشه : جام

صابون : قالب

صفحات فلزی از جنس آهن، مس و غیره : ورق

طلا : اونس معادل ۳۱ / ۱ گرم است که تروی نیز گفته می‌شود.

طلا در جنوب شرق آسیا : لات

طناب بازی : رشته

طیور : قطعه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ظروف آشپزخانه شامل چینی، ملامین و استیل : به صورت مجموعه سرویس و به صورت تکی دست شامل ۶ عدد
عکس پرسنلی و معمولی : قطعه
غذا : پُرس
فاصله‌ی ۲ نقطه : واحدهای طولی متر ، کیلومتر، فرسنگ و جریب
فانوس : شعله
فرش : تخته به صورت تکی و عدل به صورت بسته‌بندی‌های بزرگ
فیلم عکاسی یا فیلمبرداری : حلقه
قاشق و چنگال در بسته‌بندی با اندازه‌های مختلف : سرویس و به صورت شش‌تایی یک دست
قانون : ماده
قایق : فروند
قتل : فقره
قرارداد : فقره
قرآن : جلد
قطار : رام (برای مثال ۸ رام قطار اعزام شد.)
قمه : قبضه
کارتن به صورت صاف : ورق
کارتن شامل در و ته : عدد
کارد آشپزخانه : قبضه
کاشی : متر
کاغذ : در میزان کم ورق و زیاد بسته یا بند
کاموا : کلاف در سطح بالاتر دوک
کتاب : جلد و تقسیم داخلی فصل یا باب
کتابخانه : باب
کره بسته‌بندی شده : قالب و به صورت باز کیلوگرم
کشتی : فروند
کشتی جنگی یا ناو : فروند
کفش : جفت
کمر بند : رشته
کنسرو و کمپوت : قوطی
کوه به صورت ردیف : رشته
گردنبند : قطعه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰	 IRNA 1934 Islamic Republic News Agency خبرگزاری جمهوری اسلامی	موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

گردو : ۱۰ عدد یک فال و بیشتر به صورت کیلو یا کیسه

گروه ورزشی : تیم

گزارش : فقره

گفتار و صحبت : جمله و بار

گل : شاخه

گواهینامه در انواع مختلف : فقره

گوشت گاو گوسفند : کیلو در میزان کم و شقه به صورت نیم شده و لاشه به صورت درسته

گوشواره : جفت

گیاه : شاخه

لاستیک خودرو : حلقه و در مقیاس عمده به صورت تن به کار می‌رود به خاطر مواد مصرف شده در آن. مانند ۸۰ تن انواع لاستیک خودرو

لامپ : شعله

لحاف : تخته

لنج : فروند

لوح فشرده : حلقه یا صفحه

لوستر : شعله

مار : حلقه یا رشته

الماس : قیراط یا قیراط متری

ماشین شامل لباسشویی و لوازم منزل مشابه آن مانند یخچال و ظرفشویی : دستگاه

ماهی (بچه): قطعه

مایعات : لیتر یا بشکه

مبل و مبل راحتی : دست

مجوز انجام کاری : فقره

مداد : عدد ۱۲ تایی بسته

مدرسه : باب

مرغ و طیور : قطعه

مرکز بهداشتی : باب

مروارید : رشته یا قیراط، قیراط متری بسته به نوع آن است در صورت ردیف بودن رشته و تکی بودن قیراط

مسجد : باب

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

مشروبات انواع معمولی و الکلی : قوطی مغازه : باب و دهنه مقوا : ورق / در میزان یکصد عددی بند ملکه زنبور عسل : فروند منزل : باب مو : تار مواد شوینده : بسته مواد محترقه : نخ موافقت اصولی : فقره موزاییک : متر موسیقی : قطعه موشک : فروند موقوفات : رقبه و جمع آن رقبات موکت : به صورت کم متر و کلی توپ و در ابعاد مختلف تخته مین : حلقه میوه : کیلو و در مقیاس متوسط جعبه و صندوق و بیشتر به صورت تن نامه : طغری نان : قرص ناو یا ناوشکن : فروند نایلون : توپ نبشی آهن : شاخه و به صورت کیلویی فروخته می‌شود نخ : قرقره و یا سیگارت نخل : نفر / اصله نفت : لیتر، بشکه، حلب نقره : اونس و اونس متری معادل ۱ / ۳۱ گرم که به تروی نیز معروف است نقره : در جنوب شرقی آسیا هر ۳۰ کیلو یک لات است و هر یک کیلو طلا نیز یک لات و ۵۰۰ گرم پلاتین یک لات نماز : رکعت و برابر زمان آن نوبت مانند نوبت نماز ظهر نوار : رشته نوار ضبط : حلقه نور : لومن واحد اندازه‌گیری علمی میزان روشنایی خارج شده از سرچشمه نور نوشابه : قوطی و بطری
--

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نوشتار یا نوشته : جمله

نیزه : قطعه

الوار : اصله

وافور : حقه

واکسن : دوز و یا دز

وام : فقره

وقت و زمان: ثانیه، دقیقه

وقف و اموال وقفی : رقبه و جمع رقبات

شماره پانزدهم

* نادرست

~~فرومایه‌گی~~

~~خودکامه‌گی~~

~~اندیشه‌گی~~

~~دیوانه‌گی~~

~~روزمره‌گی~~

~~شیفته‌گی~~

~~وارونه‌گی هوا~~

~~پهپاد~~

~~مشابه‌ای / توجه‌ای~~

~~مضنون~~

* درست

فرومایگی

خودکامگی

اندیشگی

دیوانگی

روزمرگی

شیفتگی

وارونگی هوا

پهپاد (پرنده هدایت پذیر از دور)

مشابهی / توجهی

مظنون

نمونه نادرست: یک تونسسی مظنون به تروریسم از ایتالیا اخراج شد (تیترا)

نمونه درست: یک تونسسی مظنون به تروریست بودن از ایتالیا اخراج شد (تیترا)

~~عبداللهی / نبی الله باقری~~

عبداللهی / نبی الله باقری

~~جیکوب زوما~~

«جاکوب زوما» رئیس‌جمهوری آفریقای جنوبی

* ننویسیم

~~ترند~~

* بنویسیم

مُد / نمونه / الگو / روال / گرایش

روال شدن یا «ترند شدن» یعنی هر چیزی که در یک بازه زمانی خاص مد شود و یا قرار باشد که مد بشود. روند مد می‌تواند در حیطه پوشاک، استایل، شکل اندام، معماری یا دیگر فاکتورهای اجتماعی باشد. روندهای مد یا ترندها بسیار سریع تغییر می‌کنند و وقتی صحبت از ترند می‌شود منظور آخرین روند یا ترند در دنیای مد است. واژه مدگرا یا غیر مدگرا اصطلاحاتی هستند که از آن‌ها در ارتباط با هر فرد در خصوص رعایت کردن یا رعایت نکردن روند مد در زمان حاضر استفاده می‌شود.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

در گوگل نیز معنای لغوی TREND مد اعلام شده است.

~~به صورت سر زده وارد بغداد شد~~

سر زده وارد بغداد شد

~~۵۰۰ هیأت علمی بکارگیری می شوند~~

۵۰۰ عضو هیأت علمی جذب می شوند

~~نقش رد پا~~

نقش / رد پا

~~نمونه نادرست: آغاز تحقیق در رابطه با نقش رد پای میلیارد در آمریکایی در همه پرسی برگزیت~~

نمونه های درست:

الف - آغاز تحقیق در باره نقش میلیارد در آمریکایی در همه پرسی «برگزیت»

ب - آغاز تحقیق در باره رد پای میلیارد در آمریکایی در همه پرسی «برگزیت»

~~بیمه سلامت ایران~~

سازمان بیمه سلامت ایران

~~تم (در هنر)~~

درونمایه

~~میلیتاریزه کردن~~

نظامی کردن

نمونه: طرح رژیم آل خلیفه برای میلیتاریزه کردن دستگاه قضایی بحرین (تیترا)

نمونه درست تر: طرح رژیم آل خلیفه برای نظامی کردن دستگاه قضایی بحرین

~~فرودگاه شعیرات~~

پایگاه هوایی الشعیرات / این پایگاه متعلق به نیروی هوایی سوریه است که

در غرب استان حمص قرار دارد. الشعیرات ۲ باند پروازی دارد و مجهز به ۴۰ پناهگاه هواپیما است. منبع: ویکی پدیا و برخی رسانه های عرب

زبان مانند صحیفه العرب

~~اذان گو~~

اذان گو

~~فیلتر~~

صافی گذاری / بستن / انسداد

~~دیجیتال واتر مارکینگ~~

علامت گذاری رقمی / علامت (نشان) گذاری الکترونیک

نویسیم: ما باید به سمت سیستم دیجیتال واتر مارکینگ برویم.

بنویسیم: ما باید به سمت نظام علامت گذاری الکترونیک برویم.

~~پلاکارد~~

پارچه نوشته

~~عاشیق~~

عاشیق

نمونه: صدای ساز «عاشیق یار محمد» به یونسکو رسید (تیترا)

~~اپیدمی~~

همه گیری

~~علیرغم~~

برغم / با وجود / برخلاف / برخلاف میل

~~باند / باند هابی~~

گروه / گروه های

~~ورود مواد مخدر~~

انتقال مواد مخدر

~~نام نویسی~~

نام نویسی / ثبت نام

~~رضایت بخش~~

رضایت بخش

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه: وزارت امور خارجه افغانستان نشست مسکو را رضایت بخش دانست (تیترا)

شماره شانزدهم

* نادرست

* درست

~~اعتصاب غذا کنندگان~~

اعتصاب کنندگان غذا

~~سرزمین های فلسطینی~~

سرزمین فلسطین / سرزمین‌های فلسطینی نشین

~~دائرة المعارف~~

دانشنامه، دائرةالمعارف

~~تعیین و تکلیف~~

تعیین تکلیف

~~تالاب~~

تالاب

~~منتسب به~~

منتسب به

~~اکوادور~~

اکوادور

~~عمره گذار~~

عمره گزار

نمونه درست: عمره گزاران زن در سال جاری از مردان پیشی گرفتند (تیترا)

* ننویسیم

* بنویسیم

~~۹ هزار نفر از نیروهای پلیسی و امنیتی ترکیه~~

۹ هزار نیروی امنیتی و پلیس ترکیه

~~اینفوگرافی / اینفوگرافیک~~

داده‌نما

~~پوپولیسیم / عامه گرایی~~

پوپولیسیم / مردم فریبی / عوام گرایی

نمونه درست: ظهور دوباره جریان مردم فریب و عوام گرا (پوپولیسیم) در انتخابات ایران (تیترا گزارشی)

~~ایندپندنت~~

ایندپندنت

ایندپندنت روزنامه ُ صبح چاپ لندن است. این روزنامه که به آن ایندی (Indy) نیز گفته می‌شود، یکی از روزنامه‌های بریتانیا است که از

سال ۱۹۸۶ میلادی شروع به کار کرده است. (ویکی پدیا)

~~بستون آمریکا~~

بوستون آمریکا

~~امانوئل ماکرون~~

امانوئل ماکرون / رییس جمهوری منتخب فرانسه

منبع : ویکی پدیا و برخی منابع اخبار خارجی

~~قیروان~~

القیروان

نمونه : عملیات ورود به القیروان در غرب نینوای عراق آغاز شد (تیترا)

~~اتومبیل / اتوموبیل~~

خودرو

~~انتخابات های مختلف~~

انتخابات مختلف (گوناگون)

~~پروپاگاندا~~

تبلیغات سیاسی

~~در بدو ورود~~

هنگام ورود

~~در نقطه مرکزی شهر~~

مرکز شهر

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

پادگان نظامی	پادگان
یک کودک خردسال	کودک
برجسته سازی کردند	برجسته کردند
شاهدان عینی	شاهدان
ژنرال بازنشسته نظامی	ژنرال بازنشسته
تانکر حامل مواد سوختی	تانکر سوخت
با ارباب روبرو شده اند	تهدید شده اند
به حالت تعطیل درآمده	تعطیل شده
یک فروند هلی کوپتر متعلق به نیروی انتظامی	یک چرخبال نیروی انتظامی
نخست وزیر ژاپن از سمتش استعفا داد	نخست وزیر ژاپن استعفا کرد
ملک سلمان پادشاه عربستان	سلمان پادشاه عربستان / ملک، خود به معنای پادشاه است.
با جمعی از اعضای خانواده خود	با خانواده خود
فرد مهاجم هم در میان کشته شدگان است	مهاجم هم کشته شده است
دی بریسه	دی پرسه (روزنامه اتریشی)
بلا منازع	بدون منازع / بدون رقیب
نمونه: آفریقایی ها دیگر آمریکا را به عنوان ابرقدرت بدون منازع جهان به حساب نمی آورند.	نمونه: آفریقایی ها دیگر آمریکا را به عنوان ابرقدرت بدون منازع جهان به حساب نمی آورند.
نفتکش های حامل نفت ایران	نفتکش های ایران
نمونه: ۳۰ سال پیش در چنین روزی عراق به جزیره خارگ و نفتکش های ایران حمله کرد.	نمونه: ۳۰ سال پیش در چنین روزی عراق به جزیره خارگ و نفتکش های ایران حمله کرد.
شماره هفدهم:	
* نادرست	* درست
تصمیم ام	تصمیم
نمونه نادرست: ترامپ: چند روز دیگر تصمیم ام در مورد توافق پاریس را اعلام می کنم.	نمونه درست: ترامپ: چند روز دیگر تصمیم را در مورد توافق پاریس اعلام می کنم.
رکورد دار	رکورددار
عبد الفتاح سیسی	عبد الفتاح السیسی (رییس جمهوری مصر)
وعده گاه	وعده گاه
زیمبابوه	زیمبابوه
ایتلاف	ائتلاف
شورش / تروریست / انقلابی / پیکارجوی قطیف عربستان	ناراضی / معترض قطیف عربستان
اغنا / اغنای	اِقناع / اِقناعِ

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه‌ی درست: هنرمندان و ورزشکاران نقشی مهم و اثرگذاری ویژه در اقناع مردم دارند.

*** بنویسیم**

Robot روابط پایتخت مراکش

نمونه: مردم رباط به فساد دولتی اعتراض کردند (تیترا)

سنت پترزبورگ

سن پترزبورگ (Saint Petersburg) در بیشتر رسانه‌های فارسی زبان با این

رسم الخط نگارش می‌شود. مانند پاری سن ژرمن

خشک مقدس

خشکه مقدس

«زید بن رعد الحسین» کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل

«زید بن رعد» کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل

«سلمان عابدی» تروریست لیبیایی تبار عامل انفجار منچستر انگلیس

«سلمان عبیدی» تروریست لیبیایی تبار عامل انفجار منچستر انگلیس

تحمل رنج و بیماری

تحمل رنج بیماری

نمونه: «علی اکبر تجویدی» نقاش، پژوهشگر و باستان شناس ایرانی پس از سال‌ها تحمل رنج بیماری در پاریس درگذشت.

حامل محموله گندم

حامل گندم

نمونه: نخستین کشتی حامل گندم صادراتی ایران به عمان رفت (تیترا)

بنویسیم: اتحادیه عرب برای اعمال تحریم علیه سوریه در قاهره تشکیل جلسه داد.

بنویسیم: اتحادیه عرب برای تحریم سوریه در قاهره نشست تشکیل داد.

بنویسیم: دولت پاکستان شایعات مطرح شده در رسانه‌ها در مورد کناره‌گیری نواز شریف را رد کرده است.

بنویسیم: دولت پاکستان شایعه کناره‌گیری نواز شریف را رد کرد.

بنویسیم: به اتهام توهین به رئیس‌جمهور به تحمل دو سال حبس محکوم شد.

بنویسیم: به اتهام توهین به رئیس‌جمهوری به ۲ سال زندان محکوم شد.

بنویسیم: طالبان با ادعای مهدورالدم بودن مقتولان سه مرد و دو زن را به قتل رساندند.

بنویسیم: طالبان سه مرد و ۲ زن را کشتند چون می‌گفتند ریختن خونشان حلال بوده است.

خاستگاه / خاستگاه

خاستگاه: به معنای درخواست، مطالبه، خواستن. در خبر و گزارش کمتر استفاده می‌شود.

خاستگاه: به معنای منشا، ریشه، ذات.

نمونه: افزایش سفر گردشگران داخلی و خارجی به شیراز و سبزوار که خاستگاه بسیاری از اندیشمندان ایرانی‌اند مایه‌ی مباحثات است.

مناسبات / مناسبت‌ها

این ۲ واژه به لحاظ معنا با هم متفاوتند و نمی‌توان یکی را به جای دیگری نوشت.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره هیجدهم:

* نادرست

~~حججه~~

~~هفتمین دوره از مذاکرات سوری-سوری~~

~~هشتک~~

~~سرور جباراف / سرور جاپاراف / جباروف~~ (بازیکن استقلال)

~~ماری جوانا- ماری جوانا~~

~~اسلحه ها~~

~~جواد ترکابادی / سفیر ایران در سوریه~~

~~مراسم شب احیای نوزدهم رمضان~~

~~سپرده گزاران~~

نمونه: تجمع (اجتماع) سپرده‌گذاران در مقابل شعبه موسسه اعتباری ثامن در اردکان یزد به آرامی برگزار شد.

~~ولیعهد معزول شده~~

ولیعهد معزول

~~انیستیتو / انیستیتو~~

انیستیتو / موسسه

* ننویسیم

~~پله~~ / اسطوره فوتبال برزیل

~~مینی ورلد~~

~~رزمایش نظامی~~

~~لی نایک یون~~ / نخست وزیر کره جنوبی

~~تندرویان~~

~~تیپولوژی~~

~~فتاوری~~

~~تورنمنت~~

~~آناشرشی~~

~~پرستل~~

~~گاراتتی~~

~~لاط / لوطی گری~~

~~سبغه ی تاریخی~~

~~سنتو~~

* درست

هججه

هفتمین دور گفت و گوهای...

هشتک

سرور جباراف

ماری جوانا

اسلحه / سلاح‌ها

جواد ترک آبادی

مراسم احیای شب نوزدهم رمضان

سپرده‌گذاران

ولیعهد معزول

انیستیتو / موسسه

* ننویسیم

پله

جهان کوچک شده / طرح گردشگری بین‌المللی

رزمایش

لی ناک یون

تندروها

سنخ‌شناسی، دسته‌بندی

فتاوری

مسابقه قهرمانی

هرج و مرج

کارکنان

ضمانت / ضمانت‌نامه

لات / لوتی‌گری

صبغه‌ی تاریخی

سازمان پیمان مرکزی (سنتو)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

در ایستگاه مرزی بمب منفجر شد
از حسن روحانی انتقاد کردند
راشد الغنوشی
بارها
نمونه: مقام‌های آمریکا در ماه‌های گذشته بارها به خاورمیانه سفر کردند.
آزاد می‌شود

یک ایستگاه مرزی مورد بمب‌گذاری قرار گرفت
حسن روحانی را مورد انتقاد قرار دادند
رشید الغنوشی
بارها و بارها
نمونه: مقام‌های آمریکا در ماه‌های گذشته بارها به خاورمیانه سفر کردند.
آزادسازی می‌شود

انقلاب ۱۳۵۷
نمونه: کم رنگ نشان دادن اهمیت اصل آزادی، نشانه گرفتن اهداف و خواسته‌های انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ ملت ایران است.
دموکراسی / مردم‌سالاری
نمونه: راه پایان ناامنی در لیبی پابندی به ارکان دموکراسی (مردم‌سالاری) است.
فرهنگ بی‌بند و باری
زیرا بی‌بند و باری، فرهنگ نیست بلکه ضدفرهنگ است.

جورچین
نمونه: آخرین قطعه جورچین (پازل) طرح تروریست‌ها (دهشت‌افکنان) ناامن کردن فضای انتخابات بود.
درمان
نمونه: درمان بیماری‌های اقتصاد مصر را باید در درون جست‌وجو کرد.
حدود و ثغور
نمونه: در قانون مطبوعات حدود و ثغور آزادی مطبوعات مشخص است.
کمپین
کارزار تبلیغاتی / پوشش

شماره نوزدهم:

* درست

* نادرست

منصه ظهور

منحصه ظهور

نمونه: باید شرایط سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های استان فارس فراهم شود تا توانمندی‌های این استان به منصه ظهور برسد و زمینه جذب سرمایه و تحقق رونق و اشتغال‌زایی فراهم شود.

افشره (کنسانتره)

کنسئانتره

فرماندهان

فرماندگان / فرمانده هان

نمونه: فرماندهان نیروهای انتظامی اصفهان و خراسان جنوبی منصوب شدند (تیترا)

جامه عمل

جامه عمل

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

خود برترپنداری های سفیدپوست
 به کار می‌رود).

فترت / دوره فترت

مهمانی

نمونه نادرست: پرداختن به امور مسلمین یکی از مهمانی است که خطیب جمعه باید به آن پردازد.

نمونه درست: پرداختن به امور مسلمانان یکی از امور مهمی است که خطیب جمعه باید به آن پردازد.

رقم زد

غالبا / اغلب

استاندار

*ننویسیم

کریدور

نمونه: راهرو (کریدور) جنوب به شمال یکی از مهم‌ترین راهروهای بین‌المللی است.

ترانزیت

نمونه: صادرات یک میلیون تن کالا از بندرعباس به خارج از کشور

استیو بنون

اسپانسر

سابقه دار

نمونه: پورمحمدی: جانشین من در دولت دوازدهم یکی از قضات باسابقه است (تیترا)

اقامت اجباری شیخ عیسی قاسم

سندروم

دموگرافیک

ارتوپدی (پزشکی استخوان و مفاصل‌ها)

سمپوزیوم

لوگو

راندمن

استاتوس

تست

لایک کردن

در تمام طول شبانه روز

مرسولات پستی

ننویسیم: قیمت مرسولات پستی در ایران افزایش یافت (تیترا)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنویسیم: بهای بسته‌های پستی در ایران افزایش یافت (تیترا)

پاراگراف
انگاره مفهومی/تصویری بنیادی از موضوع یک علم

نیچروان بارزانی

نیچروان بارزانی

شماره بیستم:

*** درست**

*** نادرست**

تبدیل شدن

تبدیل گشتن

المانیتور: ایران به مرکز تحولات منطقه تبدیل گشته است. (نادرست)

المانیتور: ایران به مرکز تحولات (رخدادهای) منطقه تبدیل شده است. (درست)

روهینگایا - روهینگایی (Rohingya people)

روهینگا - روهینگایی

آکرا/ə'kra:/ پایتخت جمهوری غنا

آکرا

نتایج

نتائج

حیدر العبادی: اقلیم کردستان عراق برای گفت و گو با بغداد ابتدا باید نتایج همه‌پرسی را لغو کند (تیترا)

تالیف / تعلیف

تالیف یعنی نگارش یا نوشتن و فراهم آوردن (تنظیم و تدوین) کتاب یا مقاله اما تعلیف یعنی علف یا علوفه‌دادن به حیوانات. از این رو یکی را به جای دیگری نمی‌توان به کار برد.

نمونه نادرست: یک قلاده خرس به پیرمرد ۶۷ ساله هنگام تالیف گوسفندان‌ش حمله کرد (تیترا)

نمونه درست: یک قلاده خرس به پیرمرد ۶۷ ساله هنگام تعلیف گوسفندان‌ش حمله کرد (تیترا)

مجموعه ظرف‌ها / مجموعه ظروف

ست ظروف

درد دل

درد و دل

نمونه درست: درد دل متخصصان بیهوشی در ایران با نمایندگان مجلس (تیترا گزارشی)

تعدیل می‌کند

تعدیل می‌دهد

نمونه درست: شرکت انگلیسی یک هزار نیروی کار خود را تعدیل می‌کند (تیترا)

خلاء قانونی

خلع قانونی

نمونه درست: خلاء قانونی در لیبی موجب شد بیشتر مهاجران آفریقایی از این کشور به اروپا بروند و پناهنده بشوند.

سونوگرافی (اکوگرافی، پژواک‌نگاری و صوت‌نگاری)

سونوگرافی

فلسطین اشغالی (به عنوان سرزمین و در نقل قول غیرمستقیم)

اسرائیل (به عنوان سرزمین و در نقل قول غیرمستقیم)

نادرست: وزیر دفاع جمهوری آذربایجان راهی اسرائیل شد (تیترا)

درست: وزیر دفاع جمهوری آذربایجان راهی فلسطین اشغالی شد (تیترا)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

~~مدرنیزه شدن~~

مدرن شدن / نوسازی

نمونه درست: در ایران، رسوم و ارتباط با گذشته همگام با مدرن شدن (نوسازی) به پیش می‌رود.

*** بنویسیم**

*** بنویسیم**

~~همه‌پرسی کاتالان~~

همه‌پرسی کاتالونیا

کاتالونیا به اسپانیایی (Cataluña): بخشی خودمختار در شمال شرقی کشور اسپانیا است و تقریباً با ناحیه تاریخی کاتالونیا منطبق است. /

کاتالان‌ها مردم کاتالونیا/Catalonia/ زبان کاتالونیایی، کاتالونی یا کاتالان (به کاتالان: Català)

~~ضرب الاجل~~

مهلت / فرصت، آخرین مهلت، آخرین فرصت

بنویسیم: ۳۰ مهر، ~~ضرب الاجل تحویل سوخت زمستانی به روستائیان غرب مازندران~~

بنویسیم: ۳۰ مهر؛ آخرین فرصت تحویل سوخت زمستانی به روستائیان غرب مازندران

~~کماکان~~

همچنان

بنویسیم: ~~کماکان آمریکا در باتلاق مداخله‌ی پرهزینه در منطقه خاورمیانه به سر می‌برد.~~

بنویسیم: آمریکا همچنان در باتلاق مداخله‌ی پرهزینه در منطقه خاورمیانه به سر می‌برد.

~~نینوی~~

نینوا

~~اسنپ و تپسی~~

اسنپ و تپسی

~~پیش‌قضاوتی‌ها~~

پیش‌داوری‌ها

نمونه: بدون در نظر گرفتن پیش‌داوری‌های آمریکا، ایران کشوری پیچیده با جمعیتی متنوع و جوانانی باهوش است.

~~در طول دولت یازدهم~~

در دولت یازدهم

نمونه: در دولت یازدهم تلاش شد به دور از شعارزدگی، بخش‌های مختلف صنعت نفت توسعه یابد.

~~پرگاه~~

درگاه

نمونه: درگاه دولت، قابل نصب روی تلفن همراه است.

~~کار پولینگ~~

اشتراک‌گذاری خودرو (کار پولینگ)

~~امن‌ترین~~

امن‌ترین

نمونه: ایران امن‌ترین کشور خاورمیانه است (تیترا)

~~وست‌مینستر~~

وست‌مینستر (حمله تروریستی وست‌مینستر)

~~هدر ناوثرث~~ / سخنگوی وزارت خارجه آمریکا

هدر ناوثرث / سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا

~~تکنولوژی~~

فناوری

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

قابل / غیر قابل

به جای «غیر قابل» می‌توان عوامل منفی‌ساز فارسی و به جای «قابل» برابری‌های فارسی مناسب به کار برد. نمونه‌ها:

قبول‌نشدنی	غیر قابل قبول
اجراشدنی	قابل اجرا
انکارناپذیر	غیر قابل انکار
اجتناب‌ناپذیر	غیر قابل اجتناب
دور از انتظار	غیر قابل انتظار
دور از دسترس	غیر قابل دسترس
دردسترس	قابل دسترس
بی‌بازگشت	غیر قابل بازگشت
شایان / درخور / شایسته توجه	قابل توجه
شایان ذکر	قابل ذکر
تحسین‌برانگیز	قابل تحسین
اشتعال‌زا	قابل اشتعال
خسارت زیاد	خسارت قابل ملاحظه

شماره بیست و یکم:

*** بنویسیم**

*** ننویسیم**

Carles Puigdemont

کارلوس پوجدمان (رییس برکنار شده دولت محلی کاتالونیا)

~~کارلوس پوگدمونت = کارلوس پویدمونت~~

شارلو تزویل به انگلیسی: Charlottesville شهری در ایالت ویرجینیای ایالات متحده آمریکا است.

~~چارلو تزویل~~

Paul Manafort

پل مانافورت رییس سابق ستاد انتخاباتی ترامپ

~~پل منافورت = پل منفورث~~

الیور توئیست

~~الیور توئیست~~

نمونه درست: نمایش الیور توئیست فضای متفاوتی از تئاتر و موسیقی است (تیترا)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

هند - پاسیفیک	هند پاسیفیک / هند و پاسیفیک
سعد الحریری نخست‌وزیر لبنان	سعد حریری
نیکلاس مادورو رییس‌جمهوری ونزوئلا	نیکلاس مادورو
مایک پمپئو	مایک پومپئو
به انگلیسی (Mike Pompeo): رییس سابق سازمان اطلاعات مرکزی آمریکا (سیا) و وزیر امور خارجه آمریکا	
نمونه: مایک پمپئو: به سردار سلیمانی نامه نوشتم اما او نخواند (تیترا)	
جیمز متیس (انگلیسی: james mattis) وزیر دفاع آمریکا	جیمز متیس
واژه‌پرداز (وورد)	وورد
صفحه‌گستر (اکسل)	اکسل
ارایه‌مطلب (پاورپوینت)	پاور پوینت
کوروش	کورش
نمونه درست: پردیس سینمایی کوروش ۵۰ درصد از فروش فیلم‌های روی پرده خود را به کمک برای مناطق زلزله‌زده کرمانشاه اختصاص داد.	
جان‌باختن	جانباختن
نمونه درست: رییس‌جمهوری لبنان جان‌باختن شهروندان ایرانی را در زمین لرزه کرمانشاه تسلیت گفت (تیترا)	
توان‌یاب / توان‌یابان	توان‌یاب / توان‌یابان
قدرت‌نمایی	قدرت‌نمایی
آتش‌سوزی / آتش‌نشنان	آتش‌سوزی / آتش‌نشنان
*در فارسی، اصل بر جدانویسی است. سرهم‌نویسی واژه‌های بالا، خواندن آن‌ها را سخت می‌کند.	
رژیم صهیونیستی	رژیم صهیونیستی اسرائیل
مینه‌سوتا به انگلیسی (Minnesota: ایالتی است در آمریکا).	مینیسوتا
خبرگزاری فرانسه / فرانس پرس	خبرگزاری فرانسه پرس
استعفای استاندار	استعفاء استاندار
ارتقای امنیت	ارتقاء امنیت
نمونه: وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در دهلی‌نو بر لزوم ارتقای امنیت فضای مجازی تاکید کرد.	
ابقا	ابقاء
نمونه: در پُست پیشین خود ابقا شد.	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

اکتفا / رضايت	نمونه: تیم فوتبال «هیرنفین» در شب نیمکت‌نشینی رضا قوچان‌نژاد در دیدار خانگی با «فنلو» به تساوی ۲ بر ۲ اکتفا کرد. (رضایت داد)
دوبی / بیت المقدس	سازمان کنفرانس اسلامی / سازمان همکاری های اسلامی
قدس / هجدهک	HOJEDK
سازمان همکاری اسلامی / جرد کوشنر	JARED
انگلیس / انگلستان	شارد کوشنر / مشاور ویژه ترامپ و داماد وی
سوچی / توجیح	مقبره دان / مزبله دان
سوچی / توجیح	میانجی گرانه
مقبره / مزبله دان	نمونه درست: مامویت میانجی گرانه رییس جمهوری فرانسه به قطر (تیترا گزارشی)
میانجی گرانه / دوز	دُز
نمونه درست: یک میلیون دُز واکسن به فرودگاه صنعا رسید (تیترا)	اعلام همدردی کرد
اعلام همدردی کرد	نمونه: وزیر امور خارجه نیوزیلند در پیامی به محمد جواد ظریف همتای ایرانی خود با خانواده قربانیان زمین لرزه کرمانشاه همدردی کرد.
شهاب ۲ / درودیل	نمونه: رزمایش عربستان و پاکستان با نام شهاب ۲ آغاز شد (تیترا)
درودیل	* با هدف تقویت اعتبار منبع، در خبرها و گزارش‌ها مشخص شود خبرگزاری‌ها، تارنماها و شبکه‌های خبری لوبلاگ، المانیتور، آنا تولی، میدل‌ایست‌آی، بلومبرگ، المیادین، اسپوتنیک، پایگاه خبری عربی ۲۱ و وابسته و متعلق به کجا است؟
شماره بیست و دوم: / نشانه‌گذاری	شماره بیست و دوم:
نشانه‌گذاری	میزان تاثیرگذاری خبرها و گزارش‌ها زمانی افزایش می‌یابد که در آن آیین نگارش و اصول درست‌نویسی از جمله نشانه‌گذاری و عددنویسی لحاظ و رعایت شده باشد.
الف - نشانه‌گذاری (به طور کلی)	نشانه‌گذاری در نوشتار به‌ویژه خبر و گزارش، نقش علایم (نشانه‌های) راهنمایی و رانندگی در جاده را دارند و با نشان‌دادن ارتباط معنایی و دستوری واژه‌ها، عبارت‌ها و جمله‌ها، کار خواندن و درک متن را آسان می‌کنند. کاربرد هر یک از این نشانه‌ها به شرح زیر است :

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

کاربرد	نشانه
۱- نشانه‌ی وقف کامل است و در پایان جمله می‌آید به جز جمله‌های عاطفی و پرسشی. نمونه: دولت یازدهم شکایت دولت پیشین از رسانه‌ها را پس گرفت. ۲- پس از نشانه‌ی اختصار: ج. ا. ا. (جمهوری اسلامی ایران)، سال ۳۲۰ ق.م. (قبل از میلاد مسیح)، ج. آل احمد (جلال آل احمد)	۱- نقطه.
۱- نشانه‌ی درنگ کوتاه است و میان بخش‌های یک جمله بلند می‌آید: وقتی به کلاس برگشتم، کتابم روی میز نبود، هر چه گشتم آن را نیافتم. با توجه به اهمیت دیدگاه روسیه نسبت به توافق ژنو و رویدادهای مربوط به آن، بولتن (مجموعه اخبار) پیوست با عنوان "رویکرد روسیه به توافق ژنو" برای آگاهی شما ارسال می‌شود. ۲- به جای واو عطف میان واژه‌های همپایه: دانشجویان، معلمان، کارگران، پیشه‌وران، سربازان و کارمندان در انتخابات شرکت کردند. ۳- بین اجزای نشانی: ایران، تهران، خ ولی‌عصر، دوراهی یوسف‌آباد، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ش ۱۹۴۳، طبقه‌ی پنجم، دفتر پژوهش و بررسی‌های خبری. ۴- میان اسم، لقب و صفت: شیخ‌الرئیس، ابن‌سینا، فیلسوف ایرانی، در حکمت و پزشکی شهره‌ی جهان است.	۲- ویرگول.
میان ۲ جمله یا عبارت مستقل که پیوند معنایی دارند: توجه به حقوق معلولان؛ از شعار تا عمل. من هشت سال در آن‌جا جان‌کندم بی‌آن‌که کسی باشد که بر بی‌گناهی من گواهی دهد؛ از ترس شهادت ندادند.	۳- نقطه ویرگول؛
برای آغاز کردن نقل و قول: ناگهان فریاد کشید: اجازه نمی‌دهم به من توهین کنید. حسن روحانی: دانشگاه پادگان نیست. آن‌ها قصد دارند از ۲ ناحیه حزب‌الله را درگیر کنند: حمله‌های پراکنده به مرزهای لبنان و ترور نیروهای حزب یاد شده از جانب رژیم صهیونیستی. نیز بمب‌گذاری‌ها و حمله‌های تروریستی (دهشت‌افکنی) از جانب گروه‌های افراطی. ۲- برای شرح و توضیح: او چند شغل دارد: وکالت، استادی دانشگاه، روزنامه‌نگاری و... ۳- برای بیان اجزای یک چیز: وسایل لازم برای کوهنوردی: کفش، کلاه، شال گردن، دستکش و ... ۴- برای نشان‌دادن انتساب یک یادداشت یا گزارش به نویسنده‌ی آن. از: محمد کاظمی یا گزارش از: مسعود نوری	۴- دو نقطه:

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

۵- سه نقطه... ۱- برای نشان دادن بخش حذف شده سخن:... ۲- برای بیان سخن ادامه دار: خطر شیوع (گسترش) بیماری‌های وبا، گرما زدگی، اسهال و... در تابستان بیشتر است. ۳- برای محرمانه نگاه داشتن نام اشخاص: آقای... ۴- کلام ناتمام: شما... شما زبانم لال...	
۶- نشانه پرسشی؟ ۱- در پایان جمله‌های پرسشی. ۲- برای تردید در درستی یک مطلب: آمار جمعیت تهران ۲۰ میلیون نفر (؟) است.	
۷- نشانه عاطفی! ۱- در پایان جمله‌های عاطفی: (بیانگر تعجب، آرزو، افسوس، تحسین، دعا و نفرین، حسرت و تأکید است). آفرین! مواظب باش! هنوز وارد نشده خداحافظی کرد! ۲- برای بیان حیرت و تعجب: در سال گذشته ۲ نفر (!) در رشته علوم سیاسی فارغ التحصیل شدند. ۳- پس از اصوات: هان! ای دل عبرت بین - آه! ۴- نشانه خطاب: آقای دکتر! دارویی که تجویز کردید خیلی مؤثر بود. خدای من! به بنده‌ی ناتوان خود رحم کن که با سرپیچی از احکام مقدس تو، لذت فراوان برده است و از این رو کیفر (مجازات) سخت تو را با رضا می‌پذیرد.	
۸- گیومه « » ۱- برای مشخص کردن سخن منقول از گفته یا نوشته‌ی دیگران: مولوی می‌فرماید: «آدمی مخفی است در زیر زبان» ۲- برای مشخص کردن عنوان مقاله، نشریه، فیلم، کتاب و نام اشخاص، مکانها، اصطلاحات و واژه‌های خاص: «آندره ژید» نویسنده‌ی فرانسوی در کتاب «دخمه‌های واتیکان» می‌نویسد که «بسیار آسان است که انسان کاری را تحقیر کند که قادر به انجام دادنش نیست».	
۹- خط فاصله - ۱- برای نقل گفت و گوی اشخاص داستان و نمایشنامه در آغاز سطر می‌آید: - گوش کن! - حوصله‌ی شنیدن این حرفها را ندارم. ۲- به معنی «تا» و «به» برای بیان فاصله‌ی زمانی و مکانی: تا: فاصله‌ی تهران - اصفهان ۴۰۰ کیلومتر است. به: قطار تهران - مشهد وارد ایستگاه شد. صفحات ۴۰-۲۵ را کپی کنید. ۳- جمله‌ی معترضه داخل ۲ خط فاصله - - می‌آید. ۴- بین ۲ واژه‌ی شبه مرگب: وسایل سمعی - بصری، فرهنگ فارسی - انگلیسی	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

۱۰- قُلاب []	۱- در هنگام نقل مطلبی اگر بخواهیم چیزی به اصل کلام بیفزاییم بین ۲ قلاب قرار می‌دهیم. ۲- در تصحیح متون کهن توضیحات یا افزوده‌ها درون ۲ قلاب قرار می‌گیرد. آهویی به دام مجنون افتاد اکرامش نمود و رها کرد. [پرسیدند چرا چنین کردی؟] گفت: از او چیزی به لیلی می‌ماند. ۳- دستورهای اجرایی در نمایشنامه : غفرانی: خوب فیصله، کار کمتر [به دور و بر نگاه می‌کند]
۱۱- کمانک ()	۱- افزودن اطلاعات اضافی به صورت واژه، عبارت در وسط متن داخل کمانک می‌آید: شعری از هوشنگ ابتهاج (ه. الف. سایه) در این مجله چاپ شده است. ۲- معنی و معادل یک واژه: اغلب نام کتاب را با حروف ایتالیک (مورب) می‌نویسند. ۳- ذکر تاریخ، نام پیشین: عین القضاة (ف. ۵۳۴ ه) در شهر همدان (هگمتانه) متولد شد.
۱۲- ممیز /	۱- به معنی «یا» بین ۲ کلمه معادل : خوبی / نیکویی ۲- برای جدا کردن روز، ماه، سال: ۱۳۹۶/۹/۱۰ ۳- برای جدا کردن اجزای پول: ۴۰ / ۳۰ (سی دلار و چهل سنت) ۴- برای جدا کردن مصراع‌های شعر نو : تا شقایق هست / زندگی باید کرد.
۱۳- ستاره *	۱- نشانه رجوع به زیرنویس صفحه * ۲- نشانه آغاز یک مطلب جدید.
۱۴- پیکان	۱- برای ارجاع به ماده‌ای خاص در فرهنگ‌ها، معادل ر.ک (رجوع کنید به...) ۲- در فرمول‌های شیمیایی معنای نتیجه می‌دهد. ۳- در زیر نویس‌هایی که دنباله مطلب به صفحه بعد کشیده می‌شود.
۱۵- ایضاً	۱- نشانه تکرار واژه‌ها در سطرهای زیرین: آقای علوی دانشجوی رشته ریاضیات محض سال دوم = منوچهری خانم پاک‌آیین = زیست‌شناسی اول

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ب - نشانه‌گذاری (در خبر)

در نوشتن خبر و نگارش گزارش، تحلیل و تفسیر و مصاحبه، از هر یک از علامت‌ها یا نشانه‌های دستور زبان فارسی مانند نقطه (.)، ویرگول (،)، نقطه ویرگول (؛)، علامت نقل قول مستقیم (:)، گیومه « » و پرانتز یا کمانک () در جای خود استفاده شود.

۱ - نقطه (.)

به جز در تیتیر (عنوان) خبر و گزارش، پایان هر جمله و پاراگراف (بند)، نقطه قرار می‌گیرد. برای نمونه:

برای آن‌که زندگی شما بتواند معنای مهم‌تر و بزرگ‌تری داشته باشد راههای مختلفی وجود دارد. ممکن است عضو یک جنبش سیاسی یا اجتماعی باشید که برای بهتر کردن جامعه و برای خوشبختی نسل‌های آینده می‌کوشد. یا ممکن است با زندگی‌تان تنها به مهیا کردن یک زندگی خوب برای فرزندان خود و فرزندان آن‌ها (نوه‌هایتان) کمک کنید.

پس از نقطه (.) هرگز واو نمی‌آید. نمونه:

~~۳۵ درصد پاسخگویان به تمرکز دین بر جنبه‌های معرفتی و باطنی توجه دارند و حدود ۵۵ درصد به رعایت کردن اعمال مذهبی معتقد هستند. و...~~

۲ - ویرگول (،)

ویرگول برای مکث یا توقف کوتاه میان دو واژه در عبارت‌ها، جمله‌ها و بندها (پاراگراف‌ها) قرار می‌گیرد و در درست خواندن و درست فهمیدن متن و درک سریع پیام یک نوشته، بسیار اهمیت دارد. نمونه‌ها:

حمله‌ی مردان مسلح، پالایشگاه نفت بیجی را در عراق تعطیل کرد (تیتیر خبر)

به نادرستی می‌گویند که سیاست، کار مردان است.

پس از ویرگول (،) هرگز واو نمی‌آید.

~~نادرست: نگرش واقعیتهای آموخته، و بادوام است.~~

درست: نگرش، واقعیتی آموخته و بادوام است.

ویرگول (،) هرگز جای (:) یا دیگر نشانه‌های دستور زبان فارسی مانند ؛ یا ! نمی‌گیرد.

~~نادرست: لبنان، کارهای تروریستی (دهشت افکنی) را به شیعه نسبت (ارتباط) ندهید.~~

درست: لبنان: کارهای تروریستی (دهشت افکنی) را به شیعه نسبت (ارتباط) ندهید

استفاده نابجا از ویرگول

استفاده نابجا از ویرگول در تیتیر، خطای رایج در تیترونویسی است. استفاده از ویرگول به جای دو نقطه در نقل قول‌ها، فراوان‌تر از به-کارگیری نابجای ویرگول در تیتیر و متن خبر است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه: ~~کویت: اعمال دهشت افکنی (تروریستی) را به اسلام ارتباط ندهید.~~

شکل درست: کویت: اعمال دهشت افکنی (تروریستی) را به اسلام ارتباط ندهید

نمونه: ~~مردم وحشت زده یمن، در حال تهیه آب آذوقه و ماسک‌های ضد گاز هستند~~

شکل درست: مردم یمن وحشت‌زده در حال تهیه آب، آذوقه و ماسک‌های ضد گاز هستند

استفاده نابجا از ویرگول در لید و متن خبر و گزارش، روند انتقال مفهوم را مختل می‌کند. چند نمونه استفاده‌ی نابجا از علامت (نشانه) ویرگول که از اخبار خروجی سازمان استخراج شده و نیز شکل درست استفاده از این علامت تقدیم می‌شود:

میان نام افراد و عنوان آنان هیچ علامتی از جمله ویرگول نباید باشد.

نمونه نادرست: "اسحاق جهانگیری"، معاون اول رئیس جمهوری اسلامی ایران گفت...

وقتی که میان نام و عنوان آقای جهانگیری علامت ویرگول قرار گیرد، به معنای آن خواهد بود که آقای جهانگیری شخصیتی است که عنوانش فراموش شده و معاون اول رئیس جمهوری هم شخصیت دیگری است که نامش از قلم افتاده است.

شکل درست: "اسحاق جهانگیری" معاون اول رئیس جمهوری اسلامی ایران گفت...

نمونه نادرست: "...لازم به ذکر است، کاروان راهیان نور... روز گذشته عازم منطقه... شد." در این جمله هیچ نیازی به استفاده از عبارت "لازم به ذکر است" نیست. حالا که از این عبارت در جمله استفاده شده، گذاشتن علامت ویرگول بعد از "است"، روند انتقال مفهوم را منقطع و مختل کرده است. "لازم به ذکر است" که چی؟

بلافاصله بعد از عبارت "لازم به ذکر است" باید به مخاطب گفته شود که چه چیزی یا مفهومی لازم به ذکر بوده است.

شکل درست: "لازم به ذکر است کاروان راهیان نور... روز گذشته عازم منطقه... شد."

نمونه نادرست دیگر: "به گزارش روز دوشنبه ایرنا محورهای این همایش شامل، مفهوم عدالت در حوزه‌های سیاست و روابط بین الملل، بنیادهای نظری و نگاه اسلام به عدالت در روابط بین الملل است." در این جمله بعد از واژه "شامل" گذاشتن علامت ویرگول، نادرست است. شامل چی؟

شکل درست: "به گزارش روز دوشنبه ایرنا محورهای این همایش شامل مفهوم عدالت در حوزه‌های سیاست و روابط بین الملل، بنیادهای نظری و نگاه اسلام به عدالت در روابط بین الملل است."

نمونه نادرست دیگر: "آقای... با اشاره به این که مقرر شده است، وزارتخانه، کارگروه ویژه‌ای تشکیل دهد و پرداخت تسهیلات را با صندوق... هماهنگ کند، تصریح کرد، دولت برای پرداخت..."

۲ بار استفاده نابجا از ویرگول در بند (پاراگراف) بالا، انتقال مفهوم را مختل و منقطع کرده است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شکل درست: "آقای ... با اشاره به این که مقرر شده است وزارتخانه، کارگروه ویژه‌ای تشکیل دهد و پرداخت تسهیلات را با صندوق ... هماهنگ کند، تصریح کرد دولت برای پرداخت ..."

نمونه نادرست: ~~رئیس‌جمهور برزیل به جهانیان اطمینان خاطر داد، جام جهانی فوتبال را در کشورش بدون خطر برگزار کند.~~

پرسش این است: رئیس‌جمهوری برزیل چه چیزی را به جهانیان اطمینان خاطر داده است؟

طبعاً پاسخ هم این خواهد بود: برگزاری بدون خطر جام جهانی فوتبال در کشورش را.

شکل درست: "رئیس‌جمهوری برزیل به جهانیان اطمینان خاطر داد جام جهانی فوتبال را در کشورش بدون خطر برگزار کند."

۳ - نقطه ویرگول (؛)

(؛) نشانه‌ی تکمیلی یا تکمیل نمودن یک عبارت و جمله یا واژه است و در بندها باید به جای خود به کار رود.

نمونه‌ها:

قیام‌های کشورهای عربی به نسل جوان این کشورها متکی است؛ نسلی که تحقیر شده و گرفتار آفت‌هایی همچون استبداد، فقر و بیکاری است.

عنوان بحث من «ماهیت عقلانیت» است؛ یعنی فضیلت خردورزی، اما نخست باید چند کلمه‌ای درباره‌ی «اعتقاد به خدا» بگویم.

در بند بالا هر یک از نشانه‌های؛ گیومه، ویرگول و نقطه به درستی به کار رفته است. هم‌چنین از گیومه برای تأکید و نقل قول مستقیم و پراکنش برای درج مترادف یک واژه یا عبارت، استفاده می‌کنیم.

۴. جداساختن واژه‌ها

در نوشتن خبر، گزارش، بولتن و ... بهتر است واژه‌ها یا کلمه‌هایی که هر کدام به تنهایی برای خود معنایی دارند و به تنهایی در عبارت‌ها و جمله‌ها و بندها به کار می‌روند، از هم جدا کنیم. برای نمونه:

این که، آن که، همچنان که (هم‌چنان که)، درس گفتار، کدام یک، راه‌های مالرو، چندان که.

اما واژه‌ی «دریافته‌ام» را نمی‌توان به شکل جدا (دریا ————— فته‌ام) نوشت:

«دریافته‌ام که معرفت به خداوند برتر از ایمان به او است.»

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ۲۳

*عددنویسی

الف - روزهای هفته

عدد روزهای هفته به شکل حرف می‌آید زیرا جزو کلمه است و نباید از آن جدا باشد. از این رو باید بنویسیم: یکشنبه، دوشنبه، سه‌شنبه، چهارشنبه و پنجشنبه

ب - عددهای یک رقمی

عددهای یک رقمی ۹ و ۶ و ۲ و دو رقمی ۱۰ در تیترو لید و متن خبر و گزارش و ... به شکل حسابی (رقم) نوشته می‌شوند تا به ترتیب با (نه، پاسخ منفی)، (شش، عضوی از بدن)، (دو از مصدر دویدن)، (ده یا روستا) اشتباه نشوند.

نمونه‌ی درست: رانش زمین در روستای علی‌آباد فیروزکوه ۹ مجروح بر جا گذاشت (تیترو)

درست: اعتراض ساکنان رم ۱۰ مجروح (زخمی) بر جا گذاشت (تیترو خبر)

استثناها

۱- اگر اعداد بخشی از یک واژه باشند با حروف نوشته می‌شوند. مثال:

دوشنبه، دوجین، دورقمی، دوقلو، هشت‌پا، دوباره، دوجانبه، دوطرف، حساب دو دو تا چهارتا است، آدم دو به‌هم‌زن، روستای شش پر سپیدان فارس، دوشغله، دوبعدی، ده‌ها و...

نمونه‌ی درست: سنت در اصل دوبعدی است؛ شریعت و راه باطن.

۲- اعداد یک رقمی به جز عددهای ۹ و ۶ و ۲ در لید و متن خبر و گزارش با حروف نوشته می‌شوند.

نمونه درست: فیلم برگزیده جشنواره فجر پنج جایزه را به خود اختصاص داد.

نمونه: درگیری‌های قبیله‌ای درسودان جنوبی به کشته‌شدن هفت تن انجامید.

۳- جدول‌های آماری، نتایج مسابقات ورزشی، طول و عرض جغرافیایی، مواد قانون، شماره تلفن، شماره خودرو، صفحه‌های کتاب، شماره شناسنامه، ساعت‌های روز، شماره (پلاک) خانه و واحد مسکونی، درجه حرارت، قد و وزن را می‌توان به شکل حسابی یا رقم نوشت.

پ- عددهای دو رقمی و سه رقمی

این عددها را به شکل حسابی یا رقم می‌نویسند.

نمونه: ۳۱ درصد مردم ایران ورزش نمی‌کنند (تیترو)

۱۲ درصد جمعیت کشور به دیابت مبتلا است (تیترو)

۱۷ تن در تصادف جاده هراز زخمی شدند (تیترو)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنیاد مسکن ۷۵۰ واحد مسکونی را در کرج به متقاضیان واگذار کرد. از آغاز سال جاری تاکنون ۸۵۰ تن کالا صادر شده است.
در گردهمایی (تجمع) مقابل دانشگاه ۱۰۰ دانشجو حضور داشتند.

ج - عددهای بالاتر از سه رقم

اعداد بالاتر از سه رقم را به شکل ترکیبی از ارقام و حروف می‌نویسند. نمونه‌ها:

* یک میلیون و ۲۵۷ هزار و ۴۳۶

* چهار میلیون و ۵۲۲ هزار و ۱۷۳

* ۱۲ میلیون و ۴۸۰ هزار و ۹۷۰

* ۱۸۲ میلیارد و ۳۵۰ میلیون ریال

۹ هزار و ۷۵ فرد مسلح و خانواده‌های آنان پنجشنبه گذشته تا صبح جمعه طی ۱۰ مرحله به غرب حلب منتقل شدند.

بیش از هزار ایرانی مسابقه فوتسال میان تیم‌های ایران و ژاپن را تماشا کردند.

کنگره آمریکا لایحه ۶۱۸ میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلاری سال ۲۰۱۷ میلادی را تصویب کرد.

آماده باش ۹۱ هزار پلیس فرانسه برای تامین امنیت جشن‌های سال نو مسیحی.

دولت عربستان ۳۰ میلیارد دلار وام می‌گیرد (تیترا)

~~نویسیم: در عراق ۲/۸ هزار تن به کام مرگ رفتند.~~

بنویسیم: در عراق ۲ هزار و ۸۰۰ تن به کام مرگ رفتند.

~~نویسیم: بر مبنای توافق ژنو، ایران ۴/۲ میلیارد طلب خود را دریافت کرد.~~

بنویسیم: بر مبنای توافق‌نامه ژنو، ایران ۴ میلیارد و ۲۰۰ میلیون دلار طلب خود را دریافت کرد.

هزار و ۱۱۰ نفر در زمین لرزه اسپانیا کشته شدند درست

~~۱۱۱ نفر در زمین لرزه اسپانیا کشته شدند~~ نادرست

صد هزار و ۲۰۰ رومانیایی در جنگ اول جهانی جان باختند درست

~~۱۰۰۲۰۰ رومانیایی در جنگ اول جهانی جان باختند~~ نادرست

هشت میلیارد و ۳۰۰ میلیون ریال درست

~~۸۰۳ میلیارد ریال~~ نادرست

عددهای بالاتر از سه رقم و عدد هزار و مضربی از آنها را باید به شکل ترکیبی (ترکیب عدد و حرف) نوشت زیرا استفاده از صفرهای زیاد، متن را نامناسب و خواننده را به اشتباه می‌اندازد.

د - درصد و عددهای کسری و اعشاری

۱- درصدها به صورت ترکیبی از عدد و حروف نوشته می‌شوند. مثال:

* ۲ درصد، ۵۶ درصد، ۹ و پنج‌دهم درصد، هفت و ۲ دهم درصد و ...

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

هم‌چنین «درصد» را بهتر است با حرف و نه علامت درصد (%) به کار ببریم. برای نمونه :

۸۳ درصد جمعیت ایران شیعه‌ی ۱۲ امامی هستند یا ۵۷ و نیم درصد بدن ما، آب است.

۲- اعداد کسری و اعشاری را به حروف می‌نویسند. نمونه :

* سه‌پنجم، یک‌سوم، هفت و سه‌دهم و...

ی - اعداد ترتیبی با حروف نوشته می‌شوند. مثال:

* فصل یکم (اول)

* کلاس پنجم

* رتبه پانزدهم

* هفتم تیر

* سیزدهم آبان

* بیست و یکمین روز

نمونه: نادرست: هوای تبریز در ۲۱ مین روز دی ماه برای ۲۱ مین روز متوالی در شرایط ناسالم برای گروه‌های حساس قرار دارد.

درست: هوای تبریز در بیست و یکمین روز دی‌ماه برای بیست و یکمین روز متوالی در شرایط ناسالم برای گروه‌های حساس قرار دارد.

شماره ۲۴

* واژه‌های هم‌صدا

در تنظیم خبر و نگارش مقاله و تفسیر و گزارش و تحلیل باید به تفاوت معنایی واژه‌هایی که به لحاظ شکلی شبیه هم‌اند (مشترک لفظی‌اند) دقت و توجه شود. در این قسمت شماری از این واژه‌ها را می‌آوریم:

گزاردن - گذاردن - گذاشتن

۲ پسوند «گزار» از مصدر «گزاردن» به معنی «ادا کردن» و «به‌جا آوردن امری» و «گذار» از مصدر «گذاردن» و «گذاشتن» به معنی «نهادن»، «چیزی را در جایی قرار دادن» و «ایجاد کردن» وقتی به عنوان پسوند در واژگان ترکیبی قرار می‌گیرند، معانی متفاوتی را افاده می‌کنند و به هیچ‌وجه نمی‌شود هر کدام را به جای دیگری استفاده کرد.

به عنوان مثال املای واژگان ترکیبی «نماز‌گزار» به معنی «به‌جا آورنده» یا «اقامه کننده نماز»، «سپاس‌گزار» یا «شکر‌گزار» به معنای «به‌جا آورنده سپاس و تشکر»، «خدمت‌گزار» به معنی «به‌جا آورنده و ارائه دهنده خدمت»، «خواب‌گزار» به معنی «تعبیر کننده خواب»، همچنین املای واژگان ترکیبی «بنیان‌گذار» به معنی «کسی که چیزی را بنا می‌نهد»، «فروگذار» به معنی «کوتاهی» یا «قصور در امری»، «مین‌گذار» به معنی نصب یا کاشت مین در زمین یا «ریختن مین در دریا» فقط به همین صورتی که ارایه شد، صحیح است و در زبان فارسی شکل دیگری از این واژگان ترکیبی وجود ندارد.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

اما در مورد واژگان «هدف» و «سیاست» هر دو پسوند «گزار» و «گذار» متناسب با معنی مورد نظر می‌تواند صحیح باشد، چون هر کدام معنای متفاوتی را افاده می‌کنند.

یعنی «هدفگذار» به معنی «کسی که هدفی را تعیین یا تدوین می‌کند» و «هدفگزار» به معنی «کسی که برای دستیابی به هدف تلاش می‌کند» است.

به عنوان مثال اگر سازمان هوا فضای جمهوری اسلامی ایران قصد داشته باشد تا سال ۱۴۰۰ انسان به فضا اعزام کند می‌توان نوشت: «سازمان هوافضای جمهوری اسلامی ایران، اعزام انسان به فضا تا سال ۱۴۰۰ را برای خود هدفگذاری کرده است» و در معرفی کسانی که در سازمان هوافضا برای دستیابی به این هدف کار می‌کنند می‌توان نوشت: «هدفگذاران سازمان هوافضای جمهوری اسلامی ایران همه تلاش خود را برای اعزام انسان به فضا تا سال ۱۴۰۰ به کار گرفته‌اند».

همین منطق در مورد «سیاستگذار» به معنی «کسی که سیاست را تعیین و تدوین می‌کند» و «سیاستگزار» به معنی «کسی که سیاست تعیین و تدوین شده را اجرا می‌کند» صادق است.

فراقت - فراغت

فراقت به معنای دوربودن و جدایی است اما فراغت به معنای خلأ یا راحتی یا بیکاری است مانند: اوقات فراغت

خاست - خواست

خاست یعنی بلند شد و قیام کرد مانند «برخاست» یا «بپاخاست» و خاستگاه یعنی منشأ و ریشه و زادگاه اما خواست یعنی طلب کرد یا طلبید.

حیات - حیاط

حیات یعنی زندگی و حیاط یعنی محل و منزل و فضا بنابراین حیات وحش درست است نه حیاط وحش و حیاط خلوت درست است نه حیات خلوت

آج - عاج

«آج» واژه فارسی است به معنای برجستگی‌های منظم بر سطح یک شی مثل سطح سوهان، آج لاستیک، کفش آج‌دار «عاج» کلمه عربی است به معنای ماده ظریف و سختی به رنگ سفید شیری که بدنه اصلی دندان‌های فیل و بعضی دیگر از جانوران را تشکیل می‌دهد. عاج فیل، ساحلِ عاج

آسیا - آسیاب

«آسیا» و «آسیاب» هر دو به یک معنا است و بزرگان ادب فارسی آنها را به یکسان به کار برده‌اند.

آستان - آستانه

«آستان» و «آستانه» دو واژه همگون و دارای ارزش یکسان است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ابزار - افزار

این دو واژه همگون‌اند و می‌توانند جانشین یکدیگر شوند. مگر در اصطلاحات جاافتاده مثل: نوشت‌افزار، نرم‌افزار.... فقط در ترکیب ابزار فروشی همیشه ابزار به کار می‌رود.

اتباع - اتباع - اتباع

«اتباع» (atba) جمع تبع (taba) به معنای پیروان است در فارسی آن را جمع تابع و تبعه می‌دانند.

«اتباع» (etba) به معنای پیروی کردن است.

«اتباع» (etteba) نیز به معنای پیروی کردن است. واژه لازم‌الاتباع یعنی کاری که پیروی از آن لازم است.

اتلال - اطلال

«اتلال» (atlal) جمع تل به معنای پشته و توده خاک و ریگ است.

«اطلال» (atlal) جمع طلل به معنای ویرانه بازمانده از خانه فرو ریخته است.

اثاث - اساس

«اثاث» به معنای لوازم خانه است. بنابراین اسباب و اثاث صحیح است و کلمه اثاثیه در فارسی فصیح درست نیست.

«اساس» به معنای پی، پایه و بنیاد است.

اثنا - اثنا

«اثنا» (asna) در عربی به معنای وسط و میان است. در فارسی با حرف اضافه به کار می‌رود مثل: در اثنای... به معنای در میان، در

طی (در اثنای سفر پیامی به من رسید)، در این اثنا (در این هنگام، در این میان).

«اثنا» (esna) در فارسی فقط در ترکیب اثنا عشر به معنای دوازده به کار می‌رود. برخی بزرگان اثنی عشر را صحیح نمی‌دانند.

احسنت - احسن

"احسنت" به معنای نیکوگفتی، نیکوکردی و در اصطلاح به معنای «آفرین» است.

«احسن» صفت تفصیلی به معنای نیکوتر، زیباتر است.

خُرد - خورد

خُرد یعنی کوچک و ریز و اسم است مانند خُردسال و پول خُرد اما خورد فعل است یعنی بلعید یا تناول کرد یا نوشید مانند آب خورد.

آبدیده - آب‌داده

آبدیده به معنای تر شده در آب مثل آهک آبدیده و کاغذ آبدیده

آبداده صفت آهن و فولاد است مانند فولاد آبداده و آهن آبداده

گاهی وقت‌ها برای یک شخصیت یا یک نهضت به کار می‌رود مانند: انقلاب اسلامی ایران پس از ۳۴ سال اکنون آب‌داده شده است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

سرا - سرا

سَرا (sara) به معنای جا و خانه و منزل است و سَراچه یعنی منزل و واحد مسکونی کوچک اما سَرا (sora) فعل امر از سراییدن یعنی نظم (شعر) گفتن و سرودن است. مانند «حماسه سَرا» که یکی از صفت‌های فردوسی است؛ شاعر بزرگ و حماسه سَرای ایرانی.

احیا - احیا

«احیا» (ahya) جمع حی به معنای زنده است.

«احیا» (ehya) به معنای زنده کردن، آباد کردن و نیز شب زنده‌داری و به عبادت‌گذراندن است. شبهای ۱۹، ۲۱ و ۲۳ ماه مبارک رمضان را که به شب‌زنده‌داری و عبادت می‌گذرد «شبهای احیا» می‌گویند.

اخبار - اخبار

«اخبار» (akhbar) جمع خبر است.

«اخبار» (ekhbar) به معنای خبر دادن، آگاه کردن است. زنگ اخبار (ekhbar) صحیح است.

اخوان - اخوان

«اخوان» (akhavan) در عربی به معنای دو برادر است. در فارسی معمولاً آن را جمع می‌پندارند و به معنای برادران می‌گیرند.

ولی برادران معادل (ekhvan) است مثال: اخوان‌الصفاء، اخوان المسلمین.

ارابه - عرابه

این دو کلمه به معنای گردونه و گاری است و هر دو املا صحیح است.

نباید آنها را با عراده که واحد شمارش توپ است اشتباه کرد.

ارک - ارگ

این دو کلمه به معنای قلعه کوچکی که در داخل قلعه بزرگی ساخته شود.

املای آن به هر دو صورت «ک» و «گ» صحیح است.

استانبول - استامبول - اسلامبول

نام قدیم آن قسطنطنیه بوده، ترکان عثمانی پس از تصرف آن مدت‌ها نام یونانی استانبول یا استامبول را به کار می‌بردند سپس آن را به اسلامبول یعنی اسلام‌شهر تغییر دادند.

در فارسی هر دو صورت استانبول و اسلامبول به کار رفته است. اما اکنون استانبول تلفظ رایج آن در ترکیه و جهان است.

استعفا کردن - ~~استعفا دادن~~

کلمه استعفا با فعل کردن استفاده می‌شود و استعفا دادن صحیح نیست.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

استعفا - استیفا

«استعفا» درخواست کناره‌گرفتن از کار است. اما «استیفا» به معنای «بازپس‌گرفتن به تمامی» با «درخواست بازپس‌گرفتن مال یا حق است».

مثال: کارگران برای استیفای حقوق خود اعتصاب کردند.

سلاح - ~~سلحه~~

سلاح مفرد است و جمع آن اسلحه، از این رو جمله او از اسلحه خود استفاده کرد اشتباه است، گاهی دیده می‌شود که اسلحه را نیز جمع می‌بندند که جمع‌الجمع می‌شود و درست نیست، بهتر است که برای جمع سلاح، سلاحها استفاده شود.

اسناد - اسناد

اسناد (asnad) جمع سند است. اما اسناد (esnad) به معنای نسبت‌دادن است، ترکیب فعلی آن در فارسی نوشتاری اسناددادن است.

اسیر - ائیر - عصیر

اسیر یعنی گرفتار، دربند، یا بند.

ائیر در معتقدات قدما «طبقه‌ای از آسمان در بالای جو زمین، متشکل از عنصری رقیق و بی‌وزن و آتشگون» است.

عصیر عبارت از عصاره، شیره هر چیز و در اصطلاح به «شیره انگور» اطلاق می‌شود.

غائله - ~~قائله~~

غائله یعنی شورش، فتنه، اعتراض و خروش که با «غلیان» به معنای حرکت و جوشش هم‌معنا است اما قائله واژه‌ای است غریب و چنین کلمه‌ای نه در فارسی و نه در عربی نداریم.

اشعار - اشعار

اشعار (ashar) جمع شعر است.

اشعار (eshar) به معنای اطلاع‌دادن است و ترکیب فعلی آن اشعارداشتن است.

~~اتوشویی~~

در تابلو یا بر روی شیشه بسیاری از مغازه‌های لباس‌شویی نوشته‌اند ~~اطوشویی~~ (~~اتوشویی~~). این ترکیب نادرست است، زیرا آنجا اتو را نمی‌شویند بلکه لباس را می‌شویند.

اعطا - عطا

اعطا (eta) و عطا (ata) هر دو به یک معنی است یعنی بخشش کردن و بخشش، می‌توان آنها را به جای یکدیگر به کار برد.

اعلام - اعلام

اعلام (aalam) جمع علم (alam) به چند معنا است: یکی به معنای بزرگان، برجستگان، مشاهیر و یکی به معنای پرچم‌ها

اعلام (elam) اسم مصدر است به معنای آگاه کردن، خبر دادن.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

اعلام - اعلان

اعلام (elam) به معنای آگاه کردن و خبر دادن است فعل آن، اعلام کرد.

اعلان (elan) به معنای علنی کردن، آشکار ساختن، فاش ساختن است، با فعل کردن استفاده می‌شود.

اعلام جنگ و اعلان جنگ هر دو درست است جز اینکه اعلام جنگ به معنای اطلاع دادن جنگ است و اعلان جنگ به معنای آشکار شدن حالت جنگ است.

اعمال - اعمال

اعمال (amal) به معنای کارها و کردارهاست.

اعمال (email) مصدر است به معنای به کار بستن، به کار بردن، مثال: اعمال زور، اعمال خشونت، اعمال قدرت.

در اعمال سیاست‌های داخلی و خارجی، نظر نیروهای اجتماعی و سیاسی و نیز افکار عمومی را نمی‌توان نادیده گرفت.

افراط - تفریط

در گفتار و نوشتار اغلب ترکیب افراط و تفریط را به عنوان مترادف به کار می‌برند. حال آنکه این دو کلمه متضادند. افراط زیاده روی در کار است. تفریط برعکس کوتاهی کردن در کار است.

افغان - افغانی

اهل کشور افغانستان را باید افغان به‌نامیم و نه افغانی. البته افغانی نیز واژه درستی است نه به معنای اهل افغانستان بلکه به معنای منسوب به افغانها یا ساخته افغانها مانند رسوم افغانی یا فرآورده‌های افغانی. واحد پول افغانستان نیز افغانی نامیده می‌شود.

افکار - افگار

افکار جمع فکر به معنای اندیشه‌هاست.

افگار واژه فارسی است به معنای زخمی. امروزه این واژه متروک شده است و فقط در بعضی از ترکیبات به کار می‌رود. مانند دل‌افگار و مخفف آن دل‌فگار.

اقدام - اقدام

اقدام (eghdam) این کلمه مصدر است و به معنای قدم پیش گذاشتن برای انجام دادن کاری است.

اقدام (aghdam) جمع قدم به معنای گام‌ها است.

جنین - جنین

جنین (janin) موجود درون رحم یا شکم مادر است اما جنین (jenin) شهری است در کرانه‌ی باختری رود اردن در فلسطین اشغال شده.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

مَحَنّا - مَهَنّا

مَحَنّا یعنی به رنگِ حنا، رنگین، محاسن خضاب شده، «ریش مَحَنّا» یعنی ریشی که با برگ حنا (درختی شبیه سدر) زرد رنگ شده باشد.

مُهَنّا یعنی با نشاط و شاد و خوشحال. هَنیئاً لک = خوش به حالت، «عیش مُهَنّا» یعنی زندگی خوش و راحت.

الجزایر - الجزیره - جزیره

این دو نام را نباید با هم اشتباه کرد. الجزایر نام کشوری در شمال آفریقا است. الجزیره نام مهم‌ترین شهر و مرکز حکومتی این سرزمین واقع در کنار دریای مدیترانه است.

اما جزیره نام قدیم سرزمین شمال بین‌النهرین (میان رودان) در میان رودهای دجله و فرات است و امروزه دیگر مصطلح نیست.

الغا - القا

الغا به معنای لغو کردن و باطل کردن است مثل الغای بردگی، الغای حکومت نظامی.

القا به معنای تلقین کردن، آموختن، در ذهن کسی وارد کردن است و بیشتر در ترکیب القای شبهه یعنی ایجاد شک در ذهن کسی به کار می‌رود. القا را گاهی به صورت الغای شبهه می‌نویسند که درست بر معنای متضاد آن دلالت می‌کند.

الم - علم

الم به (elam) به معنای درد و رنج یا دردمندی و رنجوری است. علم (alam) به معنای درفش و بیرق است.

اله - الله

اله و الله اغلب اوقات به خصوص در نوشتن اسامی اشتباه نوشته می‌شود.

نمونه: عبدالله را به اشتباه عبت‌الله می‌نویسند. یا خیابان نجات‌اللهی را به غلط نجات‌اللهی یا شکراللهی را شکراللهی و می‌نویسند.

امارات - امارات

امارات (amarat) جمع اماره به معنای نشانه است.

امارات (emarat) جمع امارت به معنای حکومت امیر، امیرنشین است مانند: امارات متحده عربی.

انتصاب - انتصاب

انتصاب به معنای نسبت داشتن و مرتبط بودن است.

انتصاب به معنای گماشتن و نصب کردن است. مثال: انتصاب او به ریاست اداره موجب اعتراض کارمندان شد.

انجام - انجام

انجام، واژه فارسی به معنای پایان است. آنچه آغاز ندارد نپذیرد انجام (حافظ) تاکنون واژه‌های زیادی مانند به انجام رساندن،

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

به انجام رسیدن، انجام دادن، انجام گرفتن، انجام یافتن، انجام شدن، انجام پذیرفتن ساخته شده است.

چون انجام یعنی پایان است پس جمله‌ای مانند «~~انجام این کار دشوار است~~» درست نیست.

یا «~~انجام وظیفه~~» نادرست است باید گفت انجام دادن وظیفه.

انعام - انعام

انعام (anam) جمع نعم (naam) به معنای چارپایان است.

انعام (enam) به معنای بخشش است. امروزه برخی فارسی‌زبانان این کلمه را به صورت (anam) به کار می‌برند که درست نیست.

این‌جانب - /این‌جانبه

این‌جانب ترکیبی از «این» فارسی و «جانب» عربی است. ترکیب آن مصطلح فارسی‌زبانان است. بنابراین ترکیب این‌جانبه نادرست

است و زن و مرد هر دو می‌توانند «این‌جانب» بگویند.

کمین - کمینه

دو واژه کمین و کمینه همگون و به معنای کمترین است. ترکیب این کمینه هرچند که مصطلح زنان است مختص به ایشان نیست

چون «ه» کمینه «های» تانیث نیست. بنابراین «این کمینه» را در مورد زن و مرد هر دو می‌توان استفاده کرد.

منعم - منعم

مُنعم (monaam) یعنی دارا و ثروتمند (غنی) اما مُنعم (moneem) یعنی بخشنده و یا نعمت‌دهنده، انعام‌دهنده.

مُنعم به کوه و دشت و بیابان غریب نیست - هر جا که رفت خیمه زد و خوابگاه ساخت

و آن را که بر مراد جهان نیست دسترس - در زاد بوم خویش غریب است و ناشناخت (سعدی)

بادیه - باطیه

بادیه و باطیه هر دو عربی است. بادیه به معنای بیابان و باطیه به معنای کاسه است. باطیه در تداول زمان، بادیه تلفظ می‌شود که

درست نیست. به راه بادیه رفتن به از نشستنِ باطل (سعدی)

بازده - بُزدهی

بازده از واژه‌های فرهنگستان است که به معنای محصول مفید است. در بعضی از نوشته‌ها برای بیان همین معنا بازدهی به کار

می‌برند که درست نیست و بهتر است که به جای آن «بازده» گفته شود.

بسمه تعالی - باسمه تعالی

علما و بزرگان، املاي این ترکیب را به صورت «بسمه تعالی» درست می‌دانند در حالی که اغلب به صورت بسمه تعالی می‌نویسند.

باسمه تعالی عربی است. بهتر است " به نام خدا یا به نام خداوند " نوشته شود.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بالتبع - بالتبع

این دو کلمه قید مرکب‌اند که در تلفظ و معنا با یکدیگر تفاوت دارند. بالتبع (bettab) یعنی طبعاً از روی طبع. اما بالتبع (bettaba) یعنی در نتیجه. در نوشته‌ها، برخی این دو ترکیب را به جای هم به کار می‌برند که صحیح نیست.

بالن - بالن

این دو کلمه را نباید با هم اشتباه کرد. بالن (balon) واژه فرانسوی به معنای جسم کروی مملو از گازی سبکتر از هوا که می‌تواند به آسمان صعود کند. بالن (balen) نیز واژه فرانسوی است به معنای پستاندار دریایی و بزرگترین جانور کره زمین است. توصیه شده است برای پیشگیری از اشتباه در خواندن بالن (balon) به صورت بالن نوشته شود.

بابل - بابل

بابل (babel) پایتخت آشوریان قدیم در بین‌النهرین (میان‌رودان) بوده و اکنون ویرانه‌هایی از آن در عراق باقی مانده است. بابل (babil) از شهرهای مازندران است.

باطلاق - باطلاق

باطلاق کلمه ترکی است. در اصل باتاق (battagh) به معنای لجنزار بوده و در فارسی گاهی آن را به صورت باطلاق می‌نویسند. اما زبان ترکی مخرج «ط» ندارد و املاي درست تر آن باطلاق است. معادل فارسی این کلمه مرداب است.

بانک - بانگ

این دو کلمه را نباید با هم اشتباه کرد. بانک واژه فرنگی است به معنای بنگاهی اقتصادی که پول یا چیز دیگر در آن به امانت گذاشته می‌شود. بانگ واژه فارسی است به معنای فریاد. پس این که برخی اوقات به جای بانگ الله اکبر می‌گویند بانک الله اکبر درست نیست.

بخشودن - بخشیدن

این دو کلمه هم از نظر دستوری و هم از نظر معنایی با هم تفاوت دارند.

بخشودن به معنای عفو کردن، رحم کردن است.

اما بخشیدن به معنای دادن نعمت یا انعام است. این دو کلمه از قدیم تا امروز به جای هم به کار رفته‌اند.

بدوی - بدوی

بدوی (badvi) به معنای آغازی و ابتدایی است و بیشتر در دادگستری به کار می‌رود مثل دادگاه بدوی

بدوی (badavi) به معنای بیابانی، بیابان‌گرد، صحرانشین است و بیشتر در وصف قبایل چادرنشین عربستان و شمال آفریقا به کار می‌رود.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

برائت - براعت

این دو کلمه را نباید با هم اشتباه کرد. برائت به معنای بی‌گناهی و پاکدامنی است و در مجاز به معنای دوری و بیزاری است. اما براعت به معنای کمال فضل و ادب و "برتری بر دیگران به علم" است.

تنگه - باب - بغاز

هر سه کلمه به معنای گذرگاه آبی باریکی که میان دو خشکی قرار دارد و ۲ دریا را به هم وصل می‌کند. تنگه فارسی است. باب عربی است. بغاز ترکی است.

مثال: تنگه هرمز، باب‌المندب، بغاز داردانل.

اگر این گذرگاه به دست انسان حفر شده باشد به آن ترعه (معادل کانال فرنگی) می‌گویند. مثل ترعه سوئر یا کانال سوئر.

توجه - متوجه

حرف آخر این دو کلمه «ه» ملفوظ است بنابراین در موارد لازم به حرفی که بعد از آن بیاید می‌چسبد. مثال: توجهم (و نه ~~توجه/م~~) به او جلب شد. متوجهش باش، ~~متوجه/ش~~ اشتباه است. توجهی (و نه ~~توجه/ی~~)....

تهدید - تحدید

این دو کلمه را نباید با هم اشتباه کرد. تهدید به معنای ترساندن است. اما تحدید یعنی حد و مرز جایی را مشخص کردن و بیشتر در اصطلاح تحدید حدود به کار می‌رود یعنی تعیین کردن مرزهای سرزمینی.

هوا - تهویه/هو

تهویه خود به معنای عوض کردن هوا یا هوادادن است و نیاز به کلمه هوا ندارد. بنابراین ترکیب تهویه هوا صحیح نیست. به جای دستگاه تهویه هوا می‌توان گفت: دستگاه تهویه.

ثمر - سمر

«ثمر» به معنای میوه و در مجاز به معنای حاصل و نتیجه است. اما «سمر» یعنی افسانه و حکایتی که زبانزد مردم باشد.

ثمن - سمن

ثمن کلمه عربی به معنای قیمت است (ثمین یعنی قیمتی) این کلمه در فارسی بیشتر به معنای بهای ناچیز به کار می‌رود. اما سمن واژه فارسی و نام گلی معروف است. (سمین یعنی فربه و چاق) ترکیب عث و سمین یعنی لاغر و چاق، ریز و درشت.

هر آن که گنج قناعت به گنج دنیا داد فروخت یوسف مصری به کمترین ثمنی

ز تند باد حوادث نمی‌توان دیدن در این چمن که گلی بوده است یا سمنی

ثواب - صواب

ثواب به معنای پاداش است به‌خصوص پاداشی که در آخرت به‌عوض کارهای نیک این جهان داده می‌شود. اما صواب به معنای درست، صحیح، بجا، مناسب است. این کلمه گاهی به معنای کار درست و سخن درست نیز به کار می‌رود.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

جارو - جاروب

هر دو واژه صحیح است و به یک معنا است و در متون فارسی با ارزش یکسان به کار رفته‌اند.

جاودان - جاودانه - جاودانی - جاوید - جاویدان

این پنج کلمه همگون‌اند و در جمله ارزش یکسان دارند و در مقام صفت می‌توانند جانشین یکدیگر شوند.

سالیانه - سالانه

به موجب یک قاعده کلی کلماتی که در جمع «ان» می‌گیرند با افزودن «ه» غیر ملفوظ به پایان «ان» می‌توان تبدیل به صفت یا قید کرد. مثال: مرد - مردان - مردانه. شب - شبان - شبانه. بنابراین چون واژه سال در جمع سالیان می‌شود صفت آن «سالیانه» است. در چند دهه اخیر فضلا ترکیب سالانه را به قیاس روزانه و شبانه ساخته‌اند و دست کم در نوشتار آن را جانشین سالیانه کرده‌اند. از آنجا که واژه سالان به عنوان جمع سال مستعمل نیست به نظر نمی‌آید که سالانه صحیح باشد. ولی چون امروزه در همه نوشته‌ها به کار می‌رود ناچار باید آن را در کنار سالیانه پذیرفت.

سفته - سفته

سفته (softeh) به معنای برات و حواله تجاری است. این از معدود کلماتی است که خواص آن را غلط (safteh) و عوام صحیح (softeh) تلفظ می‌کنند.

سفیر - صغیر

سفیر به معنای پیام‌آور از جانب کسی نزد کسی یا نماینده سیاسی کشوری در کشور دیگر است. اما صغیر به صدای سوتی است که معمولاً با گرد کردن لبها بر می‌آید.

گاهی به آواز پرندگان و بعضی دیگر از جانوران اطلاق می‌شود. کلمه صغیر گلوله که برخی اوقات به کار می‌رود به نظر می‌رسد منظور صدای سوتی باشد که گلوله هنگام شلیک در مسیر ایجاد می‌کند.

مرغ روحم که همی زد ز سرِ سدره صغیر عاقبت دانه‌ی خال تو فکندش در دام

سموم - سموم

سموم (somum) جمع سم به معنای زهرهاست. ولی سموم samum یعنی باد سوزان و مهلکی که در مناطق گرم به‌ویژه در عربستان می‌وزد و گیاهان را می‌خشکاند و اغلب باعث مرگ جانداران می‌شود.

از این سموم که برطرف بوستان بگذشت عجب که رنگ گلی هست و بوی یاسمنی

سن - سالگی

عبارت در سن... سالگی صحیح نیست. باید یا کلمه سن یا سالگی را از آن حذف کرد. مثلاً باید گفت: در بیست سالگی یا در سن بیست. نه در سن بیست سالگی.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

سؤال - سؤال

املاي اين كلمه با علامت همزه روی کرسی «و» صحیح است. اغلب به صورت سؤال می‌نویسند که صحیح نیست. در ضمن فعل این کلمه «کردن» است و نه پرسیدن چون دیده می‌شود که می‌گویند «می‌خواهم از شما سوآلی بپرسم» در حالی که باید گفت «می‌خواهم از شما سوآلی بکنم». بهتر است به جای سوال که عربی است از واژه‌ی فارسی "پرسش" استفاده کنیم.

سوغات - سوغات

این کلمه ترکی - مغولی است و املاي صحیح آن سوغات است و نوشتن به صورت سوغات صحیح نیست.

سهل ممتنع - سهل و ممتنع

یعنی خصوصیت شعر یا نثری که به نظر ساده آید ولی گفتن نظیر آن بسیار دشوار آید. این ترکیب بدون «و» عطف صحیح است. پس سهل و ممتنع درست نیست.

شادروان - شادروان

شادروان (shadravan) معمولاً در مورد کسی که در گذشته به کار می‌رود. (معادل مرحوم عربی).
شادروان (shadoravan) به معنای پرده بزرگ و مجلی که در قدیم در برابر ایوان یا درگاه شاهان و امیران می‌آویخته‌اند. معنای رایج‌تر آن فرش منقش و گرانبها است.

شاغول - شاغول

این واژه فارسی است و املاي درست آن شاغول است و نوشتن به صورت شاقول صحیح نیست.

ضرب‌الاجل - ضرب‌العجل

اجل به معنای زمان معین و ضرب‌الاجل به معنای تعیین زمان معین برای اجرای کاری است. امروزه در فارسی این ترکیب را به معنای پایان زمان معین یا سررسید یا فرصت و مهلت به کار می‌برند. دیکته این کلمه به صورت ضرب‌العجل درست نیست.

غانغرایا - قانقارایا

املاي صحیح این کلمه غانغرایا یا قانقارایا است که غالباً آن را به غلط قانقارایا می‌نویسند.

غدغن - قدغن - غدقن

غدغن کلمه ترکی است و آن را به صورت قدغن و غدقن نیز می‌نویسند ولی بهتر است که به صورت غدغن نوشته شود.

قداره - قداره

قداره به معنای حربه پهن و سنگین و شمشیر مانند است. این کلمه در اصل هندی است نه عربی. گاهی آن را به صورت قداره می‌نویسند ولی بهتر است با حرف «غ» نوشته شود.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

غرابت - غربت

این دو کلمه را نباید به جای هم به کار برد. غرابت به معنای نامانوس بودن و نیز عجیب و غیر عادی بودن است.

اما غربت به معنای جای دور از وطن است.

غربال - غریبل

غربال معرب گربال است. وسیله‌ای برای بیختن آرد و دیگر چیزها. بعضی غریبل را عامیانه می‌دانند ولی هر دو کلمه در متون معتبر فارسی با ارزش یکسان به کار رفته است.

غلتیدن - غلطیدن

غلتیدن واژه فارسی است و به همین صورت باید نوشته شود و نه با حرف «ط». بنابراین مشتقات این کلمه به صورت زیر است:

غلت، غلتان، غلتیده، غلتاندن، غلت‌زدن، غلت‌خوردن، غلتک...

غلیان - قلیان

قلیان آلتی برای کشیدن تنباکو است. گاهی به صورت غلیان نوشته می‌شود که درست نیست. البته اگر با تلفظ غلیان (ghalayan) باشد به معنای جوشش است.

غنا - غنا

غنا (Ghana) به معنای توانگری است. اما غنا (ghena) به معنای آواز خوش است.

غیظ - غیض

غیظ به معنای خشم شدید است. ترکیب "کظم غیظ" به معنای فروخوردن خشم است. بعضی این کلمه را به صورت غیض می‌نویسند که کلمه‌ای است عربی و در فارسی کاربردی ندارد و در عربی به معنای کاهش آب و نیز به معنای اندک است.

غیبت - غیبت

این دو کلمه در فارسی فصیح دو تلفظ مختلف و دو معنای مختلف دارد. یکی غیبت بر وزن کيفر به معنای غایب شدن یا غایب بودن است.

اما غیبت بر وزن زینت به معنای بدگفتن پشت سر کسی است.

شماره ۲۵

*درست‌نویسی برخی واژه‌ها و عبارت‌ها

بنویسیم

ننویسیم

ریزفیلم

میکروفیلم

ریزبرگه

میکروفیش

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

کرزی	کرزایی
به زودی رخ می‌دهد	در شرف وقوع است
مشخص نیست	هاله ای از ابهام
در نظر داشت	مد نظر داشت
اهمیت ندارد	محلی از اعراب ندارد
متهم شده	در مظان اتهام
دلیل دیگری بود	مزید بر علت شد
آتش گرفت	طعمه حریق شد
می‌چسبد	چسبانده می‌شود
می‌خرند	خریداری می‌کنند
تهدید می‌کند	در معرض خطر قرار داده
نوشته است	به رشته تحریر درآورده است
کمک کند / کمک برساند	امدادرسانی کند
تلاش می‌کنند / می‌کوشند	در تلاش هستند
فرش‌های دستباف ایران	فرش‌های دست بافت ایران
آژانس بین‌المللی انرژی اتمی	آژانس بین‌المللی اتمی
کابل را ترک کرده‌اند	کابل را ترک گفته‌اند
محاصره کرده‌اند	به محاصره درآورده‌اند
تعلیق کرده‌اند	به حالت تعلیق درآورده‌اند
حمله کرده‌اند	هدف حمله قرار داده‌اند
تایید نمی‌کند	مورد تایید نیست
تظاهرات کردند	دست به تظاهرات زدند
تجمع کردند	دست به تجمع زدند
تندروها / تندروان	تندرویان
می‌چسبد	چسبانده می‌شود
سنخ‌شناسی، دسته‌بندی	تیپولوژی
فناوری	فناوری

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

فناوری / فن‌آوری	فن‌آوری
رایانامه	ایمیل
مسابقه قهرمانی	تورنمنت
هرج و مرج	آناشرشی
کارکنان	پرستل
کارگاه	آتلیه
دمابان	فلاسک
پلمب، مهر و موم	پلمپ
خوشاب	کمپوت
ضمانت	گارانتهی
پاسبان	گارد
لات / لوتی‌گری	لاط / لوطی‌گری
صبغه‌ی تاریخی	سبغه‌ی تاریخی
سازمان پیمان مرکزی (سنتو)	سنتو
دهشت‌افکنان / گروه‌های مسلح	شورشیان / گروه‌های شورشی سوریه
جست و جو / جستجو	جست و جو / جستجو
گفت و گو / گفتگو	گفت و گو / گفتگو
هسته‌ای / هسته‌یی	هسته ای / هسته یی
کربلای مُعلا / معلی	کربلای مُعلی / معلا
	(نگارش واژگان بالا به هر ۲ شکل درست است).
اوباما و پوتین دیدار و گفت و گو کردند	اوباما و پوتین با یکدیگر دیدار و گفت و گو کردند
در ایستگاه مرزی بمب منفجر شد	یک ایستگاه مرزی مورد بمب‌گذاری قرار گرفت
از حسن روحانی انتقاد کردند	حسن روحانی را مورد انتقاد قرار دادند
شیخ "صباح الاحمد الجابر الصباح" امیر کویت	"شیخ آل احمد الصباح"

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

راشد الغنوشی	رشید الغنوشی
بارها	بارها و بارها
نمونه: مقام‌های آمریکا در ماه‌های گذشته بارها به خاورمیانه سفر کردند.	
آزاد می‌شود	آزادسازی می‌شود
نمونه: نرخ بلیت هواپیما از امروز بیست و هشتم اردیبهشت آزاد می‌شود.	
انقلاب ۱۳۵۷	انقلاب ۵۷
نمونه: کم‌رنگ نشان‌دادن اهمیت اصل آزادی، نشانه گرفتن اهداف و خواسته‌های انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ ملت ایران است.	
دموکراسی / مردم سالاری	دموکراسی
نمونه: راه پایان ناامنی در لیبی پایبندی به ارکان دموکراسی (مردم سالاری) است.	
بی‌بند و باری	فرهنگ بی‌بند و باری
زیرا بی‌بند و باری، فرهنگ نیست بلکه ضد فرهنگ است.	
سرلشکر	سرلشگر
یعنی فرمانده لشکر. افسری از امیران نظامی که درجه‌اش بالاتر از سرتیپ و پایین‌تر از سپهبد است.	
جورچین	پازل
نمونه: آخرین قطعه جورچین (پازل) طرح تروریست‌ها (دهشت افکنان) ناامن کردن فضای انتخابات عراق است.	
درمان	چاره معالجه
نمونه: درمان بیماری‌های اقتصاد مصر را باید در درون جستجو کرد.	
حدود و ثغور	حدود و صغور
نمونه: در قانون مطبوعات حدود و ثغور آزادی مطبوعات مشخص است.	
کارزار / پویش	کمپین
نمونه: ضرورت دارد کمپین (کارزاری) برای توقف شکنجه در جهان راه افتد.	
بنویسیم: جن ساساکی / جن ساساکی سخنگوی پیشین وزارت خارجه آمریکا.	بنویسیم: جن ساساکی / جن ساساکی سخنگوی پیشین وزارت خارجه آمریکا.
بنویسیم: «جن ساکی» سخنگوی پیشین وزارت امور خارجه آمریکا.	
بنویسیم: گزارش جدید آژانس ۱۷ نوامبر منتشر خواهد شد.	بنویسیم: گزارش جدید آژانس ۱۷ نوامبر منتشر خواهد شد.
بنویسیم: گزارش تازه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی هفدهم نوامبر (تاریخ خورشیدی) منتشر می‌شود.	
بنویسیم: انتخابات مجلس ایران اسفند برگزار خواهد شد.	بنویسیم: انتخابات مجلس ایران اسفند برگزار خواهد شد.
بنویسیم: انتخابات شورای اسلامی ایران در اسفند ۱۳۹۴ خورشیدی برگزار می‌شود.	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنویسیم: ~~ایران، صهیونیست‌ها را متهم به جاسوسی کرده است.~~
 بنویسیم: ایران صهیونیست‌ها را به جاسوسی متهم کرده است. (فعل ترکیبی)
 بنویسیم: ~~اردوغان گفته ترکیه دیگر اعتمادی به سوریه ندارد.~~
 بنویسیم: اردوغان گفته ترکیه دیگر به سوریه اعتماد ندارد. (فعل ترکیبی)
 بنویسیم: ~~شبکه حقانی وابسته به سازمان اطلاعات پاکستان است.~~
 بنویسیم: شبکه حقانی به سازمان اطلاعات پاکستان وابسته است. (فعل ترکیبی)
 بنویسیم: ~~سرنشینان اتوبوس قصد سفر از قندهار به کابل را داشتند.~~
 بنویسیم: سرنشینان اتوبوس قصد داشتند از قندهار به کابل بروند. (فعل ترکیبی)
 بنویسیم: ~~فضای حاکم بر روزنامه‌های امروز ایران حکایت از امید و انتظار برای حل و فصل مساله‌ی هسته‌ی دارد.~~
 بنویسیم: فضای حاکم بر روزنامه‌های امروز ایران از امید و انتظار برای حل و فصل مساله‌ی هسته‌ی حکایت دارد. (فعل ترکیبی)
 بنویسیم: ~~...منجر به ساخت اثر خوبی شده است.~~
 بنویسیم: ...به ساخت اثر خوبی منجر شده است. (فعل ترکیبی)

بنویسیم	بنویسیم
آزمون / آزمایش	تست
نشانه‌های بیماری	سندروم
جمعیت‌شناسی	دموگرافیک
پزشکی استخوان و مفصل‌ها	ارتوپدی
گردهمایی تخصصی	سمپوزیوم
پهپاد (پرنده هدایت پذیر از دور)	پهپاد
نشان‌واره	لوگو
اقناع	اثبات
بازدهی	راندمان

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

وضعیت	استاتوس
تایید کردن	لایک کردن
در شبانه‌روز / در تمام شبانه‌روز	در تمام طول شبانه‌روز
رقم زد	رغم زد
غالباً / اغلب	قالباً
استاندارد	استاندار
بسته‌های پستی	مرسولات پستی
قیمت مرسولات پستی در ایران افزایش یافت.	
انگاره مفهومی (تصویری بنیادی از موضوع یک علم است)	پارادایم
	
نیچروان بارزانی	نیچروان بارزانی
فناوری	فن‌آوری
اقدام‌های بی ثبات کننده	اقدامات بی‌ثبات‌ساز
اتحادیه بین‌المللی دوچرخه سواری	یوسی‌آی
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران	ایمیدرو
	شماره ۲۶
* بنویسیم	* ننویسیم
نظامی‌اش	نظامیش
ولیعهد	ولی‌عهد
توفان / توفنده	طوفان / طوفنده
جامو و کشمیر	جامو کشمیر
الجزایر	الجزائر
به‌روزرسانی	بروزرسانی
علوم، تحقیقات، فناوری (عتف)	عتف

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نخست‌وزیر ترکیه

فوتوتیتر

فوتوتیتر

فوتوکپی

فتوکپی

فوتو کلیپ

فتو کلیپ

انشاء الله / انشاء الله

انشاء الله

مصوب کردند

مصوب کردند / تصویب شد

اقدام به عمل می‌آورد

اقدام می‌کند

آلبرتو نیسمن

آلبرتو نیسمان

نویسیم: آلبرتو نیسمن / دادستان کشته شده‌ی آرژانتینی و مسوول پرونده انفجار مرکز یهودیان در بوئنوس آیرس (Buenos Aires) آرژانتین (آمیا)

بنویسیم: آلبرتو نیسمان / دادستان کشته شده‌ی آرژانتینی و مسوول پرونده انفجار مرکز یهودیان در بوئنوس آیرس (Buenos Aires) آرژانتین (آمیا)

رها سازی می‌شود

رها می‌شود

نویسیم: توله خرسی که بر اثر برخورد با خودرو در جاده چالوس به شدت آسیب دیده بود با تلاش دامپزشک و پرسنل محیط زیست البرز بهبود یافته و بزودی در زیستگاه طبیعی رها سازی می‌شود.

بنویسیم: توله خرسی که بر اثر برخورد با خودرو در جاده چالوس به شدت آسیب دیده بود با تلاش دامپزشک و کارکنان محیط زیست البرز بهبود یافته و به زودی در زیستگاه طبیعی رها می‌شود.

سمگا

سگ‌های موادیاب گمرک ایران (سمگا)

ایساف

نیروهای بین‌المللی کمک به امنیت افغانستان (ایساف)

ذغال سنگ / ذغال سنگ

ذغال سنگ

بنجامین نتانیاهو

بنیامین نتانیاهو

نویسیم: توصیه‌های امنیتی بعد از زمین لرزه

بنویسیم: توصیه‌های ایمنی بعد از زمین لرزه

نویسیم: معاون حقوقی و پارلمانی رئیس جمهوری / معاون امور مجلس رئیس جمهوری

بنویسیم: معاون پارلمانی رئیس جمهوری

نویسیم: معاون علمی و پژوهشی رئیس جمهوری

بنویسیم: معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

فرودگاه راهبردی	فرودگاه راهبردی
پی‌یر بور دیو جامعه‌شناس فرانسوی	پی‌یر بور دیو جامعه‌شناس فرانسوی
پایان یافته / ملغی شده	کان‌لم یکن
کند / آهسته	بطی / بطی
به‌ویژه / بخصوص	بالاخص
نویسیم: ایران و روسیه همکاری‌های خوبی بالاخص در مورد راه حل سیاسی بحران سوریه داشته‌اند.	نویسیم: ایران و روسیه همکاری‌های خوبی بالاخص در مورد راه حل سیاسی بحران سوریه داشته‌اند.
موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت (گات)	گات
صندوق کمک به کودکان ملل متحد (یونیسف)	یونیسف / یونیسف
نویسیم: ملت ایران در ۲۲ بهمن انسجام ملی را به دشمن نشان می‌دهند (تیترا)	نویسیم: ملت ایران در ۲۲ بهمن انسجام ملی را به دشمن نشان می‌دهند (تیترا)
نویسیم: ملت ایران در ۲۲ بهمن انسجام ملی را به دشمن نشان می‌دهد (تیترا)	نویسیم: ملت ایران در ۲۲ بهمن انسجام ملی را به دشمن نشان می‌دهد (تیترا)
توضیح: فعل برای «ملت»، مفرد اما برای «مردم» جمع است. هم چنین فعل برای «جامعه» مفرد است.	توضیح: فعل برای «ملت»، مفرد اما برای «مردم» جمع است. هم چنین فعل برای «جامعه» مفرد است.
نمونه: جامعه جهانی بر گرفتن منصفانه مالیات تاکید دارد (تیترا)	نمونه: جامعه جهانی بر گرفتن منصفانه مالیات تاکید دارد (تیترا)
۱۰ هزار کارگر	۱۰ هزار نفر کارگر
مصلای امام خمینی	مصلی امام خمینی
سانس	سانس
لشکر	لشکر
دیده‌بان / دیده‌بانی	دیدبان / دیدبانی
نادرست	نادرست
سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی
قِیر در برود	قِیر در برود
اِقناع افکار عمومی	اِغْنای افکار عمومی
نیروهای حافظ صلح ملل متحد (کی فور)	نیروهای بین‌المللی کی فور
مأخوذ به حیا	محبوب به حیا

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

کارا	کارآ
سیزدهم / نهم و...	۱۳م / ۹م و...
بیشینه دما	پیشینه دما
موهن	موهون
ادعاها	ادعاهها
بارگذاری	بارگذاری
اوتیسم	اتیسم
تطور	تطور
تیم هاکی	تیم هاکی
ذخیره گاه	ذخیره گاه
سین جیم (۲ حرف الفبای فارسی است)	سیم جین
دردانه	دور دانه
پلاکارد، پارچه نوشته	پلاکارت
	شماره ۲۷
*درست	*نادرست
نظام مند	نظامند / نظاممند
نمونه درست: توسعه‌ی ورزش با فکر جامع و نظام مند (تیتراژ گزارشی)	
ترینیداد و توباگو	ترینیداد و توباگو
تبعیض آمیز	تبعیضانه
خانم	خانوم
هراس	حراس
قتل عام (کشتار)	قتل و عام
زکات	ذکات
صیقل	ثیقل
نیستر	نیش تر
در مواجهه (رویارویی) با دشمن	در مواجهه با دشمن

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

با مشکل مواجه شد	با مشکل مواجه شد
اهتزاز پرچم	اهتزاز پرچم
مه‌لقا	محلقتا
مُهِیا (آماده)	مُحیا (آماده)
سیر صعودی	سیر صعودی
آل سعود	آل سعود
پلمب	پلمپ
سوءاستفاده	سواستفاده
.... سو سوخت هسته‌ای	سو سوخت هسته‌ای
روزها (ایام)	ایام‌ها
شاخص میانگین سهام «نیکی» توکیو	شاخص میانگین سهام 'نیکی' توکیو
نامزد راستگرای انتخابات برزیل	نامزد راستگرا انتخابات برزیل
* بنویسیم	* بنویسیم
شاکیان	شکات
در کلاس‌های درس	در سر کلاس‌های درس
فناوری بالا (هایتک)	هایتک
کنوانسیون مبارزه با تامین مالی تروریسم (سی اف تی)	سی اف تی
گروه ویژه اقدام مالی (اف ای تی اف)	اف ای تی اف
کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو)	پالرمو
حجرالاسود	حجر اسود
ولید المعلم (وزیر امور خارجه سوریه)	ولید معلم
ابراهیم الجعفری (وزیر امور خارجه پیشین عراق)	ابراهیم جعفری
محمد علی الحکیم (وزیر امور خارجه عراق)	محمد علی حکیم

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰	 IRNA 1934 Islamic Republic News Agency خبرگزاری جمهوری اسلامی	موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

قاسم الاعرجی

قاسم الاعرجی (وزیر کشور عراق)

جراد کوشنر

جراد کوشنر (داماد و مشاور ترامپ)

هجمه / هجمات (جمع)

هجمه / هجمه‌ها (جمع)

واگیردار

واگیر

سواپ

معاوضه (سواپ)

جمال خاشقچی

جمال خاشقچی

جربه

جذابه

دبی

دوبی

شماره ۲۸

***درست

***نادرست

سازمان سنجش و آموزش کشور

سازمان سنجش آموزش کشور

به رقم این که / برقم این که

به‌رغم این که / برغم این که

جنرال (general)

ژنرال انگلیسی (General: یا ژنرال چهارستاره)

یک درجه نظامی مربوط به نیروهای مسلح ایالات متحده آمریکا است. ارتشبد بالاترین درجه نظامی ایران است و معادل ژنرال چهار ستاره در بسیاری از ارتش‌های کشورهای دیگر است. واژه‌ی ارتشبد در نیروی زمینی و هوایی به کار می‌رود و درجه‌ی معادل آن در نیروی دریایی "دریابد" است.

به نام

بنام / هنرمندان بنام ایران

بنام خدا

به نام خدا

خلاء

خلاء

به طبع (طبیعتا)

بالتبع (طبیعتا)

به طبع (به‌دنبال / به‌پیروی / در پی آن)

به‌تبع (به‌دنبال / به‌پیروی / در پی آن)

جزء مجزا

جزء مجزا

غلط

غلط

تألیف

تألیف

شان

شان / جایگاه

بک‌گراند

بک‌گراند (پس‌زمینه / سابقه)

شهروند افغانی

شهروند افغانستانی / شهروند افغان

افغانی واحد پول افغانستان است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

سازمان جهانی مالکیت فکری / معنوی (wipo)	سازمان جهانی مالکیت (wipo)
تولید ناخالص داخلی (GDP)	GDP
تولید ناخالص ملی (GNP)	GNP
**بنویسیم	**ننویسیم
زلمای خلیل زاد / زلمای خلیل زاد نماینده ویژه آمریکا در امور صلح افغانستان	زلمی خلیل زاد
توماس کازلوسکی / توماس کازلوسکی سفیر اتحادیه اروپا در هند	تماس کازلوسکی
نارندرا مودی ، به انگلیسی (Narendra Damodardas Modi / نخست وزیر هند)	نارندرا مودی
سوئیفت / سوئیفت، به انگلیسی: SWIFT	سوئیفت
Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication	کامل: جامعه جهانی ارتباطات مالی بین بانکی به انگلیسی
خلاصه (مختصر): نظام (سیستم) ارتباطات مالی بین بانکی	
یک انجمن تعاونی غیرانتفاعی است که در ماه مه ۱۹۷۳ میلادی توسط ۲۳۹ بانک از پانزده کشور اروپایی و آمریکای شمالی راه‌اندازی شد و هدف از آن جایگزینی روش‌های ارتباطی غیر استاندارد کاغذی یا از طریق Telex در سطح بین‌المللی با یک روش استاندارد شده جهانی بود.	
در زمان حاضر بیش از ۹۷۰۰ (عنوان) بانک و مؤسسه مالی در ۲۰۹ کشور جهان عضو این انجمن هستند. مرکز اصلی شبکه سوئیفت در بلژیک بوده و طبق قوانین آن کشور عمل می‌کند و کشورهای آمریکا، هلند، انگلیس و هنگ کنگ به عنوان مراکز پشتیبان اعضا فعالیت دارند.	
سوئیفت در هر کشوری یک SAP یعنی نقطه‌ی دسترسی به سوئیفت دارد که توسط مؤسسه سوئیفت کنترل می‌شود. در ایران SAP در بانک مرکزی واقع شده است. منبع: ویکی‌پدیا	
** بنویسیم	** ننویسیم
جدانشدنی	لایشک
ناگشودنی	لایشل
ناگزیر، خواه‌ناخواه	لاجرم
دست کم	لاقل
پیوسته، همواره	لایشط
همچنان	کماکان

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

چند و چون	کم و کیف
کریدور / راهرو	کوریدور
کرواسی	کروواسی
بارگیری	دانلود
حمله	تک
دفاع / ضد حمله	پاتک
شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا)	شستا
انجمن صنفی شرکت‌ها و موسسه‌های فیلم‌سازی ایران (آیفیک)	آیفیک
هتلداری	هتلینگ
فرو ریخت / دیوار مدرسه فرو ریخت. فرو ریخت برای چیزی که ایستاده است به کار می‌رود.	ریخت / دیوار مدرسه ریخت
صدا و سیما	رسانه ملی
تهرانی مقدم	طهرانی مقدم
تشت (فرهنگ معین ص ۱۰۸۴)	طشت
جهیزیه	جهاز
*عددنویسی: کاربرد عباراتی نظیر ده‌ها و صدها و هزارها و "بیش از ده‌ها نفر"، "نزدیک به صدها حادثه"، "در حدود هزاران ماهی"، «چند طرح پژوهشی» و... که امروزه در خبرهای صدا و سیما جمهوری اسلامی هم بسیار متداول است، نادرست است. "ده‌ها"، "صدها"، "هزاران" و... بیانگر اعداد مشخص و دقیقی نیستند و آوردن کلماتی نظیر "بیش از"، "نزدیک به"، "در حدود" و... قبل از آن‌ها نه تنها بر دقت آن اعداد نمی‌افزاید، بلکه عبارت‌های نادرستی را هم برجای می‌گذارد. از این رو باید در خبرها، تا جایی که ممکن است، عدد دقیق و مشخصی به کار بُرد. برای نمونه در خبر «چند طرح بهداشتی با حضور وزیر بهداشت در تربت جام افتتاح شد» کاربرد اسم شمارشی کلی در این مورد دقیق و درست نیست. بالاخره تعداد طرح‌ها مشخص است.	
شماره ۲۹	
**نادرست	**نادرست
وقاحت / وقیح	وقاحت / وقیه
سازمان ملی استاندارد ایران	سازمان استاندارد کشور
دادگاه عالی ورزش (CAS)	CAS
برای سیزدهمین بار	۱۳ باره

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه نادرست: تایید ۱۳ باره پایبندی ایران به تعهدات بین‌المللی (تیترا)

بوئنوس آیرس (Buenos Aires پایتخت کشور آرژانتین)	بوئنوس آیرس
صومعه سرا	صومعه سرا
احراز	احراز
بوسنی و هرزگوین Bosnia and Herzegovina	بوسنی و هرزگوین
سوءظن	سوءظن
سوءاستفاده	سوءاستفاده
أُتراق (ص ۱۳۵ فرهنگ عمید)	أُتراق
جلّ الخالق	جلّ الخالق
اغتشاش	اغتشاش
گونه، نوع / سه نوع	تیپ / ۳ تیپ
دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران	دبیرکل جهانی مبارزه با دخانیات
جنگنده‌های رژیم صهیونیستی (جنگنده نمی‌تواند صهیونیست باشد)	جنگنده‌های صهیونیست
ضرب الاجل / مهلت، فرصت	ضرب العجل
سرکوبگرانه	سرکوبگرانه
هُرم (گرما)	حُرْم (گرما)
موءدیان (همزه روی واو)	مودیان
موءخر (همزه روی واو)	موخر
خلاء	خلا
انتخابات	انتخاباتهای
تظاهر کنندگان	تظاهرات کنندگان
هشتاد و پنجمین سالگرد	۸۵ سالگرد ۸۵ امین سالگرد
جوایز	جوایز
توفنده	طوفنده
قسم به قرآن	قسم در قرآن

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه نادرست: قرآنی که نمایندگان مجلس قاجار در آن قسم خورده اند رونمایی شد (تیترا)	
ماهواره‌ها	ماهواره‌ها
دروازه‌بان (نگهبان دروازه)	دروازه‌بان
به ناچار	بالاجبار
میوه‌جات	میوجات
إهمال / سهل انگاری	احمال
متصاعد	متساعد
نمونه درست: بوی نامطبوع دوازدهم دی ماه ۹۷ در سطح تهران متصاعد شد	
***ننویسیم	***ننویسیم
اوتیسم	اتیسم
الگو	مدل
فارن پالیسی (Foreign Policy)	فارین پالیسی
هواوی (huawei)	هوواوی-هوآوی
سخن به میان آورد / سخن گفت	سخن به عمل آورد
غیر ضروری	غیر ضرور
در ۲ ماه	در دوماه
آبخوان‌داری	آبخوانداری
مشکل‌دار	مشکلدار
بیندازند	بیاندازند
پژوهانه	حق التحقيق
زیر نظر گرفت	تحت نظر گرفت
نشست / سه نشست تخصصی	پنل / سه پنل تخصصی
در جریان مسابقه	در طول جریان مسابقه
پرس‌تی‌وی	Pres.t.v
نداشتن انگیزه / نبود انگیزه / انگیزه نداشتن	عدم انگیزه
شورای عالی	شورایعالی
از اعضای ارشد الحشد الشعبی	از اعضا ارشد الحشد الشعبی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ۳۰

~~***نادرست~~

~~اتقاء حریق~~

~~معتابه / معتناهی~~

~~آقا جاری~~

~~امحال~~

~~***درست~~

اطفای حریق / خاموش کردن آتش

معتابه / معتناهی، قابل اعتنا، زیاد

آغا جاری

امهال

نمونه‌ی درست: تسهیلات ساکنان روستاهای زلزله‌زده کرمانشاه امهال می‌شود (تیترا)

پرتو / جلو

~~پرتوی / جلوی~~

تعطیل کرد

~~به تعطیلی کشاند~~

نمونه‌ی درست‌تر: آلودگی هوا در بانکوک صدها مدرسه را تعطیل کرد (تیترا)

حریت در تصمیم‌گیری

~~هریت در تصمیم‌گیری~~

خامه‌یار

~~خامیار~~

خبرهای جعلی

~~فیک نیوزها~~

محمود حجتی وزیر جهاد کشاورزی

~~محمود حجتی وزیر جهاد سازندگی~~

خلسه

~~خلصه~~

صدا و سیما

~~صدا و سیمای ملی / سیمای ملی~~

کاندید = نامزد، داوطلب

~~کاندید = آدم ساده لوح~~

بانک اطلاعات تعاونی ایران (باتا)

~~بانک جامع اطلاعات تعاونی کشور (باتا)~~

دکترا

~~دکتری~~

~~دکتری تخصصی علوم اعصاب شناختی بیان کرد:.....~~

دکتری نمی‌تواند اشاره به کننده‌کار باشد بلکه به معنای درجه دکتری است. اینجا باید نوشته شود: صاحب دکتری علوم ... یا یک

دکترای علوم یا دکتر ابراهیم پیشیازه متخصص علوم اعصاب شناختی بیان کرد:

~~***ننویسیم~~

~~***ننویسیم~~

رونمایی

~~رونمائی~~

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ابتدای	ابتدای شروع
مراسم	مراسم‌ها
روزمرگی	روزمره‌گی
ظاهرسازی، ریاکاری	رفتار ظاهرآبانه
ظاهرآبانه به معنای رفتار مقلدانه و ظاهرسازی است. از این رو رفتار ظاهرآبانه، دقیق نیست.	
شماره ۳۱	
***درست	***نادرست
یگان ارتش	یکان/ارتش
رکورد دار	رکوردار
برحذر دارند	برحذر کنند
نمونه درست: آمریکایی‌ها ترامپ را از ایجاد جنگ جدید برحذر دارند (تیترا)	
هیچ چیز	هیچ چی/هیچی
(هیچی یعنی نیستی، عدم)	
دیدم آن جا نیست	دیدم آن جا نبود
ضرب الاجل	ضرب العجل
(پیش از این چند بار در یکسان‌نویسی‌های گذشته، شکل درست این واژه یادآوری شده است).	
***بنویسیم	***ننویسیم
نوتردام	نتردام
نظام هویت‌سنجی اطلاعات مشتریان بانکی (نهاب)	نهاب
شناسه هویت الکترونیک بانکی (شهاب)	شهاب
فدراسیون جهانی بورس	فدراسیون بورس جهانی
جریان‌ها	جریانات
تسهیل‌گرها	کاتالیزورها
تارنمای خبری پلنیتکو	تارنمای خبری پلنیتکو
توهم	توهم‌زدگی
دموکرات / دموکراسی / مردم‌سالاری	دمکرات / دمکراسی
سن‌دیه‌گو	سن دیگو / سن دیاگو

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

گروه ب / تیم ب	تیم B
شرکت اکسون موبیل آمریکا Exxon Mobil	شرکت اکسون موبیل آمریکا
موسسه بروکینگز آمریکا	موسسه بروکینگز آمریکا
انفجارها	انفجارات
انفجارهای الفجیره	انفجارات فجیره
مرکز سیاست عمومی خاورمیانه	مرکز سیاست عام خاورمیانه
دوبی	دبی
استارتاپ	استارت آپ
استانبول	استانبول
آزمون کارشناسی ارشد ۹۸	کنکور کارشناسی ارشد ۹۸
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی	وزارت بهداشت
ساز و کارهای مالی یا بانکی	مکانیزم های مالی یا بانکی
فتوشاپ / نماپرداز، طراحی تصویر	فتوشاپ
جنگنده فرانسوی رافال	جنگنده فرانسوی رافائل
سلاح / اسلحه	تسلحات
توفان میگل	توفان میگوئل
تایمز اسرائیل (نام روزنامه است).	تایمز آو اسرائیل
وی که خواست نامش فاش نشود / وی که خواست	وی که نخواست نامش فاش شود
	نامش در خبر درج نشود
*** سبک نوشتن نام‌های کره‌ای، چینی، ژاپنی و تایوانی به این ترتیب است: ابتدا نام خانوادگی سپس نام میانه (اگر داشته باشد) و سوم نام کوچک فرد می‌آید. مثال: کیم‌جونگ‌اون	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

در خبرها دست کم باید نام کوچک و نام خانوادگی فرد نوشته شود. برای نمونه کیم اون
از این رو بنویسیم: "کیم اون" با "کیم این" دیدار کرد (تیترا) به جای «اون» با «این» دیدار کرد

شماره ۳۲

***درست

***نادرست

مزه مزه

مزمزمه

نمونه درست: کسانی که طعم شور خون را مزه مزه کرده‌اند هرگز دوباره به جنگ لبخند نمی‌زنند.

طول و عرض جغرافیایی

طول و ارض جغرافیایی

خصایص

خصایث

واترمارک (watermark) ته‌نقش برای نمونه: عکس سایه‌دار شده با ته‌نقش ایرنا

پیش از این

قبلاها

در

درپ

اشیای پلاستیکی

اشیا پلاستیکی

بسته

پک

نمونه ی درست:

تیترا: ۶۸ بسته روانگردان از شکم جوانی در تهران بیرون کشیدند

وهله

وحله

مهیا

محیا (آماده)

بالطبع

به‌طبع

بلند بالا

بلند و بالا

تحت الشعاع (عبارت عربی است)

تحت شعاع

جامه‌ی عمل

جامع عمل

ترغیب

ترقیب

سامانه پیام‌رسانی الکترونیکی مالی (سیپام)

سیپام

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

دلیلی است بر ...

دلیلی است بر ...

کدام است

کدامست

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

ناتوان است	ناتوانست
باز است	بازست
زنده است	زندست
نورانی است	نورانیست
اسماعیل	اسمعیل
رحمان	رحمن
اسحاق	اسحق
هارون	هرون

شماره ۳۳

استان سین کیانگ	استان سینکیانگ
او یغور (مرکز استان مسلمان نشین سین کیانگ در چین)	ایغور
در مقابل / در برابر تحرکات موشکی	در قبال تحرکات موشکی
مخدوش (از خدشه، خدشه وارد شده)	مغشوش (غلط مصطلح)
یک سال و اندی	یک سال و خرده ای
جوزپه پرونه سفیر ایتالیا در ایران Giuseppe Perrone	وینچنزو پرونه سفیر ایتالیا در تهران
قطعه بندی، منطقه بندی، حوزه بندی	زون (zone) بندی
محل دفن زباله	لندفیل (landfill)
در رسانه های فارسی زبان نام مسوول جدید سیاست خارجی اتحادیه اروپا (جانشین فدریکا موگرینی) به ۶ شکل «جوزپ بورل»، «جوزپ بورل»، «جوسپ بورل»، «جوزف بورل»، «ژوزف بورل» و «خوسپ بورل» نوشته شده است. پیشنهاد می شود برای یکسان نویسی و حفظ وحدت رویه از نام «جوسپ بورل» (شکل سوم) که در رسانه های فارسی زبان رایج تر است در محصولات خبری ایرنا استفاده شود.	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

جوسپ بورل فونتیس	اخطار کتبی یا شفاهی (اولتیماتوم)
Josep Borrell Fontelles	نشانگان (سندروم)
اولتیماتوم	زرتشت
سندروم	لجستیکی
زردشت	یگان‌های ارتش
لوجستیکی	حظ / حظ‌بردن
یکان‌های ارتش	در تحت فشار (در زاید است)
حظ / حظ‌بردن	نمونه‌ی درست: ایران تحت فشار تسلیم نمی‌شود و این توهم را باید رها کرد.
در تحت فشار (در زاید است)	لوکوموتیو
لوکوموتیو	اسلات (SLOT) پروازی یک بازه زمانی است که هواپیما باید در آن زمان مقرر فرودگاه را ترک کند.
اسلات پروازی	هیبه (هدیه، بخشش)
هیبه (هدیه، بخشش)	دوچرخ‌های برقی (اسکوتر)
اسکوتر	بلوک‌های سیمانی، بلوک‌های جداکننده میان جاده‌ای (نیوجرسی)
نیوجرسی	رهبر حزب، جلودار (لیدر)
لیدر	پنالتی بی‌رمق / پنالتی ساده (چیپ)
چیپ	یکهزار / یک‌هزار
هزار	هزار (به کسر اول) با هزار (به فتح اول) که نام یک پرنده است اشتباه می‌شود. از این رو بنویسم: یکهزار. یک‌هزار هم نادرست نیست زیرا در فارسی، اصل بر جدانویسی است.
هزار (به کسر اول) با هزار (به فتح اول) که نام یک پرنده است اشتباه می‌شود. از این رو بنویسم: یکهزار. یک‌هزار هم نادرست نیست زیرا در فارسی، اصل بر جدانویسی است.	فین‌تک
فین‌تک	شرکت‌های فناوری مالی (فین‌تک)
فین‌تک یا فناوری مالی به معنای کاربرد نوآورانه فناوری در ارائه خدمات مالی است.	اراذل
اراذل	همایش علمی (سمپوزیوم)
سمپوزیوم	شماره ۳۴
شماره ۳۴	***نادرست
***نادرست	موزی
موزی	***درست
***درست	موذی
موذی	

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

جزئی	جزئی
تشت آرا	تشد آرا
نقرس	نقرص
ثلمه	ثلمه
وقاحت	وقاحت
زکات	زکات
یگان ارتش	یکان ارتش
ملقمه / ترکیب	ملقمه
جزیی تر	جزئی تر
روزمره	روزه مره
امپراتور	امپراطور
ضرب الاجل	ضرب العجل
ورودی ، دروازه	گیت
هدف	سیل
فراگیری	اپیدمی
	شماره ۳۵
**بنویسیم	**نویسیم
مولکول	ملکول
ولی عصر	ولیعصر
نخستین	اولین
باران سنجی	بارانسنجی
به ناچار / به ویژه / جایی که	بناچار / بویژه / جایکه
درگاه، مدخل، دریچه	پورتال
یک هزار	هزار
ممنوع / ممنوع شد، جمع شد	ریکال / ریکال شد
	درست: مصرف این دارو ممنوع شد / این دارو از بازار یا داروخانه‌ها جمع شد
سازمان غذا و دارو	آژانس غذا و دارو

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

*نادرست

انقباض / انقباضی

انضباط

گرگ بالان دیده . بالان = تله جانوران

به نحو احسن

ضرس قاطع . ضرس = دندان و قاطع = بُرنده

جَدّ و آباء

آجر و قُرب

راجع به

پیش غازی و معلق بازی. غازی = بندباز

دست مریزاد

کجدار و مریز (نریز)

بوی رُهم. رُهم = گندیده‌شدن گوشت، بوی بد

مشغول الذِّمّه، مشمول الذِّمّه (مدیون)

متوسل

نقاقت

**بنویسیم

شرکت هواپیمایی

مِسکوب (شاهرخ مِسکوب)، به کسر میم

توضیح: در بیشتر سایت‌ها از جمله دانشنامه ویکی‌پدیا، مِسکوب وارد شده به کسر میم. Shahrokh Meskoob

سوای این، به لحاظ سابقه ذهنی که در مورد انتخاب فامیل وجود دارد، می‌توان فرض کرد که نخستین بار فامیل مسکوب به کسر میم به فرد داده شده، به عبارتی شهرتی که نمایی از شغل اوست؛ فرآیندی که در بسیاری از صنف‌ها وجود دارد، نظیر مسگریان، آجیلچی، ساعتچی.

به احتمال ، مسکوب به فتح میم حاصل لهجه تهرانی است.

*نادرست

انقباض / انقباضی

انضباط

گرگ باران دیده

به نحو احسن

ظرس قاطع

جَدّ و آباء

ارج و قُرب

راجع

پیش قاضی و معلق بازی

دست مریضاد

کجدار و مریض

بوی رُحم

مشمول الضمّه

متوصل

نقاقت

**نویسیم

ایرلاین

مَسکوب (شاهرخ مسکوب)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بخش / مرحله	فاز
تولید ماشینی	مکانیزاسیون
اردوگاه	کمپینگ
محدوده سلامت	رینگ سلامت
شرکت هواپیمایی	ایرلاین
دیوار کشی و سرپوشیده کردن مسیر رودخانه	باکس گذاری رودخانه
کلاریویت آنالیتیکس (Clarivate Analytics)	کلاریویت آنالیتیکس
*درست	*نادرست
به ز شما نباشه	بعض شما نباشه
پارسال و پیرار سال	پارسال و پیر سال
تخمه جابانی (جابان در دماوند این محصول را تولید می‌کرد که در زمان‌های قدیم به عنوان تخمه جابانی شناخته می‌شد اما با گذشت زمان به تخمه ژاپنی تغییر یافت. تصور نادرستی است که این نوع محصول برای کشور ژاپن باشد).	تخمه ژاپنی
آبگوشت و ترید	آبگوشت و تیلیت
تاخت زدن (معاوضه)	طاق زدن
تی و جارو	طی و جارو
پاس کردن سگ (نگهبانی، پاسبانی، صدای سگ؛ یعنی با صدایش پاسبانی می‌کند)	پارس کردن سگ
اصطکاک	اصطکاک
فلاسک چای	فلاکس چای
اُژن ساز	اژنایزر
ناصراب	ناثواب
	شماره ۳۶
**بنویسیم	**ننویسیم
مشورت / رایزنی / گفت و گو	گعده
حاشیه شهرها، محله‌های حاشیه‌ی شهر	گتو
بخش / مرحله	فاز

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

خط کلامی	آشفته‌گی کلامی / سخن درهم آمیخته
ایضایی	آزاردهنده، ساختگی
بازرسی بصری	بازرسی چشمی / بازیبنی
روتین	منظم
سیستماتیک	هدفمند / نظام‌مند
استارت آپ	استارت‌آپ
انبارها را شارژ کرده‌ایم	انبارها را از کالا پر کرده‌ایم / انباشته‌ایم
هژمونی	استیلا / تسلط / سلطه
صحرائی تگبو (فلسطین اشغالی)	صحرائی نقب در فلسطین اشغالی
المونیتور	المانیتور
پرتفوی / پورتفولیو	(سبد سرمایه‌گذاری - Portfolio) / سبدبان
توضیح: پورتفولیو یا پرتفوی در لغت به معنای کیف دستی است که در گذشته یک سرمایه‌گذار، مجموعه‌ای از اسناد و مدارک خود را در آن می‌گذاشته و جابجا (حمل) می‌کرده است. درواقع سرمایه‌گذارانی که سهام شرکت‌های بورسی را در اختیار داشتند هر روز به بازار بورس سر می‌زدند تا ببینند سرمایه آن‌ها در چه وضعیتی قرار دارد. پورتفولیو یا پرتفوی در اصطلاح مالی، به کنار هم قرار گرفتن ترکیبی از دارایی‌های مختلف مالی اعم از املاک و مستغلات، سهام شرکت‌ها، اوراق با درآمد ثابت و سپرده‌های بانکی با هدف تنوع بخشی و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری می‌گویند. از این رو بهتر است به جای پرتفوی از عبارت فارسی «سبد سرمایه‌گذاری» استفاده کنیم. پرتفوی یک اصطلاح تخصصی است. با فرض این که مخاطب ایرنا، سواد رسانه‌ای متوسطی دارد باید دست کم با ارائه توضیح شبیه چیزی که ذکر آن رفت، ذهن او را روشن کنیم.	
ملغمه	ترکیب / آمیختگی
سکانس	صحنه
کلیپ	فیلم کوتاه
اسنپ‌بک	مکانیسم (سازوکار) ماشه
تاتک هاموی	خودروی رزمی «هاموی»

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

توضیح: هاموی یک خودرو تاکتیکی چهارچرخ است که ارتش آمریکا از آن استفاده می‌کند. این در حالی است که تانک، ساختاری متفاوت دارد از جمله این که به جای چرخ، شنی دارد.

ناگاساڪي

توضیح: این بندر که مورد حمله اتمی آمریکا قرار گرفت، در انگلیسی Nagasaki (ناگاساکی) تلفظ می‌شود. در رسانه‌ها و متون فارسی، بیشتر از ناگازاکی استفاده شده است. با مراجعه به اینترنت و جستجوی این هر ۲ واژه نتیجه زیر حاصل می‌شود:

ناگاساکی، ۱۹۲،۰۰۰ مورد

ناکازاکی، ۳۴۰،۰۰۰ مورد

وینیار / ویدیو کنفرانس یا برخط (وینیار)

عاج لاسٹیک

آج فیل

تلویزیون

ایران خودرو

حال و پذیرایی

همتراز

پروتوکل / شیوه‌نامه (دستورالعمل) شیوه‌نامه‌ی بهداشتی

حسن دیاب
حَسَّان دياب (نخست وزیر پیشین لبنان)

توضیح: حسن در انگلیسی به صورت Hassan نوشته می‌شود. دلیل استفاده از ۲ حرف S برای نشان دادن صدای "س" این است

که S در انگلیسی ۲ صدا دارد: «س» و «ز». در آوانگاری برای آن که نشان دهیم این حرف س خوانده می‌شود، به سبک املای

انگلیسی از ۲ حرف SS کنار هم استفاده می‌کنیم. ۲ حرف SS در کنار هم در انگلیسی حتما صدای س می‌دهند.

اما در مورد نام نخست‌وزیر پیشین لبنان (Hassan Diab) استفاده از ۲ حرف SS در حقیقت برای نشان دادن مشدد بودن صدای س است. در آوانگاری برای نشان دادن تشدید ۲ حرف تکرار می‌شود. هرچند در انگلیسی چیزی به نام تشدید و تلفظ مشدد حرف وجود ندارد.

افزون بر این، در عربی نام «حَسَّان» از نام‌های قدیمی و تاریخی است و خانواده‌های اهل سنت و جماعت، به تاسی از «حَسَّان بن ثابت» از ادیبان و شاعران قدیمی عرب، نام حَسَّان را بر فرزندان بسر خود می‌گذارند.

قاضی / عہد شکن / بدعہد

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

استعجازه

کسب اجازه، اجازه‌خواستن، طلب اجازه

از هول هلیم در دیگ افتاد

از هول هلیم در دیگ افتاد

قانون سزار

قانون قیصر

توضیح: در خبرها و گزارش‌های ایرنا به‌ویژه اخبار خارجی و پژوهش هم عبارت «قانون سزار» و هم عبارت «قانون قیصر» به کار رفته است. با مراجعه به گوگل و جست و جوی «قانون سزار» می‌توان دید این ترکیب به همین صورت ۵۲۲۰۰۰ بار استفاده شده، حال آن که «قانون قیصر» ۴،۳۳۰،۰۰۰ بار استفاده شده است.

هر چند هر ۲ ترکیب یا عبارت به یک معنا است اما پیشنهاد می‌شود برای حفظ «یکسان‌نویسی و وحدت‌رویه»، از عبارت «قانون قیصر» استفاده شود. این هر ۲ کلمه (سزار و قیصر) به عنوان لقبی است که به حاکمان و پادشاهان می‌دادند که در زبان‌های مختلف به صورت سزار، قیصر، تزار و ... به کار می‌رود. ظرف ماه‌های گذشته «قانون قیصر» در برگیرنده‌ی محدودیت‌ها و تحریم‌های گسترده، توسط «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهوری آمریکا تصویب و علیه دولت سوریه اجرا شده و ارزش پول ملی این کشور را کاهش داده است.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ۳۷

**بنویسیم

هلی شات

پلاژ

سافران سیکو

**بنویسیم

فیلبرداری هوایی (هلی شات)

ساحل سرا / شناگاه (پلاژ)

سانفرانسیسکو / سانفرانسیسکو

توضیح: «سان» واژه‌ی فرانسوی معادل «سنت» انگلیسی به معنای مقدس است یعنی فرانسیسکوی مقدس. از این رو اگر قرار است جدا بنویسیم بهتر است به این شکل بنویسیم: سان فرانسیسکو. اما سافران سیکو نادرست است.

هوتک

هوتک (گودال حفر شده برای ذخیره آب)

هوتک در موتور جستجوگر گوگل بیش از ۷۶۷ هزار صفحه تکرار شده اما این میزان در بهره‌مندی از واژه هوتک ۶۱ هزار و ۴۰۰ بار بوده است. از این رو مناسب است از هوتک به جای هوتگ استفاده شود.

ریات

روبات

مابه‌التفاوت

باقیمانده

نمونه: باید مابه‌التفاوت (باقیمانده) هزینه‌های مهدهای کودک در قالب یارانه به آنها پرداخت شود.

های‌جک "Hijack"

گرفتن، جذب کردن، روی‌هوا زدن، ربودن

نمونه: رونالدینیو یکی از بهترین‌های جام‌جهانی ۲۰۰۲ میلادی بود و در نهایت با تیم برزیل به قهرمانی رقابت‌ها رسید. پس از درخشش او در جام‌جهانی، مسوولان باشگاه منچستریونایتد برای پر کردن جای «دیوید بکام» که به رئال مادرید رفته بود، دنبال جانشین بودند. رونالدینیو اما در حالی که خیلی به یونایتد نزدیک بود به یکباره توسط تیم بارسلونا، جذب و به کار گرفته شد.

حق‌آبه

حق‌آبه - حقابه

بالاخره

سرانجام

روز پنجشنبه شب

پنجشنبه شب

بنویسیم: در این گزارش به مشکلات شهرستان فسا از جمله راه، مدارس و خدمات بهداشتی و ... اشاره شد.

بنویسیم: در این گزارش به مشکلات شهرستان فسا از جمله راه، مدارس و خدمات بهداشتی اشاره شد.

نکته: هنگامی که عبارت «از جمله» را در متن خبر می‌آوریم به استفاده از «.....» نیاز نیست.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنویسیم	نویسیم
رشته مطالعات فلسطین اشغالی	رشته مطالعات رژیم صهیونیستی
دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش (دافوس)	دافوس
یوشیهیده سوگا	یوشیدا سوگا
توضیح: رییس جدید حزب حاکم لیبرال دموکرات ژاپن و جانشین «آبه شینزو» نخست وزیر مستعفی این کشور به پنج شکل زیر نوشته شده است:	
یوشیهیده سوگا، یوشیدا سوگا، یوشیدو سوگا، یوشی هیده سوگا، سوگا یوشیهیده	
در بررسی و مطالعه‌ی اخبار ۲۰ رسانه‌ی معتبر فارسی زبان داخل و خارج از کشور، ۱۶ رسانه از شکل «یوشیهیده سوگا» استفاده کرده‌اند.	
برای حفظ «وحدت رویه» و یکسان‌نویسی بهتر است در خبرها، یادداشت‌ها و گزارش‌های ایرنا از همان شکل نخست استفاده شود.	
گمرک‌ها	گمرکات
غیرخوراکی	غیرماکول
رزمایش (تمرین نظامی)	رزمایش جنگی
توضیح: رزمایش یا مانور نظامی به تمرین نظامی در مقیاس بزرگ گفته می‌شود که در آن مانورهای گوناگون رزمی اجرا و شبیه‌سازی می‌شود. رزمایش در اصل شبیه‌سازی یک شرایط جنگی است و هدف از آن آزمودن و همچنین آموختن شگردهای جنگی است. بنابراین نظامی و جنگی بودن در واژه رزمایش مستتر (نهفته) است و نباید به آن اضافه شود.	
افراد و تجهیزات	عده و عتده
کذب است/دروغ است	کذب محض است
تمدیدمدت، فرصت، زمان‌دادن	امهال
نمونه: تلاش برای تمدید امهال (مدت) وام‌های مشاغل حوزه گردشگری	
واگیر	واگیردار
ناسازه‌ها/ تناقض‌نماها	پارادوکس‌ها
پیوستن	الحاق
آرامگاه	مدفن
برخط	آنلاین
چارچوب، گستره، محدوده، قلمرو	حیطه
پیشینه/ سابقه/ تاریخچه	سابقه
صیغه	صیغه

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

در فرهنگ نامه های دهخدا و معین به عنوان منابع معتبر، چیزی به نام سبکه وجود ندارد. سبقت هست اما سبکه نه، به جای سبکه باید نوشت: پیشینه یا سابقه یا تاریخچه / صبغه هم واژه ای جدا و درست است. فلانی صبغه نظامی دارد یعنی دارای پیشینه و رنگ و بوی نظامی است.

تقدیر	تقدیر
پروژه	پروژه
دال	دال
مدلول	مدلول

مفهوم یا همان دال در برابر مصداق یا همان مدلول است.

شماره ۳۸

کروکی	*** بنویسیم
آمبودسمان	*** بنویسیم
مطابق اصل آوانگاری O در این جا صدای "آ" و Z صدای "ز" می‌دهد.	نقشه تصویری تصادف / طرح سریع تصادف (کروکی)
آمبودزمان (دادآوری) چیست؟	دادآوری، فریادرسی / آمبودزمان (ombudsman)

به فرد یا دفتری غیرجانبدار گفته می‌شود که وظیفه دارد به عنوان نماینده‌ی عموم مردم، موارد نقض حقوق افراد توسط دولت یا نهادها و شرکت‌های مختلف را بررسی و بازرسی کند. این وظیفه توسط دولت یا مجلس (پارلمان) به آمبودزمان محول و به وی استقلال عمل زیادی نیز اعطا می‌شود.

هدف از تشکیل دفاتر آمبودزمان، حمایت از حقوق افراد در مقابل سوءاستفاده جریان‌های اداری است؛ به عبارتی آمبودزمان یک نوع ضمانت اجرایی غیرقضایی برای نظارت بر حسن جریان قانون در کشور و دستگاه دولت و حمایت از حقوق و آزادی‌ها است. ویژگی این نوع رسیدگی غیرقضایی، نبود تشریفات و افزایش سرعت عمل در به نتیجه رسیدن شکایت‌ها است. به همین خاطر، آمبودزمان مورد استقبال کشورهای مختلف جهان از جمله کشورهای اسلامی قرار گرفته‌است. (منبع: ویکی‌پدیا)

مرخصی استعلاجی

مرکز سنترال

نویسیم: کرمان به مرکز سنترال امحای زباله‌های بیمارستانی نیاز دارد

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

بنویسیم: کرمان به مجتمع مرکزی امحای زباله‌های بیمارستانی نیاز دارد.

~~زیر بار ترافیک می‌رود~~ به روی خودروها گشوده می‌شود

مثال:

فرماندار اسکو با اشاره به هزینه ۱۱ میلیارد تومانی ایمن‌سازی آزادراه تبریز-سهند اعلام کرد: عملیات ایمن‌سازی این طرح زیرساختی مهم

در حال انجام است و پس از اتمام ~~زیر بار ترافیک می‌رود~~ (بنویسیم: به روی خودروها گشوده می‌شود)

~~تاربال~~ (tarball) گلوله نفتی

~~سیکل~~ (واژه‌ای فرانسوی است) چرخه، روند، دوره، گردش و تناوب

~~ویژ~~ جولان دادن با وسیله نقلیه (خودرو)

~~مسترد / استرداد~~ بازپرداختن، بازگرداندن، پس گرفتن

~~دوربین البسه پلیس~~ دوربین لباس پلیس

~~سانتریفوژ~~ سانتریفیوژ

~~صرفا~~ تنها / فقط

~~تانکبر~~ تانک بر

~~لابیرنت~~ هزار تو، پیچ و خم، ماز

~~کمپ ترک اعتیاد~~ مرکز ترک اعتیاد

~~غافله~~ قافله

~~تقیید سنی~~ محدودیت سنی

~~کنسانتره / کنسانتره~~ کنسانتره

نمونه‌ی درست: یک هزار تن خرما برای فرآوری در واحد کنسانتره استان سمنان خریداری شد

~~بوکس~~ مشت‌زنی

~~بوطیقا~~ فن‌شعر

~~کارنگی~~ کارنگی

اندیشکده یا موقوفه‌ی کارنگی برای صلح بین‌المللی (به انگلیسی: Carnegie Endowment for International Peace)

~~شوی ساختگی~~ نمایش ساختگی

~~رغم خورده~~ رقم خورده

~~دو انگاری های ارزشی~~ ۲ انگاری‌های ارزشی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ۳۹

***نویسیم

پاس کردن

نمونه درست : وزیر بهداشت : ۲ گروه تولید واکسن کرونا، مدل حیوانی را گذراندند.

~~احصای نقاط قوت و ضعف~~

شمردن یا شمارش نقاط قوت و ضعف

~~تمهیدات (برگزاری انتخابات)~~

مقدمات / تدابیر (برگزاری انتخابات)

~~آشوبناک~~

پُر آشوب

~~استرس~~

فشار روانی، فشار روحی، اضطراب

~~مغازه~~

فروشگاه

~~انس جهانی~~

اونس جهانی

~~مواصات~~

یاریگری، مددکاری

~~پد~~

سکّو

نمونه: رییس اورژانس بیمارستان دانشگاه علوم پزشکی همدان گفت که این استان نیازمند احداث ۵۰ سکّو برای فرود بالگرد در حاشیه جاده‌های برون شهری است.

~~کنکور (واژه‌ی فرانسوی است)~~

آزمون / آزمون سراسری

~~مغازه~~

فروشگاه

~~دیو شده~~

انبار شده

~~علامت تجاری~~

نشان تجاری

~~فستیوال~~

جشنواره / نمایش

نمونه : جشنواره فرهنگی / نمایش بی‌ذوق‌ها

~~دز (واکسن)~~

دوز (واکسن)

نمونه: صندوق کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف) اعلام کرده که سال تازه میلادی، ۲ میلیارد دوز واکسن ضد کرونا را در ۹۲ کشور توزیع می‌کند.

~~تیم~~

گروه

~~ایرولاسیون~~

جدا سازی

~~الحاق~~

پیوستن

~~پلمپ~~

پلمب، بستن، تعطیل کردن

~~کلیپ~~

فیلم کوتاه

~~رگولاتوری اقتصادی~~

تنظیم و هماهنگی اقتصادی

~~کوئید ۱۹~~

کووید ۱۹

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

فراق

در برخی خبرها، گزارش‌ها و یادداشت‌های مرتبط با سالروز ترور و شهادت «سردار قاسم سلیمانی» به اشتباه از واژه‌ی «فراق» به جای «فراق» استفاده می‌شود که نادرست است. فراق یعنی فاصله و خلاء اما فراق یعنی جدایی و دوری که در این جا این واژه‌ی دومی (فراق) درست است.

واکسیناسیون مایه کوبی (واکسیناسیون)

تزریق مایه (واکسن) به بدن به منظور پیشگیری یا معالجه‌ی ناخوشی‌ها، واکسیناسیون. ترکیب "مایه کوبی فلج اطفال" را بی‌بی‌سی، صدای آمریکا و رادیو فردا استفاده کرده‌اند. البته ایرنا هم استفاده کرده‌است؛ مایه کوبی فلج اطفال در قشم، دهلران و افغانستان.

خبرگزاری‌های مهر، صدا و سیما، برنا، ایسنا، ایلنا و تسنیم و نیز سایت تابناک هم طرح مایه کوبی فلج اطفال را استفاده کرده‌اند. مایه کوبی برای کووید و کرونا استفاده نشده و بیشتر از واکسن کرونا استفاده می‌کنند. در مجموع اگر همکاران، مایه کوبی را برای انسان هم به کار بردند می‌توان غلط نگرفت.

کنتیکت

ایالت Connecticut در آمریکا

یونیک خاص و منحصر به فرد (یونیک)

(واژه انگلیسی unique)

نمونه: شایان عرفانیان کارشناس دیجیتال مارکتینگ و تولید محتوا درباره امکان برخورد با سایت‌های شرط‌بندی به ایرنا گفت: «اگر شما از یک IP یونیک متصل به درگاه بانکی استفاده کنید و آن را میان ۱۰۰ وبسایت اشتراک دهید، ۱۰۰ وبسایت می‌توانند به سیستم بانکی دسترسی داشته باشند».

توصیه می‌شود در مواردی از این دست که نقل قول مستقیم است، معنای فارسی آن در پرانتز () آورده شود.

گرنٲ کمک‌هزینه‌ی تحصیلی (گرنٲ)

(واژه انگلیسی grant)

نمونه: تهران- ایرنا- دانشگاه صنعتی شریف به اساتید و دانشجویان تحصیلات تکمیلی این دانشگاه گرنٲ پژوهشی خیام نیشابوری اعطا می‌کند.

مچینگ همانندبودن، جور شدن، هم‌تا بودن / سامانه عرضه مازاد (در علوم اقتصاد)

بیل سلول، قطعه، تابلو

آورهاٲ بازآمد، بازسازی اساسی، نوسازی

رنکینگ / رنکینگ جهانی رتبه‌بندی / رتبه‌بندی جهانی

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

حفاظ بتنی

نیوجرسی

نقشه‌برداری عوارض زمین / زمین‌پیمایی / جای‌نگاری (توپوگرافی)

توپوگرافی

شماره ۴۰

*نویسیم

*نویسیم

گذرگاه اقتصادی/دالان اقتصادی

کریدر/کریدور اقتصادی

نمونه: بازارچه ریمدان ایران را به کریدور اقتصادی چین - پاکستان متصل می‌کند

پیشخوان

پیشخان

نمونه: تیر نادرست/ جدیدترین‌های فروش در پیشخان مطبوعات

حل نشدن/ حل نشدنی

لاینحل

نمونه: لید درست/ با حل نشدن (به‌جای لاینحل ماندن) اختلاف دیرینه آمریکا و اتحادیه اروپا، واشینگتن اعلام کرد که تعرفه واردات قطعات هواپیما از فرانسه و آلمان را افزایش می‌دهد.

خط کشی/ خط کشی بتنی

لاینینگ

استخراج کننده

هاینر

یزله (نوعی شعر حماسی رایج در جنوب ایران)

یزله/ هوسه

سخت‌گذر

صعب‌العبور

دریافت/پرداخت مبلغ چک در سررسید

پاس‌کردن چک

گوش‌به‌زنگ/در تماس/آماده‌باش

آن‌کال on-call (در مورد کادر درمان)

مناسب‌سازی

متناسب‌سازی (مسیرهای عبور و دسترسی/محل‌لان)

همه‌گیری/فراگیری/دنیاگیری

پاندمی

نمونه/عضو ستاد ملی مبارزه با کرونا گفت: به احتمال زیاد واکسن ایرانی کرونا تا خرداد ۱۴۰۰ خورشیدی بین مردم توزیع می‌شود و چون این توزیع در شرایط همه‌گیری (پاندمی) صورت می‌گیرد، باید رایگان به دست مردم برسد.

کانون/مرکز

هاب

نمونه/رئیس‌جمهوری گفت: خاستگاه(منشاء) قدرت ملی ما انرژی است و می‌توانیم کانون(هاب) منطقه‌ای خاورمیانه در تولید و صادرات برق و گاز باشیم.

طرح‌نامه/طرح پیشنهادی تحقیقی

پروپوزال

نمونه: طرح‌نامه(پروپوزال) مربوط در جلسه کارگروه وزارتی اخلاق در پژوهش، بررسی شد و بر اساس مدارک ارسالی، در تاریخ ۲۷ دی ماه ۹۹ به تصویب کمیته اخلاق رسید.

کمکی

ادجوانت

بیمارستان هوشمند

اسمارت هاسپیتال

قانون در مورد آنها اجرا شد

اعمال قانون شدند

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

نمونه:

رییس پلیس راهنمایی و رانندگی البرز اعلام کرد که ۲۷۲ هزار و ۲۵۲ راننده وسایل نقلیه متخلف در اجرای طرح تشدید منع تردد شبانه در این استان اعمال قانون شدند.

رییس پلیس راهنمایی و رانندگی البرز اعلام کرد که قانون در مورد ۲۷۲ هزار و ۲۵۲ راننده وسایل نقلیه که طرح تشدید منع تردد شبانه در این استان را نادیده گرفته بودند، اجرا شد.

جاده دو/چندبانه جاده دو/چندخطه/مسیره

برقایی برق-آبی / برق آبی

تراژیک(صفت: تراژدی) غم‌انگیز / غم‌بار

نمونه: تاریخ سرزمین ما مملو از داستان‌های حماسی، عاشقانه، تراژیک(غم‌انگیز) و آموزنده است.

مادام‌العمر تا زمانی که زنده باشند

نمونه:

نادرست: دیوان عالی در حال حاضر ۹ کرسی قضاوت دارد که قضات آن برای مادام‌العمر در این مسند باقی خواهند ماند مگر اینکه خودشان استعفا بدهند.

درست: دیوان عالی در زمان حاضر ۹ کرسی قضاوت دارد که قاضیان آن تا زمانی که زنده باشند در این مسند باقی خواهند ماند مگر این که خودشان استعفا کنند.

کازینو/کازینودار قمارخانه/قمارخانه‌دار

«شلدون آدلسون» کازینودار معروف آمریکا در حمایت از «دونالد ترامپ» نامزد جمهوری خواهان ۷۵ میلیون دلار پرداخت کرد.

فنس سازه/سازه برای حصار/سازه‌ای برای ایجاد حصار

ایجاد سازه‌ها (فنس‌ها) ی ۹ فوتی، گذرگاه‌های ایست و بازرسی، محدودیت تردد، بستن فروشگاه‌ها و ایستگاه‌های مترو در محدوده منتهی به کاخ سفید و ساختمان کنگره آمریکا، سرویس‌های امنیتی این کشور را بر آن داشت که به این محدوده، «منطقه سبز» اطلاق کنند.

اپیدمیولوژی همه‌گیرشناسی/علم مرض‌های مسری/شناخت بیماری واگیر /

برخی کشورهای غربی از وضعیت شیوع کرونا برای مجازات دولت‌های «نامطلوب» استفاده می‌کنند و به درخواست‌ها برای لغو بخشی از تحریم‌ها که اپیدمیولوژی در این کشورها را دشوار می‌کند، توجه نمی‌کنند.

ژئوپلیتیکی جغرافیای سیاسی

شانناژ جوسازی، هوچی‌گری

اولتیماتوم اتمام حجت و کلام آخر

شیت برگه

چک‌آپ تعیین سطح سلامت

نمونه:

مردان ایرانی کمتر به سلامت خود توجه می‌کنند. آنان نباید همواره خود را پس از گرفتاری‌های زندگی ببینند و تعیین سلامت سالانه(چک آپ) را از دست بدهند.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

مجموعه

ست

نمونه :

نخستین خط تولید قطعات ست (مجموعه) دیالیز با پلیمر پی‌وی‌سی امروز (سه شنبه) در شیراز راه‌اندازی شد.

کالای اولیه

کامودیتی (commodity)

کامودیتی کالایی است که قابلیت معامله با کالاهای مشابه را داشته باشد. این کالا جزو مواد اولیه صنایع است. کامودیتی هر روز به‌عنوان یک ماده خام برای تمام کالاهایی که بشر در زندگی روزمره استفاده می‌کند و نیز به عنوان یک دارایی، در بازار داد و ستد می‌شود. قیمت کامودیتی به این دلیل برای اقتصاد اهمیت دارد که به طور مستقیم قیمت کالاهای نهایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

میراث هنری

ماترک / ماترک هنری

نمونه: چوب حراج بر میراث (ماترک) هنری طراح مشهور

اختصاص یافتن (یا دادن) / از پیش حفظ کردن

رزرو کردن

شماره ۴۱

استفاده از فعل مفرد و جمع / هرگاه نهاد جمع، «بی‌جان» باشد :

✖✖ اگر نهاد، فاعل باشد (یعنی خود نهاد انجام‌دهنده فعل یا پذیرنده‌ی حالت باشد)، برای آن فعل جمع می‌آوریم :

مثال:

❖ سنگ‌ها از بالای کوه به‌سوی جاده سرازیر شدند.

❖ دندان‌ها به مرور زمان پوسیده شده‌اند.

❖ یخ‌ها آب شدند.

❖ کوه‌ها پر از برف شده‌اند.

✖✖ اگر نهاد بی‌جان در حالت فاعلی با عدد جمع بسته شود، برای آن فعل مفرد می‌آوریم :

❖ سه حمام در غرب و سه حمام در شرق اردوگاه بود.

✖✖ اگر نهاد مفعول باشد (یعنی خودنهاد، انجام‌دهنده کار یا پذیرنده‌ی حالت نباشد، بلکه کاری بر آن صورت گرفته یا حالتی به آن

داده‌شده باشد) برای آن فعل مفرد می‌آوریم :

مثال :

❖ امروز همه‌ی جاده‌های تهران به سمت شمال یک‌طرفه شد. (پلیس آن‌ها را یک‌طرفه کرده‌است).

❖ هم‌زمان موشک‌های فراوانی به‌سوی دشمن پرتاب شد. (یگان‌های موشکی آن‌ها را پرتاب کردند).

❖ قلعه‌ها یکی پس از دیگری فتح می‌شد. (سربازان آن‌ها را فتح می‌کردند).

✖✖ هرگاه یکی از کلمه‌های «همه‌ی، همگی، باهم، به‌هم، کنار هم، دیگر، هم‌دیگر، یک‌دیگر، این‌ها، بیش‌تر، بسیاری از، متقابل، باقی،

بقیه‌ی و مانند این‌ها» - که اغلب یا همیشه ضمیر، صفت یا قید جمع هستند - به نهاد بی‌جان جمع در حالت مفعولی نسبت داده شود، فعل جمله را به‌صورت جمع می‌آوریم :

❖ بیش‌تر خطوط مرزی در جهان، به‌ویژه در کشورهای جهان سوم، از رأس‌الخط کوه‌ها و پهنه‌ی بیابان‌ها عبور داده‌شده‌اند.

❖ همه‌ی خودروها به پارکینگ هدایت شدند.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

❖ بسیاری از این کالاها از گمرک ترخیص شدند.

❖ دیوارهای درونی و بیرونی با عایق‌های پلاستیکی از یک‌دیگر جدا شده‌اند.

❖ پس در کار گروهی جدا، این کتاب‌ها با هم مطابقت داده می‌شوند.

❖❖ اگر ۲ ضمیر «آنها» یا «این‌ها» نیز به جای نهاد مفعولی بنشینند، فعل جمله را به صورت جمع می‌آوریم :

❖ آنها (آن اشیای تاریخی) به موزه بازگردانده شدند.

❖ این‌ها (این خودروها) هنوز شماره‌گذاری نشده‌اند.

❖❖ برای نهاد بی‌جان جمع در حالت اضافه فعل مفرد آورده می‌شود؛ چه نهاد فاعل باشد، چه مفعول :

مثال:

❖ بمب‌های دشمن خانه‌ها را بر سر مردم فرو ریخت.

❖ مخزن‌های نفت سوراخ شد.

❖ دکل‌های برق در این طرح نمی‌گنجد.

❖ تانک‌های دشمن به گل نشست.

❖ چرخ خودروها پنچر شد.

❖❖ هرگاه ۲ یا چند نهاد بی‌جان مفرد با «و» به هم ربط داده شوند، برای آنها فعل مفرد می‌آوریم :

مثال:

❖ میز، صندلی، کمد، تلویزیون و یخچال در جای خود بود.

❖ تیر و ترکش، در و دیوار را سوراخ سوراخ کرده بود.

❖ طبق این طرح، مدرسه، دانشگاه و خوابگاه دانشجویی از معافیت‌های مندرج در بند ۵ برخوردار می‌شود.

اره، چکش و رنده، سه ابزار اصلی نجاری است.

❖ کامیون و وانت نباید وارد این جاده بشود.

❖ کیف، کفش، کمر بند و کاپشن چرمی از تولیدات اصلی این کارخانه به شمار می‌آید.

❖❖ هرگاه ۲ یا چند نهاد بی‌جان مفرد و جمع با «و» به هم ربط داده شوند، برای آنها فعل جمع می‌آوریم :

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

❖ سیگار، مواد مخدر و مشروبات الکلی، یا هیچ سودی ندارند و یا ضررشان از نفعشان بیش‌تر است.

❖ اره، چکش و میخ‌ها در جای خود نیستند.

❖ ماشین‌های راه‌سازی و ماشین سوخت‌رسانی به آن‌ها، به محل فرستاده شده‌اند.

❖❖ هرگاه یک نهاد بی‌جان مفرد با واژه‌های «با»، «همراه»، «به‌همراه» و مانند این‌ها، همراه با یک یا چند اسم بی‌جان مفرد یا جمع دیگر بیاید، برای آن‌ها فعل مفرد می‌آوریم :

❖ سردر این ساختمان با پنجره‌های آن هم‌خوانی ندارد.

❖ تفنگ همراه فشنگ‌هایش در زیرزمین نگهداری می‌شود.

❖ ماشین به‌همراه کامیون به توقفگاه (پارکینگ) انتقال داده‌شد.

❖❖ هرگاه نهاد بی‌جان مفرد با عدد جمع بسته شود، برای آن فعل مفرد می‌آوریم :

مثال:

❖ روزانه نزدیک به پنج‌هزار دستگاه خودرو در این بزرگراه در حال رفت و آمد است.

❖ سه بمب به‌طور پی‌درپی در جنوب بغداد منفجر شد.

❖ یک تیر و سه ترکش به بدن او اصابت کرد.

❖ بیست‌وسه دستگاه بلوک‌زنی در این کارگاه مشغول به کار است.

❖❖ در نوشته‌های علمی و فنی برای نهاد بی‌جان جمع، در همه‌ی حالت‌های پیش‌گفته، فعل جمع می‌آوریم.

مثال:

پمپ‌ها و لوله‌هایی که برای انتقال گاز هگزاfluئورید اورانیوم در تأسیسات فرآوری اورانیوم به کار می‌روند باید از آلومینیوم و آلیاژهای نیکل ساخته شوند. (مفعول)

❖ نیروی گریز از مرکز ناشی از چرخش سیلندر باعث می‌شود که مولکول‌های سبک‌تری که حاوی اورانیوم ۲۳۵ هستند در مرکز سیلندر

متمرکز شوند و مولکول‌های سنگین‌تری که حاوی اورانیوم ۲۳۸ هستند در پایین سیلندر انباشته شوند. (فاعل)

❖ سانتریفیوژهای متعددی که به‌طور زنجیره‌ای به یک‌دیگر متصل شده‌اند بارها عمل خالص‌سازی اورانیوم را تکرار می‌کنند تا جایی که

اورانیوم ۲۳۵ با درصد خلوص مورد نیاز به‌دست آید. (فاعل)

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

❖❖ نهاد پدیده

پدیده‌های طبیعی مانند زمین لرزه (زلزله)، سیل، باد، توفان و صداها و بوها را «نهاد پدیده» می‌نامیم.

برای نهاد پدیده در حالت جمع فعل مفرد می‌آوریم :

❖ زلزله‌های ثبت شده در یکصدسال اخیر در این منطقه، کم‌تر از پنج ریشتر بوده است.

❖ سیلاب‌های اخیر موجب قطع ارتباط روستاها با شهر شد.

❖ باران‌های بهاری باریدن گرفت.

❖ بادهای صبحگاهی وزیدن گرفت.

❖❖ نهاد رستنی

منظور از «رستنی»، همان «نبات» یا «گیاهان» و اجزای آن‌ها مانند «میوه، ساقه، تنه، برگ، ریشه، پوست و...» است؛ یعنی چیزهایی که از

زمین می‌رویند، دیده می‌شوند، رشد و نمو دارند، ولی از خود حرکت ندارند. علت این که «رستنی‌ها» از «جان‌داران» جدا شده این است که

قواعد این ۲ در برخی موارد، تفاوت دارد.

❖ اگر نهاد رستنی جمع، مضاف و مضاف‌الیه نباشد، چه فاعل باشد چه مفعول، برای آن فعل جمع می‌آوریم :

❖ درختان شکوفه کرده‌اند.

❖ شکوفه‌ها خشکیدند.

❖ برگ‌ها زرد و خشک شده‌اند.

❖❖ اگر مضاف و مضاف‌الیه، یکی جمع و دیگری مفرد باشد، برای نهاد رستنی جمع، فعل مفرد می‌آوریم :

❖ شکوفه‌های درخت / شکوفه‌ی درختان خشکیده است.

❖ آوندهای درخت / آوند درختان مانند رگ‌های انسان است.

❖ برگ‌های درخت / برگ درختان خشک شده است.

❖❖❖ مگر هنگامی که فعل ویژه‌ی جان‌داران را به آن نسبت دهیم، که در این حالت برای آن فعل جمع می‌آوریم :

❖ درختان باغ سر به‌زیر افکنده بودند.

❖ علف‌های دشت پاهایم را نوازش می‌کردند.

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم‌الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

شماره ۴۲

**نویسیم

الگوریتم

تضائل

سلبریتی

ایزوله

کامبک (ورزشی/فوتبال)

ایمان

ریسک

پلیمر

پلیمریزاسیون

اطراف

**بنویسیم

الگو یا راه‌حل مشابه

نادیده گرفتن، ناآگاهی نمودن

افراد سرشناس، شهیر و شناخته شده (celebrity)

دوری‌گزینی، دوری‌گزیدن، تنهایی، در قرنطینه ماندن

بازگرداندن نتیجه، موفقیت دوباره

نماد

خطر پذیری

بَسپار

بَسپارش

طرف‌ها

نمونه‌ی نادرست : همه اطراف توافق برجام به این نتیجه رسیده‌اند که

کنفرانس تعامل و اعتمادسازی آسیا (سیکا)

سیکا

Conference on Interaction and Confidence Building Measures in Asia (CICA)

سرمایه‌گذاری کردن، حمایت مالی کردن، تامین مالی کردن

فایتانس

ظرفیت

پتانسیل

بی‌محابا (بی‌پروا، بی‌باک)

بی‌مهابا

نامزد، داوطلب

کاندید/کاندید

کاندید واژه‌ای فرانسوی به معنای «ساده‌دل» و معصوم است داوطلب یا «نامزد» برای اجرا کاری یا احراز مقامی است. بنابراین به جای «فلانی

کاندید دریافت جایزه شد» باید گفت: «فلانی کاندیدای دریافت جایزه شد.» البته به جای آن بهتر است که واژه فارسی نامزد یا داوطلب را

به کار ببریم.

طرح یا برنامه

پلان

زخم‌خورده، زخم‌دیده

تروماتیک

نمونه : بحران «سوغ» و عوارض ظهور یک جامعه تروماتیک (تیتیر)

گسترش یافت، پر بازدید شد، گسترش ویروس‌وار

وایرال، وایرال شد (Viral)

سخت، دشوار/سخت‌گذر

صعب/صعب‌العبور

گردشگر

توریست

گونه

واریانت

شماره ابلاغ: ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰		موضوع: دستورالعمل نحوه نگارش و درست‌نویسی (رسم الخط) در سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱		کد: IRNA-NA-I03-Rev2

واحد شمارش پل : دهنه

نمونه : عملیات ساخت سه دهنه پل در مسیر جاده هراز آغاز شد(تیترا)

پالس نشانه

نمونه : ارسال نشانه‌های (پالس‌های) مثبت از وین

بیت کوین (Bitcoin) بیت کوین

نمونه نادرست :

... تاکنون هیچگونه مجوز قانونی برای فعالیت در حوزه ارز دیجیتال یا بیت کوین صادر نشده‌است.

ویدئو میپینگ عکس و نورپردازی سه‌بعدی

شارلاتان فریب کار، دغل باز، حقه باز

ماده ۵- این دستورالعمل مشتمل بر پنج ماده، و طی ابلاغ شماره ۱۴۰۰/۱۰۰۰/۴۴۱۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۱ مدیرعامل سازمان از تاریخ مذکور لازم‌الاجرا می‌باشد.